

UNIVERSAL
LIBRARY

OU 198808

UNIVERSAL
LIBRARY

ದೇವ-ದಾನವರು.

(ಪಂಚಾಂಕ ನೈದಿಕ ಗದ್ಯ ನಾಟಕ)

ಲೇಖಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಾಶಕ:

ಶಂಕರರಾವ್ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ನೂಲವಿ

ಮು|| ನೂಲವಿ ಪೊ|| ಅಳಿಕಟ್ಟಿ ಜಿ|| ಧಾರವಾಡ.

(೧ನೇ ಆವೃತ್ತಿ ೬೦೦ ಪ್ರತಿಗಳು.)

—[೦]—

೧೯೩೦

ಬೆಲೆ ೧೨ ಆಣೆ.

ಮುನ್ನುಡಿ.

ತ್ರೀಯಕ ಕುಲಕರಣಿ ಶಂಕರಠಾಕರು ರಚಿಸಿದ “ದೇವ ದಾನವರು” ಎಂಬ ಭಾವಪ್ರಧಾನವಾದ ಕಾವ್ಯಕವು ಕನ್ನಡ ವಾಙ್ಮಯ ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಸಾಮಗ್ರಿಯು. ಇದು ವೈದಿಕ ಕಥೆಗಳನ್ನು-ಪ್ರಾ ಚೀನತಮ-ಉಪಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು-ಅವಲಂಬಿಸಿ ರಚಿಸಿದ ನಾಟಕವು. ಇದರ ಮುಖ್ಯ-ಇತಿವೃತ್ತವು (ಕಥಾನಕವು) ಇಂದ್ರನೆಂಬ ದೇವನಿಗೂ ವೃತ್ರನೆಂಬ ದಾನವನಿಗೂ ನಡೆದ ಯುದ್ಧವು.

ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗಿನ ಅನೇಕ ಅದ್ಭುತ ಭೌತಿಕ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಪ್ರಾಚೀನಾರ್ಯರು ಅವುಗಳಿಗೆ ದೇವತಾರೂಪಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರು. ಇಂದ್ರನು ಪರ್ಜಾನ್ಯದೇವತೆಯೆಂದೂ, ವೃತ್ರನು ಮೇಘರೂಪನೆಂದೂ, ಎದ್ದುಕೊಂಡು ಧೀಶಿ ಋಷಿಯ ಅಸ್ಥಿ-ಇಂದ್ರನ ವಜ್ರಾಯುಧ-ಎಂದೂ, ಇಂದ್ರನು ವೃತ್ರನನ್ನು ಭೇದಿಸುವದೆಂದರೆ ಕೋಲ್ಮಿಂಚಿನಿಂದ ಕಾವೋಡವನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಮಳೆದಿರುನ್ನದೆಂದೂ ಕೆಲವರು ಹೇಳುವರು. ಈ ರೂಪಗುಕ್ಕಿಂತ ಇಂದ್ರನು ಪ್ರಕಾಶಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಯೆಂದೂ, ವೃತ್ರನೆಂದರೆ ಅಂಧಕಾರಾಭಿಮಾನಿಯೆಂದೂ, ಇಂದ್ರ-ವೃತ್ರರ ಯುದ್ಧವೆಂದರೆ ತಮಃ-ಪ್ರಕಾಶಗಳ ಹೋರಾಟವೆಂದೂ ಹೇಳುವದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುದು. ಇಂದ್ರನು ಪ್ರಕಾಶದೇವತೆಯೆಂಬುದು ಮುಗ್ಧೋದ ದಲ್ಲಿ ಹಲವೆಡೆ ಹೇಳಿದೆ. *

ನಾವು ನೋಡುವ ಪ್ರಾತ್ಯಾಹಿಕವಾದ ಈ ಆಹೋರಾತ್ರಗಳ-ಅಂ

* ಇಂದ್ರನು ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಸಂವಾದಿಸಿದನು. (೩-೩೪-೪) ಅಂಧತಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆದನು (೧-೧೦೦-೮) ಸೂರ್ಯನನ್ನೂ ಉಷೆಯನ್ನೂ ಉಂಟು ಮಾಡಿದ ಇಂದ್ರನು (೨-೧೨-೭) ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ದಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟವನು. (೧೦-೧೧-೩) ಮುಂ.

ಧರ್ಮ ಪ್ರಕಾಶಗಳ-ಯುದ್ಧವನ್ನೇ ಇಂದ್ರ-ವೃತ್ರರ ಕಾಳಗವನ್ನಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವರೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವರಾದರೂ ಇದು ಪ್ರಾಚೀನಾರ್ಯರು ಧೃವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವಾಗಳಿನ ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕವಾದ ಇರುಳಿಗೂ, ಅದರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಗಲಿಗೂ ನಡೆದ ಯುದ್ಧವೆಂದು ರೂಪಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುದು. ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ಧೃವಸ್ಥಾನೀಯ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ತಮಸ್ಸಿಗೂ, ಪ್ರಭಾತಕಾಲೀನ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೂ ನಡೆದ ಯುದ್ಧವೇ ಅನುಲಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ಈಶ್ವರಧ್ರುವಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯಂತೆ (ವಿಷುವತ್ಪ್ರದ ಸಮೀಪದ ಇಲ್ಲವೆ ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ವೇಯದ ಪ್ರದೇಶ ದಂತೆ) ಹಗಲಿರುಳುಗಳು ಸಾಧಾರಣ ಸಮಾನಾವಧಿಕಗಳಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನವಾದ ಹಗಲೂ, ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕವಾದ ಇರುಳೂ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ದೊಡ್ಡ ಅಸಹ್ಯವಾದ ಇರುಳಿನ ತರುವಾಯ ಒರುವ ಹಗಲು ಸುಖಕರವಾಗುವುದೆಂಬುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವು. ಧೃವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪ್ರದೇಶಭೇದದಿಂದ ಇರುಳಿನ ಅವಧಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇರಬಹುದಾದರೂ ಅದು ಅಸಹ್ಯವಾಗುವಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾಗಿತೆಂಬುದು ನಿಶ್ಚಂಶವುನಾದುದು. ಆ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಾದ ಇರುಳಿಗೆ-ಕತ್ತಲೆಗೆ-ದೇಶಸ್ಥ ಅರ್ಯರು ಹಗಲನ್ನು-ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು-ನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಇರುವರೆಂಬುದು ಸಹಜವು. ಆದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಭಾತವು-ಉಷೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದಿತು ಧೃವಪ್ರದೇಶದ ಉಷೆಯು ನಮ್ಮ ಉಷೆಯಂತೆ ೨೩ ಗಳಿಗೆ ಅವಧಿಯದಾಗಿರದೆ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯದಾಗಿದ್ದಿತು. ದೇವ, ಸೂರ್ಯ, ಪ್ರಾತಃಕಾಲ, ದಿವಸ, ವಸಂತ ಇವೈವುಗಳ ಜನನಿಯಾದ ಉಷಾದೇವಿಯು ತನ್ನ ಸುವರ್ಣಮಯ ಕಪಾಟಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ವಿಜಯಿಯಾದ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ದಾರಿಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದನ್ನು ಕಂಡ ವೈದಿಕ ಋಷಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅನಂದರಸವು ಉಕ್ಕಿ ಬಂದುದು ಅರಿದಲ್ಲ.

ಉಷೆಯ ಉದಯವಾದ ಒಳಿಕೆ ಸೂರ್ಯೋದಯದ ವರೆಗೆ ಆ ಧೃವಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲವು ಗಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ದೀರ್ಘರಾತ್ರಿಯ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘವಾದ ಉಷಃಕಾಲವು ಬರುವುದೆಂದು ತೈತ್ತಿರೀಯ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಮಾತಿನ ಉಲ್ಲೇಖವುಂಟು. ಉಷೆಗೂ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೂ-ನಡುವಿನ ದೀರ್ಘವಾದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಮಃ ಪ್ರಕಾಶಗಳ ಹೋರಾಟದ ತುಮುಲಸ್ವರೂಪವೂ, ತಮಸ್ಸಿಗೆ ಜಯವು ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಅಪಜಯವು ಉಂಟಾದಂತೆ ತೋರುವದೂ, ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಜಯವು ದೊರೆಯುವದೂ ನಮಗೆ ತೋರುವ ವಿಷಯಗಳು.

ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕವಾದ ಈ ರಾತ್ರಿಯು-ಗಾಢಾಂಧಕಾರವು. ವೃತ್ತಾಸುರನು-ಆರ್ಯರಿಗೆ ಬಹು ಭಯಂಕರವಾಗಿ ತೋರಿದುದರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮರ್ಶಿ ವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಅಂಧಕಾರವನ್ನು ಅವರು ದಾನವನೆಂದು ಕರೆದರು ದಸ್ಯುನೆಂದು ಹಳಿದರು. ಆತನೇ ದಿವಸ(ಹಗಲು) ರೂಪವಾದ ಗೋಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡು ದೀರ್ಘರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಒಟುಮಾಡಿದನೆಂದು ಆತನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿದರು ವೃತ್ರನೆಂಬವನೇ ಅಲ್ಲದೆ ಆತನ ತಮ್ಮ ಬಲಾಸುರ, ಶಂಬರ, ನಮುಚಿ, ಪಿಪ್ರು ಮುಂತಾದವರೂ ಈ ವೃತ್ರನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಕರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಬಲಾಸುರನು ಗೋಗಳನ್ನು-ಪ್ರಕಾಶ ಕಿರಣಗಳನ್ನು-ಕಡೆದ್ದಿಡ್ಡಿದನು. ಶಂಬರನು ನೂರಾರು ದುರ್ಭೇದ್ಯವಾದ ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಆಜೇಯನಾದವನು. ಉಳಿದವರೂ ವೃತ್ರನಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಗೆಗಳಿಂದ ಸಹಾಯವಾದವರು. ಈ ಸಹಾಯಸಂಪತ್ತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖದಿಂದ ವೃತ್ತಾಸುರನ ಅಭೇದ್ಯತೆಯು ಸೂಚಿತವಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಆ ಆರ್ಯಪುಷಿಗಳು ತಮಗೆ-ದೇವತೆಗಳಿಗೆ-ಪ್ರಕಾಶಾಭಿಮಾನದೇವತೆಗೆ-ಇನ್ನು ಗೆಲವು ಬಾರದೆಂದು ನಿರಾಶರಾದರು. ತಮ್ಮ ಸೂರ್ಯನು ಮೇಲೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತಡೆಯಾಗುವಂತೆ ಸೂರ್ಯನ ಮಾರ್ಗವಾದ ದಿವ್ಯಜಲಗಳನ್ನು (“ದಿವ್ಯಾಽಪಃ”) ವೃತ್ರನು

ಅಹಿ(ಸರ್ಪ) ರೂಪವಾಗಿ ತಡೆದಿರುವನೆಂದು ಎದಿಗುಂದಿದರು; ತಮ್ಮ ಇಂದ್ರನು (ಪ್ರಕಾಶದೇವತ) ವೃತ್ರಾಸುರನ ಸೇರೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದನೆಂದು ಅಂದಿದರು. ತಮ್ಮ ಇಂದ್ರನ ಪತ್ನಿ-ಪುರೋಮ ದಾನವನ ಮಗಳು-ಶಚಿಯು ತನ್ನ ಪಿತೃಕ-ಲದವರಾದ ದಾನವರಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯುಳ್ಳವಳಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಆಶಂಕಿತರಾದರು. ಸೂರ್ಯದುಹಿತೆ-ಸೂರ್ಯ-ಪ್ರಭೆ-ದಾನವರ ಶರೆಯಲ್ಲಿ ಒದ್ದಳಾದಳೆಂದು ಅವರು ಉದ್ವಿಗ್ನರಾದರು. ಅವಳ ಸುಳಿವೇ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಆ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ಮೃತಳಾದಳೆಂದೇ ಅವರು ಊಹಿಸಿರಬೇಕು. ಆಗ ಅವರು ದಾನವರ ನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಬಗೆದರು. ಅಗ್ನಿ, ಉಷ್ಣ, ಅಶ್ವನೀಕುಮಾರರು ಈ ಎಲ್ಲ (ಪ್ರಾತಃಕಾಲಕ) ದೇವತೆಗಳು ಇಂದ್ರನ ಜಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಣಗಿದರು ಇವರು ಸೂರ್ಯನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು ಅಶ್ವನೀಕುಮಾರರು ಆಕೆಯನ್ನು ವರಸಿದರು ಈಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಜಯವಾಗುವುದೆಂದು ಆಶಾನ್ವಿತರಾದರು; ಮತ್ತು ಆ ವಿಷನ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಂದ್ರನಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು (ರಾತ್ರಿ) ಯಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು ಕೊನೆಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯನಾದ ದಧೀಚಿ ಋಷಿಯು ದೇವತೆಗಳ ವಿಜಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವನ್ನು-ಆತ್ಮಯಜ್ಞವನ್ನು-ಮಾಡಿದನು ದೇವ ಶಿಲ್ಪಿ ತ್ವಷ್ಟ್ಯವು ದಧಿ ಚಿ ಋಷಿಯ ಅಸ್ಥಿಯನ್ನು-ತೇಜೋಮಯ ಪ್ರಕಾಶ ರೇಷೆಯನ್ನು-ವಜ್ರಾಸ್ತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ಆಗ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಜಯವು ದೊರೆಯುವುದೆಂಬ ನಂಬುಗೆಯು ಅವರಲ್ಲಿ ತಲೆ ದೋರಿತು. ಈ ಪ್ರಕಾಶಾವಿಭಾವವೆಂದರೆ ತವೋನಾಶವು; ಇಂದ್ರ ಜಯವೆಂದರೆ ವೃತ್ರನಾಶವು.

ಒಂತಹ ರೂಪಣಗಳಿಂದ ಈ ನಾಟಕದ ಸಮಗ್ರ-ಇತಿವೃತ್ತವು ಕಾವ್ಯಮಯವಾಗಿರುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ ಈ ಒಂದು ರೂಪಣ

ದಿಂದ ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ ವೈದಿಕ ಕಥೆಗಳ ಕೌಶಲ ಪೂರ್ಣವಾದ ಈ ನಾಟಕಸಂವಿಧಾನವು ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಕುತೂಹಲಜನಕವಾಗಿರುವುದು. ದೇವ-ದಾನವರ ಸ್ವಭಾವಗಳ ಭಿನ್ನತೆಯು ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ಒಡಮೂಡಿರುವುದು. ದೇವ-ದಾನವರ ದ್ವೇಷದ ರಹಸ್ಯವು ನಮಗೆ ಗೋಚರವಾಗುವುದು.

ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪಾತ್ರಗಳು ಕೇವಲ ದೈವಿಕಗಳು; ಇಲ್ಲವೆ ಅತಿ ಮಾನುಷಗಳು. ಮಾನುಷೋಚಿತವಾದ ಆಚರಣೆಗಳ ಇಲ್ಲವೆ ಸ್ವಭಾವದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಲಾಗದು. ದೈವಿಕ ಪ್ರಕೃತಿಯೂ, ಮಾನವ ಪ್ರಕೃತಿಯೂ ಭಿನ್ನವಾದುವು. ಆದರೂ ದಧಿಚಿಖುಷಿ, ಅತ್ತಿನೀಕುಮಾರರು, ಉಷೆ ವೊಡಲಾದ ಉದಾತ್ತ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಆಚರಣೆಯು ಮಾನವನಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿರುವುದು. ದಧಿಚಿಖುಷಿಯು ದೊಡ್ಡಕ್ಕಾಗಿ-ಜನತೆಗಾಗಿ-ಮಾಡಿದ ಆತ್ಮಾರ್ಪಣವು ಸಮಗ್ರ ಜನತೆಗೆ ತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶಭೂತವಾದುದೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂತಯವಿಲ್ಲ ಬಲಾಸುರನಂತಹ ದೇವಸ್ವಭಾವದ ದಾನವ ಪಾತ್ರವು ಕೂಡ ದೇವೋಚಿತಾಚರಣೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಸದುಪದೇಶವನ್ನೀಯುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಧಾನ ನಾಯಕನಾದ ಇಂದ್ರನ ಪತ್ನಿ ಶಚಿಯು, ವೈರಿಗಳ ಸೆರೆಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದ ತನ್ನ ಪತಿಯ ಬಿಡುಗಡೆಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯತ್ನಿಸದೆ, ದೇಶದ-ಜನತೆಯ-ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಯತ್ನಿಸಿ ಅತ್ಯಂತ ಉದಾತ್ತಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಪ್ರತಿನಾಯಕನಾದ ವೃತ್ರಾಸುರನಿಂದ ಪರದೇಶಾಕ್ರಮಣ, ಪರದಾರಹರಣ, ಛಾಜ್ಯಾನಮಾನನ ವೊಡಲಾದ ಅಸಭ್ಯಾಚರಣಗಳಿಂದ ಮಾನವನುಸರ್ವಸ್ವ ನಾಶ ಹೊಂದುವನೆಂಬುದನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದು.

ಈ ನಾಟಕದ ಭಾಷೆಯು ಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ, ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿಯೂ, ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದು. ಪಾತ್ರಗಳ ಸ್ವಭಾವ

ವಿಷ್ಣುರಣಕ್ಕೆ ಭಾಷೆಯು ತಡೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ನಿರ್ಧಾಸ್ತ, ಕಚಾಟಿ, ಅಕಲು, ಅಂಧಕಾರ, ಪ್ರೇಮಳ, ಉಪವರ, ಮಹತಿರೂಪಸಿ ವೊದಲಾದ ಪರಭಾಷೆಯು ಇಲ್ಲವೆ ಪರಭಾಷಾ ವ್ಯವಹೃತವಾದ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಮುಂದಿನ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಅರ್ಥಚಂದ್ರವನ್ನೀಯಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸದಿರಲಾರೆವು.

ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಗಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಒಂದು ವರ್ಗದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಕೇವಲ ಜನಾಧಿರುಚಿಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವವು. ಎಂದರೆ ಜನರು ಯಾವ ಭಾವಗಳನ್ನು-ಯಾವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು-ಪ್ರೀತಿಸುವರೋ ಅಂತಹ ಭಾವಗಳೂ ವಿಷಯಗಳೂ ಉಳ್ಳವಾಗಿರುವವು. ಇದರಿಂದ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹುರುಳುಬಿಡುವ ವಿಷಯಗಳೂ, ಭಾವಗಳೂ, ಕುತ್ಸಿತ ಹಾಸ್ಯಾದಿಗಳೂ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವವು. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಜನರ ಅಧಿರುಚಿಯನ್ನು ತಕ್ಕದಾಗಿ ತರುವಂತಹವು. ಅವರ ಸದಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸುವಂತಹವು. ಅವು ಕುತ್ಸಿತ ರುಚಿಗೆ ಆಸ್ಪದವೀಯದೆ, ಜನರ ಒಲವನ್ನು ತಕ್ಕದಾಗಿ ತಂದು ಅವರ ಮನಃಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವವು. ಇವು ಜನರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಅಡ್ಡದಾರಿಯ ಹಿಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. “ದೇವ-ದಾನವರು” ಎಂಬೀ ನಾಟಕವು ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾವಿಷ್ಟವಾಗುವುದೆಂದು ನಾವು ಎಣಿಸುವೆವು.

ಕುಲಕರಣಿ ಶಂಕರರಾಯರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹಲಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಪರಿಚಯದವರಾಗಿರುವರು. ಅವರ ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ರಸಿಕರಾದ ಪಾಠಕರು ಆದರದಿಂದ ಓದಿ ಅವರ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಾಫಲ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲ್, ಧಾರವಾಡ }
ಪ್ರವೋದ ಸಂ|| ವಿಜಯಾ ದಶಮಿ. } ಮ. ಪ್ರ. ಪೂಜಾರ.

ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತನಾದ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳು.

ವೃತ್ರಾಸುರದಾನವ ಸಾಮ್ರಾಟ
ಬಲಾಸುರವೃತ್ರಾಸುರನ ಅಜ್ಞಾಧಾರಕ ತಮ್ಮ
ಇಂದ್ರದೇವರಾಜ
ದಧೀಚಿದೇವತೆಗಳ ಗುರು
ಪುಷಿಗಳುದಮನ, ಮೇಧಾತಿಥಿ, ಶಂಬ
ತ್ವಷ್ಟಾದೇವತೆಗಳ ತಿಲ್ಪಿಗ
ಪುಭುಗಳುತ್ವಷ್ಟಾನ ತಿಷ್ಯರು
ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರು	ದಸ್ರ ಹಾಗೂ ನಾಸತ್ಯದಧೀಚಿಯ ತಿಷ್ಯರು
ಪಿಪ್ಪು ಹಾಗೂ ಉರಣವೃತ್ರಾಸುರನ ನೇವಕರು
ಸೂರ್ಯಸೂರ್ಯನ ಮಗಳು	ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರ ಹೆಂಡತಿ
ಉಷೆಉಷೇಕಾಲದ ದೇವಿ
ಶಚಿದಾನವ ಸಾಮ್ರಾಟ ಪುಲೋಮನನ ಮಗಳು	ಪಾಲೋಮಿ
		ದಧೀಚಿಯ ಸಾಕುಮಗಳಾಗಿ ಶಚಿಯಾದಳು.
		ಇಂದ್ರನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ ಇಂದ್ರಾಣಿಯಾದಳು.

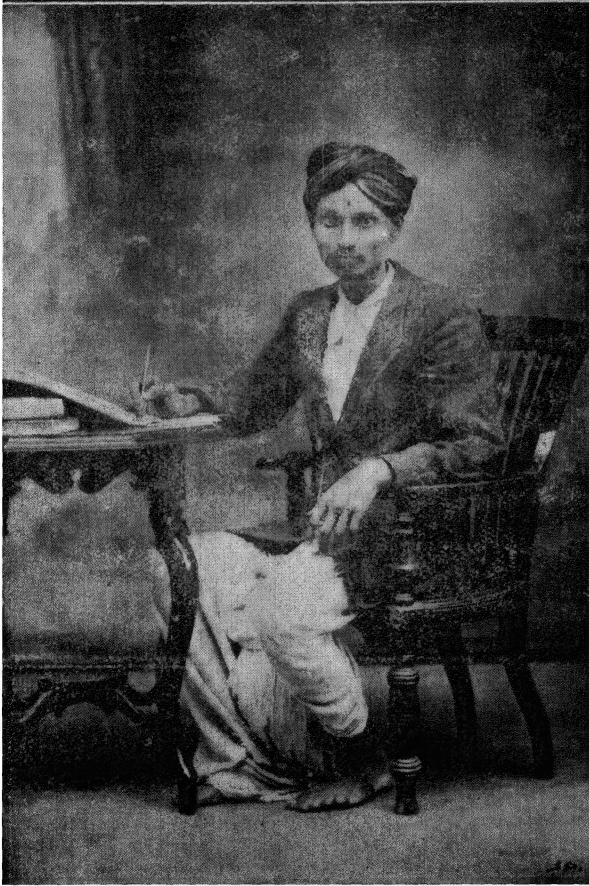
ಲೇಖಕನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ನಾಟಕವು ಬಂಗಾಲೀಭಾಷೆಯೊಳಗಿನ 'ದೇವಾಸುರ' ಎಂಬ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಾಟಕದ ರೂಪಾಂತರವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬರೆದು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಬಂಧುಗಳ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವೆನೆಂಬದನ್ನು ನಮ್ಮ ಗುರುವರ್ಯ ಶ್ರೀ|| ಮ. ಪ್ರ. ಪೂಜಾರರವರು ತಮ್ಮ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ನಮ್ಮ ವಾಚಕರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ರುಚಿಸಿದರೆ, ಇಂಥ ಮತ್ತೆ ಕೆಲ ಹೊಸ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಅವರ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೆಂದಿರುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ನನ್ನ ಕನ್ನಡಿಗರ ಗುಣಗ್ರಾಹಕತೆಯೂ, ಆಶ್ರಯಸಹಾಯಗಳೂ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ನಮ್ಮ ಗುರುವರ್ಯರಿಗೆ ನಾನು ತುಂಬಾ ಉಪಕೃತನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ; ಅಲ್ಲದೆ ಇದನ್ನು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಶೇಷಾಚಲ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮ್ಯಾನೇಜರಾದ ಮಿ. ಭಿ. ಪ. ಕಾಳೆ, ಇವರನ್ನೂ ಕೊಂಡಾಡದಿರನು.

ಕನ್ನಡಿಗರ ಸೇವಕ,

ಲೇಖಕ.

ಶಂಕರ ಅಣ್ಣಾಜಿ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ನೂಲಿನಿ.

ದೇವ-ದಾನವರು.

ಪ್ರಥಮಾಂಕ.

(ದೂರದಲ್ಲಿ ತುಷಾರಾಚ್ಛಾದಿತ ಪರ್ವತಶಿಖರವು ಕಾಣುತ್ತಿರುವದು. ಅರಣ್ಯದ ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಪ್ರತಾಪಶಾಲಿಯಾದ ವೈತ್ರಾಸುರನ ಶಿಲಾನಿರ್ಮಿತದುರ್ಗವು. ದುರ್ಗದ ಒಂದು ಗವಾಕ್ಷವು ಉನ್ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ)

ಶಾತ್ರಿಯ ಕೊನೆಯ ಜಾವ. ಸೂರ್ಯ ಸುತೆಯಾದ ಸೂರ್ಯಯು ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದಿನಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಬೇಡಿಗಳಿಂದ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳಾಗಿ ಗಜಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೆಡಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ. ಕೆಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಾವಲುಗಾರನಾಗಿದ್ದ ಬಲಾಸುರನು ಕುಳಿತು ಕೂಕಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

(ಉಷೆಯ ಸಂಗೀತ ಸ್ವರವು ಕೇಳಬರಹತ್ತಿತು. ಬಲಾಸುರನು ಎಚ್ಚತ್ತು ನೋಡಿದನು. ಸೂರ್ಯಯು ನಿಂತು ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡನು. ಕ್ಷಣಕಾಲ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಯುಗಳಿಂದ ಸೂರ್ಯಯನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಬಳಿಕ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆದು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟನು. ಉಷೆಯು ಗಾಯನವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಹತ್ತಿತು. ಪ್ರಕಾಶವೂ ಒದಮೂಡಿತು “ವೈಪನಶೀಲಳೂ ವಿಚಿತ್ರದೀಪ್ಯಮಾನಳೂ” ಆದ ಉಷಾದೇವಿಯು ಧರೆಗೆ ಅವತರಿಸಿ “ನರ್ತಕಿಯಂತೆ ರೂಪವನ್ನು ತೋರಹತ್ತಿದಳು. ನಿತ್ಯ ಯೌವನ ಸಂಪನ್ನೆಯೂ, ಶುಭ್ರವಸನೆಯೂ, ಆಕಾಶ ದುಹಿತೆಯೂ ಆದ ಉಷೆಯು ಅಂಧಕಾರವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರಳಾದಳು”)

ಉಷೆ:—ಇವಳಾರು? ನಿಂತುಕೊಂಡೇ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಳು!
(ದಿಟ್ಟು ನೋಡಿ)ರವಿತನಯೆಯಾದ ಸೂರ್ಯಯು. ಇವಳು ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದಿರಬಹುದು?..... ಸಖಿ, ನಾನು ಬಂದಿರುವೆನು. ಎಚ್ಚತ್ತು

ನೋಡು. ನಿನ್ನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಹುಡುಕಿದೆನು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹುಡುಕಿದೆನು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆ ಇಳಿದು ಬಾ.

ಸೂರ್ಯ:—(ಎಚ್ಚತ್ತು ನೋಡಿ, ಕೈಗಳ ಸಂಕೋಲೆಯನ್ನು ತೋರಿ ಧೀನವಾಣಿಯಿಂದ) ಪ್ರಿಯಸಖಿ, ನಾನು ನಿನ್ನಂತೆ ಸ್ವತಂತ್ರಳಿಲ್ಲ. ಬಂದಿನಿಯು. ಹೇಗೆ ಇಳಿದು ಬರಲಿ?

ಉಷ:—ನೀನು ಬಂದಿನಿಯೇ? ಯಾರ ಬಂದಿನಿಯು? ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧದಲ್ಲಿರಿಸಿದ ಸಾಹಸಿಗನಾರು?

ಸೂರ್ಯ:—ಪ್ರೇಮಗಳ ಗೆಳತಿಯೆ, ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ? ಎತ್ತದೇವನಾದ ಸೂರ್ಯನ ಮಗಳಾಗಿಯೂ ನಾನಿಂದು ಬಂದಿನಿಯಾಗಿರುವೆನು!

ಉಷ:—ಈ ದುರ್ಗವಾರದು? ಈ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಸೆರೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿದವನಾವನು?

ಸೂರ್ಯ:—ನೋಡದಂತೆ ಅವನ ಬಣ್ಣವಿದೆ. ಬೆಂಕಿಯಂತೆ ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳಿವೆ. ಬಿರುಗಾಳಿಯಂತೆ ಅವನ ನಡುಗೆಯಿದೆ. ದಾನವನವನು..... ದೈತ್ಯನವನು.....ಅಸುರನವನು.....ದಸ್ಯನವನು!

ಉಷ:—ಆ ದುಸ್ಸಾಹಸಿಕನಾರು? ದೇವತೆಗಳು ಸರಸ್ವತಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದ ವಾಸಿಸಿದ್ದರು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರಾಸಕ್ತರಾಗಿರುವ ಅವರು ನನ್ನ ನೂಪುರಗಳ ಸ್ವರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೆ ಜಾಗ್ರತರಾಗಿದ್ದು, ಸಾಮವೇದವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಈ ವೇದ ಗಾಯನದ ಇಂಚಗಿಂದ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳು ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ಆದರೆ ಶಂಭುರಾಸುರನು ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾತವೆಬ್ಬಿಸಿ, ಆ ದೇವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿಬಿಟ್ಟನು. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳ ಸಾಮಗಾಯನದ ಬದಲು ದೈತ್ಯರ ತಾಂಡವ ನೃತ್ಯವು ನಡೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ಇದು ಆ ಶಂಭುರಾಸುರನ ಪಟ್ಟಣವೇ?

ಸೂರ್ಯ:— ಇವನು ಆ ಶುಬರಾಸುರನಲ್ಲ ಅವನಿಗಿಂತಲೂ ಭಯಂಕರನು! ನೀನವನನ್ನು ನೋಡಿದವಲ್ಲ. ಮಾತಾಡುತ್ತ ನಿಂತು ಕಾಳರಕ್ಕಸನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಗದೇಡ. ಹೋಗು, ಬೇಗನೆ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಪಾರಾಗು!

ಉಷ್ಣ:— ದೃಶ್ಯದ್ವಿತೀಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ಯಜ್ಞ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಜ್ಞಭೂಮಿಯು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಡುಗಿತ್ತು. ನಮುಚಿ ದೈತ್ಯನು ಹೊಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಒಂದು ಹಾವಳಿಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿದನು. ಯಜ್ಞ ಭೂಮಿಯು ದೇವತೆಗಳ ರಕ್ತದಿಂದ ಅಪವಿತ್ರವಾಗಿ ಹೋಯಿತು ದೃಶ್ಯದ್ವಿತೀಯ ಜಲವು ರಕ್ತರಂಜಿತವಾಗಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ತೇಲಿಸಿಕೊಂಡೆಯಿತು. ಇದು ಆ ದುಷ್ಟ ನಮುಚಿಯ ನಗರವೇನು?

ಸೂರ್ಯ:— ಇವನು ನಮುಚಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಅವನಿಗಿಂತಲೂ ಬಹು ಭೀಕರನು. ನೀನವನನ್ನು ಕಂಡವಲ್ಲ. ಕಾಣಬಯಸಬೇಡ. ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಪಾರಾಗು. ತಡ ಮಾಡಿದರೆ ನನ್ನಂತೆ ನೀನೂ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವೆ!

ಉಷ್ಣ:— ಓಡಿ ಹೋಗಲಾರೆನು. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಬಿಡುವೆನು. ದಾನವರು ದೇವಭೂಮಿಯನ್ನು ಜಯಿಸಿದ್ದಾರೆ ದೇವತೆಗಳು ಅಸುರರ ಪೀಡೆಯನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿ, ಗಿರಿ-ಗಹ್ವರಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಯ ಸಂಪಾದನೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ದಧೀಚಿ ಋಷಿಯನ್ನು ಪುರೋಹಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಜ್ಞ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರು; ಆದರೆ ನೀನು ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋದ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಹತಾಶರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಶೋಕಸಂತಪ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸೂರ್ಯದೇವನಂತೂ ಹೌಹಾರಿ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಂದ್ರದೇವನು ನಿನ್ನ ಮಾರ್ಗಪ್ರತೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ವರುಣನು ಮಹಾಸಾಗರಗಳ ತಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಲಿದು, ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ದಧೀಚಿಋಷಿಯು ತಪಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಳಿದು ನಿನ್ನ

ಅನ್ವೇಷಣ ಮಾಡುತ್ತ ಆಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರಂತೂ ಹುಚ್ಚರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವನಗಳಲ್ಲೂ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲೂ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 'ಸೂರ್ಯ, ನೀನೆಲ್ಲಿ?' ಎಂದರಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸೂರ್ಯ:—ಪ್ರಿಯಸಖೆ, ನೀನು ಈಗಲೇ ಹೊರಡು. ಅವರನ್ನು ಸಾಂತ್ವನೆಗೊಳಿಸು. ಅವರು ನನಗೊಳಿಸುಗ ಹುಚ್ಚರಂತೆ ಆಲೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಅಪಾಯಕರವು.

ಉಷೆ:—ಅವರನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಸಾಂತ್ವನೆಗೊಳಿಸಲಿ? ಅವರು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡ ಹೊರತು, ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದರು.

ಸೂರ್ಯ:—ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಾಣದೇಕು? ಇವನು ಶಂಕರನಲ್ಲ, ನಮುಚಿಯಲ್ಲ, ಶುಷ್ಕನಲ್ಲ. ಇವರೆಲ್ಲರ ರಾಜನು. ಇವನು ಪುಲೋಮನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ, ದಾನವರ ಸಾರ್ವಭೌಮನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಹೆಸರನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಿಲ್ಲವೆ? ಇವನ ಕತೆಯನ್ನು ನೀನು ಅರಿತಿಲ್ಲವೆ?

ಉಷೆ:—ನನಗೆ ಈಗ ಹೊಳೆಯಿತು. ಈ ದುರ್ಗವು ವೃತ್ರಾಸುರನದು.

ಸೂರ್ಯ:—ಅಹುದು, ನಾನು ವೃತ್ರಾಸುರನ ಬಂದಿನಿಯು.

ಉಷೆ:—ವೃತ್ರಾಸುರನು ಮಹಾಭಯಂಕರನು. ಬಹು ಕ್ರೂರನು. ದಧೀಚಿಋಷಿಯ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ತಮ್ಮನಾದ ಬಲಾಸುರನು.....

ಸೂರ್ಯ:—ಅವನೂ ಇದ್ದಾನೆ. ಅವನ ನೆನಪಾಗುತ್ತಲೆ ನನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ನಡುಗು ಹುಟ್ಟುವದು! (ಕಂಪಿಸುವಳು) ರಾಕ್ಷಸನವನು!

ಉಷೆ:—ದಧೀಚಿ ಋಷಿಯ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಂಗಿರಾ ಋಷಿಯ ಆಕಳ ಹಿಂಡು ಇತ್ತು. ಬಲಾಸುರನು ಆ ಗೋಧನವನ್ನು ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

ಸೂರ್ಯ:—ಮುನಿಕುಮಾರಿ ಶಚಿಯು ಸುರಕ್ಷಿತಳಾಗಿರುವಳೆ?

ಉಷ್ಣೆ:—ದಧೀಚಿಪ್. ಪಿಯು ಅವಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಜೋ ಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಋಷಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ಸುರಕ್ಷಿತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಇನ್ನು ಮಾತು ಸಾಕು. ಹೊರಡುವೆನು. ದೈತ್ಯರು ಅಲ್ಪಾವಕಾಶದಲ್ಲಿಯೆ ನಿಂದೆಯಿಂದೆಚ್ಚರಿಯುವರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೆ ನಾನು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ನಿನ್ನ ಬಂಧನವಾರ್ತೆಯನ್ನರುಹಿ, ಅವರನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತರುವೆನು. (ಹೊರಡುವಳು.)

ಸೂರ್ಯ:—ಸಖಿ, ಬೇಡ! ಅವರನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದು ತರುವದು ಬೇಡ!

ಉಷ್ಣೆ:—(ಹೊರಳಿ ನಿಂತು) ಅದೇಕೆ?

ಸೂರ್ಯ:— ಈ ದುರ್ಗವು ಶಿಲಾಮಯವಾದ್ದು. ವೃತ್ರಾಸುರನ ಹೃದಯವು ಈ ಶಿಲೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕಠೋರವಾದುದು. ಕೆಂಡದಂತಹ ಕಣ್ಣುಳ್ಳವನವನು. ಕಾವೋಡದಂತೆ ಮೈಬಣ್ಣವುಳ್ಳವನವನು. ನನ್ನ ಎದೆಯು ಅವನ ಭಯದಿಂದ ಡವಡವನೆ ಹಾರುತ್ತಿದೆ! ದೇವತೆಗಳನ್ನು ವೃತ್ರಾಸುರನ ಕಚಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಸುವದು ತುಂಬ ಎಪಶ್ಯರವು. ದೇವತೆಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವದು ಬೇಡ!

ಉಷ್ಣೆ:—ಗೆಳತಿಯೆ, ನೀನು ಭಯಗೊಳ್ಳದಿರು. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ದೇವತೆಗಳು ನಿನ್ನಿಂದ ದೀಪ್ತಿಯುತರಾಗಿದ್ದರು. ನಿನ್ನ ಅವಿದ್ಯಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿಹೀನರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಸುರಲೋಕದ ನಗುವು ಇಂದು ಅಂಧಕಾರಮಯವಾದ ಈ ಕಲ್ಲಿನ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಇದನ್ನು ದೈತ್ಯನ ನೆರೆಮನೆಯಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ದೇವತೆಗಳು ಜಯಶೀಲರಾಗರು. ಇನ್ನು ನಾನು ಹೋಗುವೆನು. ಓಹೋ, ಅಲ್ಲಿ ಯಾವನೋ ಬರುತ್ತಿರುವನು. ಎಕಟ ರೂಪದ ದೈತ್ಯನವನು. ಸಖಿ, ಬಹು ಸಾವಧಾನತೆಯಿಂದಿರು. (ಅದೃಶ್ಯಳಾಗುವಳು.)

(ಬಲಾಸುರನು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆದು ಬರುವನು. ಸೂರ್ಯಯು ಅವನನ್ನು

ನೋಡಿ ಭಯಕಂಪಿತಳಾಗಿ ಆತ್ಮನಾದ ಮಾಡುವಳು. ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಬಲಾಸುರನು ಕಿಡಕಿಯ ಕೆಳಗೆ ನಿಂತು ನೋಡಿದನು. ಸೂರ್ಯಯು ಕೈಗಳಿಂದ ಮುಖವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳು.)

ಬಲಾಸುರ:—ಎಲೆ ನನ್ನ ಬೆಂಕಿಯೆ, ನನ್ನ ಬೆಳಕೆ, ದಯದೋರು. ಒಂದು ಸಲವಾದರೂ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡು. (ಸೂರ್ಯಯು ಹಾಗೆಯೇ ಇರುವಳು) ಎಲೆ ನನ್ನ ಬೆಂಕಿಯ ಚಕಮಕಿಯೇ, ನನ್ನ ಬೆಳಕಿನ ದೀಪವೆ ಹೀಗೇಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ? ಮಾತಾಡಲೊಲ್ಲ ಯೇಕೆ? ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗು. ಮಾತಾಡು. ನಾನು ನಿನಗಿಹೀಸುಗ ಮಧುವನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಾಲೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ತಕ್ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಸೂರ್ಯ:—ನನಗೆ ಏನೂ ಬೇಡ. ನೀನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋಗು.

ಬಲಾಸುರ:—ಹೀಗೇಕೆ ಮಾಡುವೆ? ಮೋರೆಯನ್ನು ಹೊರದೆಗೆ. ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೀರು. ದಾನವರೆಲ್ಲರು ಸುರೆಯ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಮೈಮೊರೆದು ಮಲಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೆಲಕಾಲದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಂಧಮುಕ್ತಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲೆನು. ನೀನು ಮಧುವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಸಂತೋಷಿತಳಾಗು. ಮಧುವು ಬೇಡಾಗಿದ್ದರೆ, ನಾನು ನಿನಗೆ ಹಾಲನ್ನು ತಂದುಕೊಡಬಲ್ಲೆನು. ನಾನು ನಿನಗಿಹೀಸುಗ ಆಕಳಹಿಂಡನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವೆನು.

ಸೂರ್ಯ:—ದಸ್ಯು ನೀನು! ನಿನ್ನದೇನೂ ನನಗೆ ಬೇಡ! ನೀನು ದಧೀಚಿಋಷಿಯ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿರುವೆ! ಅಂಗಿರಾಋಷಿಯ ಆವುಗಳನ್ನು ಆಪಹರಿಸಿರುವೆ! ಈ ವಾಪವು ನಿನಗೆ ತಟ್ಟದಿರದು! ಋಷಿಗಳ ಕೋಪದಿಂದ ನೀನು ಬೇಗನೆ ಸತ್ತುಹೋಗುವೆ!

ಬಲಾಸುರ:—ಸುಂದರಿ, ಮರಣಕ್ಕೆ ಹೆದರಿದವನು ನಾನಲ್ಲ! ಆದರೆ

ಮರಣದ ವೇದಲ, ನಿನ್ನ ಪ್ರೇಮ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಬಾರಿ ಪ್ರೇಮಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡು. ಪ್ರೀತಿಸುವೆನೆಂದುಚ್ಚರಿಸು. ಆ ಬಳಿಕ ನಾನು ಮರಣಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಿದ್ಧನಾಗುವೆನು.

ಸೂರ್ಯ:—ಎಲೆಹಿ ರಾಕ್ಷಸನೆ, ಸೂರ್ಯನ ಮಗಳು ನಾನು. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಲಿಯಾ? ನೀನು ನನ್ನ ಪ್ರಣಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವೆಯಾ? ಅಸಂಭವ! ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಶಕ್ತಿಯು ಅಂಧಿಂಧದಲ್ಲ. ನಿನ್ನನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಬಿಡುವೆನು. ನೀನು ಅವನ ಕೋಪಕ್ಕೆಳಗಾಗಿ ಭಸ್ಮೀಭೂತನಾಗಿ ಹೋಗುವೆ!

ಬಲಾಸುರ:—ದೇವಿ, ಏಕೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ಕೋಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವೆ? ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದಾದರೂ ಏನು? ನಿನ್ನ ಸುಂದರ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುವ ಇಚ್ಛೆ ನನಗಿದೆ ನಿನ್ನ ಮಧುರಭಾಷಣವನ್ನು ಆಲಿಸುವ ಇಚ್ಛೆ ನನಗಿದೆ. ಇದೇನು ನನ್ನ ಶಪ್ತೆ? ನೀನು ನನ್ನ ಈ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಪೂರೈಸಬಾರದು? ನಾನು ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಕೊಡಬಲ್ಲೆನು. ನೀನು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡುವದೆಂದೆ ತಡ! ವಿಧೇಯನಾದ ಸೇವಕನು ಒಡೆಯನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವಂತೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳುವೆನು.

ಸೂರ್ಯ:—(ಮೇಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಕೈಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು)ನಿಜವೆ? ನೀನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ನಡಿಸುವೆಯಾ? ನನಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಮುಕ್ತಿ! ನಾನು ಈಗಲೇ ಈ ಸ್ಥಳದಿಂದ-ಈ ಒಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದ್ದೇ ನಿಜವಿದ್ದರೆ, ನನ್ನನ್ನು ಬಂಧಮುಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು.

ಬಲಾಸುರ:—ಬೆಳಕಿನ ಮಗಳು, ಇದು ನನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ ಹೊರಗಿನ ಕೆಲಸ. ನಾನಿದನ್ನು ಮಾಡಲಾರೆನು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ನಿನ್ನನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು

ತಂದವನು ನಾನಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಒಂಧದಲ್ಲಿರಿಸಿದವನು ನಾನಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸವು ಅಣ್ಣನಾದ ವೃತ್ರಾಸುರನದು. ನಾನು ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾರೆನು. ಅಣ್ಣನು ಸಾಮಾನ್ಯನಲ್ಲ. ಅವನ ಶಕ್ತಿಯು ಅಂಥಿಂಥದಲ್ಲ. ನಾನವನ ತಮ್ಮನಾಗಿದ್ದರೂ ವಿಧೇಯ ಸೇವಕನಂತಿದ್ದೇನೆ. ಅವನ ಆಜ್ಞೆಬಾಹಿರನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವ ಧೈರ್ಯವು ನನಗಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಶಕ್ತಿಯು ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ನಾನೇ ಸಾರ್ವಭೌಮನಾಗುತ್ತಿದ್ದೆನು ನಿನ್ನನ್ನು ಪಟ್ಟರಾಣಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ರಾಜಭೋಗಗಳನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು.

ಸೂರ್ಯ:—ನಿನ್ನಿಂದ ನನಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡರೆ ನನಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ನೀನಿಲ್ಲಿರಬೇಡ. ದೂರ ಹೋಗು.

ಬಲಾಸುರ:—ಏಕೆ? ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುವುದರಿಂದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರವುಂಟಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ? ಹೀಗೇಕೆ ಆಗಬೇಕು? ನಾನು ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದವನಿರುವೆನೋ? ಇರಬಹುದು! ನಿನ್ನ ಒಣ್ಣುವು ಹಾಲಿನಂತೆ ಬಿಳ್ಯಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಅದು ನನ್ನನ್ನು ಹುಚ್ಚುನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ! ನಿನಗೆ ಈ ವರ್ಣವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದವರಾರು? ಹೇಳು ನಾನವನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವೆನು. ಪ್ರಸನ್ನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಅವನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಂತಹ ವರ್ಣವನ್ನು ದಯಪಾದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು:.....(ತುಸ ಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು) ನನಗೆ ಇಂತಹ ಬಣ್ಣವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದವರಾರು? ನಾನರಿಯದಾಗಿರುವೆನು! ನಾನು ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದವನಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ, ನಿನ್ನ ಬಿಳಿಯ ಒಣ್ಣುಕ್ಕೆ ವೋಹಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ! ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸಿದ್ದೇನೆ!

(ವಸ್ತ್ರಭೂಷಣಗಳಿಂದಲಂಕೃತನಾದ ವೃತ್ರಾಸುರನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು. ಸೂರ್ಯಯು ವೃತ್ರಾಸುರನನ್ನು ನೋಡಿ ಭಯದಿಂದ ಚಿತ್ತಾಠರಮಾಡಿ ಮೋರೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಳು.)

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಒಳ್ಳೇ ಚಮತ್ಕಾರಿಕವಾದ ರೂಪ!.....
 (ಬಲಾಸುರನನ್ನದ್ದೇಶಿಸಿ) ಎಲೊ, ಮೂರ್ಖನೇ, ಯಾರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿರುವೆ?
 ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸಿರುವೆಯಾ? ಒಳಿತು ಮಾಡಿರುವೆ!
 ಅವಳು ದೇವತೆಗಳ ಮಗಳು! ನೀನು ಅಸುರನು! (ಬಲಾಸುರನು ನಾಡುಗೆ
 ಯಿಂದ ಸುಮ್ಮನಿರುವನು) ದೇವತೆಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿರುವರು.
 ಹೇಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವರು. ಯಾಕೆಂಬುದನ್ನು ನೀನು
 ಬಲ್ಲೆಯಾ? ಅವರ ಮೈದೊಗಳು ಹಾಲಿನಂತೆ ಬಿಳಿಯಬಣ್ಣದ್ದು. ನಮ್ಮದು
 ಕಪ್ಪು. ಅಂತೆಯೇ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುತ್ತಾರೆ! ಅವರು
 ಸುಧಾರಿಸಿದವರಂತೆ. ನಾವು ಕಾಡು ಜನರಂತೆ. ಅವರು ಆರ್ಯ
 ರಂತೆ. ನಾವು ಅನಾರ್ಯರಂತೆ. ಅವರು ದೇವತೆಗಳಂತೆ. ನಾವು
 ದಸ್ಯುಗಳಂತೆ. ಅವರು ನವೊಡನೆ ಕೂಡಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲೊಲ್ಲರು.
 ಸ್ನೇಹದ ಬಳಕೆಯನ್ನಿಡಲೊಲ್ಲರು. ಶರೀರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮಾಡಬ
 ಯಿಸರು. ನಾವು ನಮ್ಮ ರೂಪದಿಂದಲೂ, ಬಣ್ಣದಿಂದಲೂ ಸೃಷ್ಟಿಯ
 ಶೋಭೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿರುವೆವಂತೆ! ಆದುದರಿಂದ ಅವರು
 ನಮ್ಮನ್ನು ನಾಶಮಾಡಬಯಸಿದ್ದಾರೆ! ನವೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತಿ
 ದ್ದಾರೆ. ಮನೆ-ಮಾರುಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಶುಗಳ
 ಹತ್ಯೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನೋಲಿಸಿ
 ತಮ್ಮ ಉಪಟಳದಿಂದ ಹಣ್ಣಿಗೆ ತಂದು ದಾಸಾನುದಾಸರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ
 ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಬೇವಿತ್ತವು ಬೇಕಿದ್ದರೆ, ಅವರ ವಶ್ಯತೆ
 ಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಅವರು ತೋರಿಕೊಟ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸ
 ಬೇಕು. ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯು
 ಹೀಗಾಗುವದು ನಿನಗೆ ಸಮ್ಮತವಿದೆಯೇ? ನೀನು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಓಲೈಸ
 ಬಯಸುವೆಯಾ? ನಾನು ಬೇಡೆನ್ನುವದಿಲ್ಲ. ಹೋಗು. ಈ ಸುಂದ
 ರಿಯು ಬಿನ್ನಹತ್ತಿ ಹೋಗು! ತಿರಸ್ಕಾರವನ್ನೂ ಒದಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಸಹಿಸಿಕೊಂ

ದಿದ್ದು ಪ್ರೇಮಯಾಚನೆ ಮಾಡು!

ಬಲಾಸುರ: —ನಾನೆಲ್ಲಿನು. ನನಗೆ ಈ ಸುಂದರಿಯು ಪ್ರೇಮವು ಬೇಕಿಲ್ಲ! ದೇವತೆಗಳ ದಾಸಾನುದಾಸನಾಗುವದು ಬೇಡ! ಆದರೆ ಆಣ್ಣಾ, (ಸೂರ್ಯನನ್ನು ತೋರಿ) ಇವಳನ್ನು ಬಂಧಮುಕ್ತಮಾಡಿ ಬಿಡು! ಆಳುತ್ತಿರುವಳು! ನೋಡಿ ಸಹಿಸಲಾರದವನಾಗಿರುವೆನು! ದಯವಿಟ್ಟು ಇವಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡು.....

(ಪ್ರಹರಣದ ವೇಷ್ಣಿತನಾದ ದಧೀಚಿಋಷಿಯು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು)

ದಧೀಚಿ: —ಅಸುರ ಸಾರ್ವಭೌಮನೆ, ಬಲಾಸುರನ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಅವಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡು. ನೀನು ನಿನ್ನ ಮಂಗಳವನ್ನು ಬಯಸಿದ್ದರೆ, ಅಸುರ ಕುಲದ ಮಂಗಳಾಪೇಕ್ಷೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಈಗಿಂದೀಗಲೆ ನೆರೆಮನೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

ಸೂರ್ಯ: —(ಮೋರೆದರೆದು ನೋಡಿ) ಋಷಿವರ್ಯರೆ, ನನ್ನನ್ನು ಬಂಧಮುಕ್ತಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರಿ! ನನ್ನ ಬೇವವನ್ನು ಬದುಕಿಸಿರಿ! ಇನ್ನು ನಾನು ಈ ನೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿರಲಾರೆನು!

ವೃತ್ರಾಸುರ: —(ತೀವ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಋಷಿಯ ಅಪಾದ ಮಸ್ತಕ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ಮಾಡಿ) ಓಹೊ, ಈಗ ಹೊಳೆಯಿತು. ದಧೀಚಿಋಷಿ ಇವನು. ಋಷಿ ರಾಜನೆ, ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವೆಯೆಂದು ನಾನು ವೊಡಲೆ ಊಹಿಸಿದ್ದೆನು; ಹಾಗೂ ನಿನ್ನ ಮಾರ್ಗಪ್ರತಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುತಿದ್ದೆನು. ವೃತ್ರಾಸುರನ ಈ ದೈತ್ಯ ನಗರದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಸ್ವಾಗತವಿರಲಿ ಕುಶಲನಾಗಿರುವೆಯಷ್ಟೆ? ನಿನ್ನ ಆ ಮಧುವಿದ್ಯೆಯು ಬಲಕಾಲಿಯಾಗಿದೆಯಷ್ಟೆ? ನಿನ್ನ ಆ ಶಿಷ್ಯದ್ವಯರಲ್ಲಿ? ನನಗೆ ಅವರೂ ಬೇಕಿದ್ದರು. ಮಧುವಿದ್ಯೆಯು ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸತ್ತ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಪುನರ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆಯಷ್ಟೆ? ಹೀಗೆಯೆ ಬೇರಿಸಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಸಾಯಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ನೆಟ್ಟ ಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವೆ?

ದಧೀಚಿ:—ಮದಾಂಧನೆ, ಅಸಂಭವವಲ್ಲ! ಯಾವ ದಿವಸ ನಿನ್ನ ಅತ್ಯಾಚಾರವು ಮೇರೆ ಎೞಿ ಹೋಗುವದೋ ಅದೇ ದಿವಸ ನನ್ನ ಮಧು ಎದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿರುವವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಶಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುವದು! ಇರಲಿ. ಈಗ ನೀನು ಮಂಗಲಾಕಾಂಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಬಂಧಮುಕ್ತಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಡು.....

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಮಂಗಲ ಮಂಗಲವೆಂದು ಬಹಳವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿರುವೆ! ಮಂಗಲವೆಂದರೇನು?

ದಧೀಚಿ:—ಮಂಗಲವೆಂದರೆ ಸೂರ್ಯನ ದೇಳಕು. ಮೂರ್ಖನೇ, ನೀನಾವಳನ್ನು ಸೆರೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿರುವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲೆಯಾ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಸೂರ್ಯನ ದೇಳಕು ಅಸುರರಿಗಷ್ಟೆ ಪ್ರಯೋಜನೀಯವೆ? ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವೆ?

ದಧೀಚಿ:—ದೈತ್ಯರಾಜನೆ, ನಿನ್ನ ಈ ಉದ್ವಾಸ ವರ್ತನದಿಂದ ಪೃಥ್ವಿಯು ರಸಾತಲಕ್ಕಿಳಿದು ಹೋಗುವದು!.....

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ದೋಷವೇನು? ರಸಾತಲದಲ್ಲೂ ನಾವೀವರು ಕಲೆಯುವೆವು! ದೈತ್ಯರೊಡನೆ ದೇವತೆಗಳೂ ರಸಾತಲಕ್ಕಿಳಿದೇಕಷ್ಟೆ?

ದಧೀಚಿ:—ನೀನು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸುವದಿಲ್ಲವೆ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನಿನಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದವರಾರು? ಸೂರ್ಯನು ಮುಕ್ತತೆಯ ಎಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನುಮತಿಯನ್ನೀಯುವೆನು.

ದಧೀಚಿ:—ಹೀಗಿದ್ದರೆ, ಅವಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಮೊದಲು ನಾನೊಂದು ಕತೆಯ ಹೇಳುವೆನು; ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳು. ಪುರೋಮನನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ದೈತ್ಯರಾಜನೆಂಬುದನ್ನು.....

ದಧೀಚಿ:— ಇದು ಕಥೆಯೇ? ಕತೆಯಲ್ಲ-ಇತಿಹಾಸ. ನೀನು ಪುಲೋಮನನನ್ನು ನಿನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ವಧಿಸಿರುವೆ!

ವೃತ್ರಾಸುರ:— ಅಲ್ಲವೆಂದೆನ್ನುವರಾರು? ದೈತ್ಯಸಾರ್ವಭೌಮನಾಗಿದ್ದ ಪುಲೋಮನನನ್ನು ವಧಿಸಿ, ನಾನು ದಾನವ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿರುವುದು ಸರ್ವಶ್ರುತವಾಗಿದೆ; ಆದರೆ ನಾನು ಪುಲೋಮನನನ್ನು ಏಕೆ ಕೊಂದೆನೆಂಬದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳುವವನಿರುವೆನು; ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳು. ಪುಲೋಮನನಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಗಳಿದ್ದಳು. ಅಪರೂಪ ರೂಪಸಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ದೇವತೆಗಳ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸಹ ಕುಕ್ಕಿಸುವ ಈ ರೂಪಸಿಯು ದಾನವಕುಲದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಜನಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಬಹಳವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದೆನು. ಭಾವಿಸಿ, ಭಾವಿಸಿ, ವಿಚಾರಪ್ರವಾಹವು ಮುಂದೆ ಸಾಗದಂತಾಗಲು, ಮದಿರೆಯನ್ನು ನೇವಿಸಿ ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೆ ಯೋಚಿಸಿದರೂ ನಾನು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಾಣದೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಅವಳ ಮೈಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ಜಲದ ತರಲ ನೀಲವರ್ಣದ ಛಾಯೆಯಿತ್ತು. ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಿವೆಯ ಚಂದ್ರಮನ ಕಾಂತಿಯೂ, ಮನೋಹರತೆಯೂ ಇತ್ತು. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಉಜ್ವಲತೆಯಿತ್ತು. ನಾನು ಆ ಅಪರೂಪ ರೂಪೆಯನ್ನು ಹಲವು ಬಾರಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡಿದ್ದೆನಲ್ಲದೆ, ಎಷ್ಟೋ ಸಾರೆ ಕನಸಿನಲ್ಲೂ ನೋಡಿದ್ದೆನು. ಇನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಿರುವೆನು.

ದಧೀಚಿ:— ನಿನ್ನ ಆ ಸುಖ ಸ್ವಪ್ನವು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿಲ್ಲವೇ? ಈಗಲೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿದೆಯೇ? ಅನುಚಿತವೇ ಸರಿ! ದೈತ್ಯರಾಜನೇ, ನೀನಾವದಿನ ಆ ಸುಂದರಿಯು ತಂದೆಯನ್ನು-ನಿನ್ನ ತಂದೆಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ವೃದ್ಧರಾಜನನ್ನು-ರಾಕ್ಷಸನಂತೆ ನಿರ್ದಯತೆಯಿಂದ ಸಂಹರಿಸಿದೆಯೋ, ಅಂದೇ ಆ ಸುಂದರಿಯು ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು!

వృత్తాసుర:—అందే ఏకే, ఇందు సజ ఆ ఆశేయన్ను బిట్టు
 శీడలారదవనాగిరువేను ఇరలి. నన్న కతయన్ను ముందే
 సాగిసువేను, శేళు. నాను ఒమ్మే పులీమనన బళిగే హేళిగి
 ద్దేను. ఆ సమయదల్లి పులీమననను నన్నన్ను అణకిసువ టుదే
 తదింద నుదిదద్దేనందరి: 'నన్న మగళు దేవాంగనేయరంతే రుప
 మతియాగిద్దాళే నాను నన్న ఈ మగళన్ను దేవతేగళిగే శీట్టు
 లగ్న మాడువేను.' అవను తన్న ఈ మనీశిధిలాషేయన్ను పూణ
 మాదిశీళువదక్కాగి మగళు టుపవరళాగిరదిద్ద రు అవసరశీళు
 కగాగి ఒట్టు టుషియన్ను కరతందను. పూజీసదను. దేవతేగళిడనే
 తరిర సంబంధవన్ను బళిసువ తన్న సంగల్పశ్చే సహాయ మాడదే
 శేందు వ్రాధిశీశీండను. ఆ టుషియు పులీమననాగలిశ్చే
 సంతశీశదీంద ఒప్పిశీండను. ఆ టుషియు యావనెంబదన్ను
 నీనుబల్లియా? నానవనన్ను జన్నాగి నీడిట్టిరువేను. అవన హేస
 రేను..... (గణిశదంత మాది) హా, హేళియీతు. ఆ టుషియు
 హేసరు దధిశి. నాను హేళిద్దు నిజవశ్చే?

దధిశి:—నిజ. నానే ఆ దధిశి టుషి. దేవ-దానవ
 రల్లి ఐశ్వర్యవన్నుంటు మాడదేశేందు ఆశీసద పులీమనన మగళ
 వివాహదల్లి పులీమననాగువదు గౌరవద సంగతియిందే నాను
 భావిశిద్దను. ఈగళు భావిశిరువేను.....నిను మాదిద్దేను?
 పులీమనన వధిదీంద దేవ-దానవరిగే భయంకర హానియన్నుం
 టుమాదిరువే? నిన్న ఈ శృతియింద దేవ-దానవర ఒక్కట్టు అసం
 భవనియవాగి హేళిగిదే. ఈ అపవాదవన్ను నీనేలేకే హేరదేశి
 త్తు? దేవ-దానవర విలనమాలేయన్ను నిదయశేయింద హదు
 బిసాటి, చిరకాలిక అపవాదద హేరయన్నేలేకే హేత్తుశీండే?

ವೃತ್ರಾಸುರ:--ನಾನು ಸ್ವಸಂತೋಷದಿಂದ ಆ ಅಪಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿರುವೆನು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಕೊಂಚವೂ ವಿಷಾದವಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ನೀನು ಆ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನುಚಿತ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆ? ಒಳ್ಳೆ ಸಾತ್ವಿಕನು ನೀನು! ಅಸುರನ ಕನ್ಯೆಯು ದೇವತೆಗಳ ವೈಭವಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿ ಕುಲತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದವಳಲ್ಲ! ನೀನವಳನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂಧಿನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕರೆದೊಯ್ದಿರುವೆ! ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟಿರುವೆ!

ದಧೀಚಿ:-- ನಾನವಳನ್ನು ಬಂಧಿನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆಯೆನೆ? ಸುಳ್ಳು! ನೀನು ಪುಲೋಮನನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿದ್ದೆನು. ಮಾತೃಹೀನೆಯಾಗಿದ್ದ ಪಾಲೋಮಿಯು ಪಿತೃಹೀನೆಯಾಗಿ ಆಗಿ ಅನಾಥೆಯಾದುದನ್ನು ಭಾವಿಸಿ, ನಾನವಳನ್ನು ನನ್ನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದೆನು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:--ಪಾಲೋಮಿಯೊಡನೆ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಓಡಿಹೋದೆಯಷ್ಟೆ? ಮುಂದೇನು ಮಾಡಿದೆ?.....

ದಧೀಚಿ:--ಮಗಳಂತೆ ಭಾವಿಸಿ, ಅವಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನು. ಅವಳಿಗೆ ವೇದಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿರುವೆನು ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಿರುವೆನು.....

ವೃತ್ರಾಸುರ:--ನಿನ್ನ ಆ ಮಧುವಿದ್ಯೆಯನ್ನು?

ದಧೀಚಿ:--ಆವಶ್ಯಕವೆನಿಸಿದರೆ, ಇದನ್ನೂ ಕಲಿಸುವೆನು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:--ಕಲಿಸುವದು ಬೇಡ. ನೀನು ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಅವಳ ಪಾಲಕ ಪಿತನು. ಅವಳನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಲಗ್ನ ಮಾಡು. ಮಧುವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ವರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡು. ಏಕೆ, ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿನಗೆ ಸಮ್ಮತವಷ್ಟೆ?.....

ದಧೀಚಿ:--ಅವಳ ಸಂಗಡ ನಿನ್ನ ವಿವಾಹವೆ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:--ಏಕೆ, ಏಕಾಗಕೂಡದು? ಅವಳು ದೈತ್ಯಳು,

ನಾನೂ ದೈತ್ಯನು. ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯೇನು?

ದಧೀಚಿ:—ಈ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ನಾನೆಂದೂ ಸಮ್ಮತಿಸಲಾರೆನು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಏಕೆ?

ದಧೀಚಿ:—ನೀನು ಅವಳ ತಂದೆಯ ಕೊಲೆಗಡಕನು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಅವಳು ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನರಿಯಳು.....

ದಧೀಚಿ:—ಅವಳು ಅರಿಯಬಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಹೇಳುವೆನು. ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವೆನು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಇನ್ನು ನಿನಗೆ ಆ ಸುಯೋಗವು ಸಿಗದು. ನೀನು ಈಗ ನಮ್ಮೊರ್ವರ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸಿರಬೇಕು; ಇಲ್ಲವೆ ಮರಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಬೇಕು.

ದಧೀಚಿ:—ನಾನು ಸಮ್ಮತಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ಅವಳು ನಿನ್ನನ್ನು ವರಿಸಳು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವಳು ನನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವಳು.....

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಬಾರಿ ಅವಳ ಗುಪ್ತ ದರ್ಶನ ತಕ್ಕೊಂಡಿರುವೆನು; ಆದರೆ ಮದುವೆಯ ಮಾತೆತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅವಳು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ನಿನ್ನ ಅನುಮತಿಯ ಆಶೆಯು ಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವಳು ಅಂದ ಬಳಿಕ ಅವಳು ನಿನ್ನ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆಯದೆ, ನನ್ನ ಸಂಗಡ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸಳೆಂಬುದು ಸಹಜವಾದ್ದು. ಕಾರಣ ನಾನೀಗ ನಿನ್ನ ಸಮ್ಮತಿಗೆ ಉತ್ಸುಕನಾಗಿರುವೆನು.

ದಧೀಚಿ:—ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಈ ಬಡಂಬಡಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನೀನು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಬಂಧಮುಕ್ತಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವೆಯೆಂದು ಇಲ್ಲವೊ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಋಷಿರಾಜನೆ, ನನಗೂ ನಿನ್ನ ಬಡಂಬಡಿಕೆಯ ಮಾತು ಬೇಡಾಗಿದೆ. ನೀನು ಅವಳೊಡನೆ ಆಗಬೇಕಿದ್ದ ನನ್ನ ವಿವಾ

ಹಕ್ಕಿ ಸಮ್ಮತಿಸುವೆಯೊ ಇಲ್ಲವೊ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳು. ಸೂರ್ಯಯ ಬಂಧಮುಕ್ತತೆಯೊ, ನಿನ್ನ ಬೇವನ-ಮರಣಗಳೊ ನೀನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಉತ್ತರವನ್ನವಲಂಬಿಸುವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳು.

ದಧೀಚಿ:—ಹೀಗೆಯೇ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಅಹುದು ಸ್ವಾವಿ!

ದಧೀಚಿ:—ನಾನು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಲೇ ಬೇಕೆ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಅಹುದು.

ದಧೀಚಿ:—ನಾನು ಸಮ್ಮತಿಸಲಾರೆನು!

ಸೂರ್ಯ:—ಋಷಿವರ್ಯರೆ, ಅಸುರನ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗ ಬೇಡಿರಿ!

ದಧೀಚಿ:—ದೈತ್ಯರಾಜನೆ, ಎನಾದರೊ ನಾನು ಈ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಸಲಾರೆನು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—(ಸೂರ್ಯನು ಕಡಗೆ ನೋಡಿ) ಸುಂದರಿ, ಭಯಗೊಳ್ಳದಿರು. ಋಷಿವರ್ಯನು ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉತ್ತರವು ನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕವಲ್ಲ-ಅನಿಶ್ಚಿತವಾದ್ದು. ಇನ್ನು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಮ್ಮತಿಸೂಚಕ ನಿಶ್ಚಿತ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕವನಿರುವನು. ಋಷಿವರ್ಯನೆ, ಎಳಂಬವೇಕೆ? ಬೇಗನೆ ಅನುಮತಿಸೂಚಕ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡು.

ದಧೀಚಿ:—ದೈತ್ಯರಾಜನೆ, ಋಷಿಯ ವಚನವದು. ಕಾಲಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಹೊರಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಇರುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ನೀನೆಷ್ಟು ಸಲ ಕೇಳಿದರೊ ನಾನು ನಕಾರಾರ್ಥಕ ಉತ್ತರವನ್ನೇ ಕೊಡತಕ್ಕವನು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಬಲಾಸುರ.

ಬಲಾಸುರ:—ಅಣ್ಣಾ, ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಲಿ.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನೀನು ಈ ಸುಂದರಿಯ ಬಂಧಮುಕ್ತತೆಯನ್ನು
ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವೆಯಷ್ಟೆ?

ಬಲಾಸುರ:—ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೂ ನಾನು ಹೀಗೆ ಆಶಿಸಿ
ತ್ತಿರುವೆನು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನಾನು ನಿನ್ನ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವೆನು.

ಬಲಾಸುರ:—(ಸೂರ್ಯನು ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ) ಬೇಕಿನ ಮಗಳೇ, ಈ
ದಿರು. ಅಣ್ಣನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡತಕ್ಕವನಿರು
ವನು. ಇನ್ನೇಕೆ ಆಳುವೆ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಈ ಸುಂದರಿಯ ಬಿಡುಗಡೆಯ ವೊದಲು ನಾನು
ನಿನಗೊಂದು ಅವ್ವಣಿಯ ಮಾಡುವೆನು. ನೀನು ನನ್ನ ಅವ್ವಣಿಯನ್ನು
ಕಾಲವಿಲಂಬ ಮಾಡದೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ತಿಳಿಯಿತೆ?

ಬಲಾಸುರ:—ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವೆನು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಅಗೊ, ಅಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ವೊಳೆಗಳಿವೆ. ಸುತ್ತಿಗೆ
ಯಿದೆ. ತಕ್ಕೊ. ನಾನು ಒಬ್ಬ ಮಸುಷ್ಯನನ್ನು ತೋರುವೆನು.
ವೊದಲು ಅವನ ಬಲಗೈಯನ್ನು ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಿ
ವೊಳೆಯನ್ನು ಜಡಿಯಬೇಕು ಬಳಿಕ ಎಡಗೈಯನ್ನಿರಿಸಿ ವೊಳೆ ಹೊಡೆಯ
ಬೇಕು. ತರುವಾಯ ಎರಡೂ ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ವೊಳೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು.
ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಿತೆ?

ಸೂರ್ಯ:—ಅಯ್ಯೋ, ಎಂತಹ ಭಯಂಕರ ಶಿಕ್ಷೆಯಿದು! ನಾವಿ
ದನ್ನು ಹೇಗೆ ನೋಡಲಿ? ಹೇಗೆ ಸಹಿಸಲಿ? ನನ್ನಿಂದ ಸಹಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದು!
(ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿ ಬೀಳುವಳು.)

ದಧೀಚಿ:—ಬೆದರಬೇಡ. ಏನಾದರೂ ಹೆದರಬೇಡ. (ಸೂರ್ಯನು
ಕಡೆಗೆ ಹೋಗ ಹತ್ತಿದನು. ಬಲಾಸುರನು ಕಳವಳದಿಂದ ನೋಡಹತ್ತಿದನು.)

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನಾನು ಅವಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲ್ಲ. ಇವನಿಗೆ—

(ದಧೀಚಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವನು)

(ಬಲಾಸುರನು ದಧೀಚಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದೊಯ್ಯುವನು. ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿರಿಸಿ ಮೊಳೆಯನ್ನು ಜಡಿಯುವನು. ರಕ್ತವು ಹೊರಚಿಮ್ಮುತ್ತವದು. ದಧೀಚಿಯು ಕ್ಷೀಣ ಆತ್ಮಸ್ವರವನ್ನು ಮಾಡುವನು.)

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಋಷಿವರ್ಯನೇ, ಮತ್ತೆ ಕೇಳುವೆನು. ಈಗಲಾ ದರೂ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದಷ್ಟೆ?

ದಧೀಚಿ:—ಇಲ್ಲ.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಏಮ್ಮಾ, ಎಡಗೈಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಲಿ! (ಬಲಾಸುರನು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವನು.) ಋಷಿವರ್ಯನೇ, ಈಗ ಏನೆಂದು ಹೇಳುವೆ?

ದಧೀಚಿ:—ಈಗಲೂ ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳುವೆನು

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ನೀನು ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾರೆಯಾ?

ದಧೀಚಿ:—ಇಲ್ಲ-ಕೊಡಲಾರೆನು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—(ಆತ್ಮಗತಂ) ಎವಾಹದ ಸಮ್ಮತಿಯು ಬೇಕೇ ಬೇಕು! ದೊರಕಿಸುವದು ಅಸಂಭವವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದೆ! ಇನ್ನು ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಲಿಯಾ? ಏನಾದರೂ ಈ ಋಷಿಯು ಹಾದಿಗೆ ಬಾರದವನು! ಅತ್ಯಂತ ಸಹನಶೀಲನಿವನು! ನನ್ನ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಇವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಸುಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮಾಡದು! ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ವೊಳೆಗಳು ನಟ್ಟು ಹೋಗಿವೆ! ರಕ್ತದ ಕಾರಂಬೆಯು ಪುಟಿಯುತ್ತಿದೆ! ನಾನೀ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಲಾರೆನು! (ಬಲಾಸುರನಿಗೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ ಸೂಚಿಸುವನು. ಬಲಾಸುರನು ಮೊಳೆಗಳನ್ನು ಹಿರಿದು ತೆಗೆದು ದಧೀಚಿಯನ್ನು ಎಳೆದೊಯ್ಯುವನು.) ಬಲಾಸುರ-ಬಲಾಸುರ, (ಬಲಾಸುರನು ಮತ್ತೆ ಬರುವನು.) ಸುರೆಯು ಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆ ಸುರೆಯು ಬೇಕು. ಇದೇ ಈಗ ತಯಾರಾದ ಸುರೆಯು ಬೇಕು. (ಬಲಾಸುರನು ಹೋಗುವನು.) ಗಡ್ಡೆ ಬೇರುಗಳನ್ನು ತಿಂದಿದ್ದು ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೊರಗಿದ್ದ ಈ

ಋಷಿಯ ದೇಹವು ಪಾಪಾಣವಿರ್ಮಿತವಾಗಿರಬಹುದೆ? ಶುಷ್ಕದೇಹದ ಒಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಸ್ಥಿಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ತೇಜವೂ ಅಂತಹ ಶಕ್ತಿಯೂ ಅಡಗಿರಬಹುದೆ? ನನ್ನಂತಹ ಕಠೋರ ಹೃದಯನು ಆ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋದೆನು! ಋಷಿಯು ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನಾದೀತು? (ಮನಸ್ಸಿನ ಹೊಯ್ದಾಟದಿಂದ ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲೆಯುವನು. ಶುಷ್ಕ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಉತ್ತೇಜಿತನಾಗಿ) ಏನಾದರೂ ನನಗೆ ಅವಳು ಬೇಕೇ ಬೇಕು! ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಅವಳು ನನ್ನ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು!

(ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರದ್ವಯರು ಬರುವರು. ಒಬ್ಬನ ಹೆಸರು ದಸ್ಯು, ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಹೆಸರು ನಾಸತ್ಯ. ಇಬ್ಬರೂ ಅವಳ-ಜವಳ ಸಹೋದರರು. ಏಳ ರೂಪಿಗಳು; ಏಕಾಕಾರರು.)

ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರು:—ದೈತ್ಯರಾಜನೆ, ಪೌಲೋಮಿಯು ನಿನ್ನ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವನ್ನೆಂದೂ ಮಾಡಳು! ನೀನವಳನ್ನೆಂದೂ ಹೊಂದಲಾರೆ!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—(ಚಮಕಿತನಾಗಿ) ನೀವಾರು? ಓಹೋ, ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರು. ಒನ್ನಿರಿ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ದಾರಿಯನ್ನೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಎಲ್ಲವೂ ಕುಶಲವೆ? ಸೂರ್ಯಯು ಕುಶಲವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಹುತರ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಕೂಗಿ ಎಬ್ಬಿಸಿರಿ.

ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರು:—ಸೂರ್ಯ, ಸೂರ್ಯ.

ಸೂರ್ಯ:—(ಮತ್ತೆ ಕಿಡಕಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು ನೋಡಿ) ನೀವು ಬಂದಿರುವಿರಾ? ಏಕೆ ಬಂದಿರಿ? ಬರಬಾರದಾಗಿತ್ತು! ಬೇಗನೆ ಓಡಿ ಹೋಗಿರಿ! ಪಾರಾಗಿರಿ!

ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರು:—(ಸೂರ್ಯನು ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸ ಹತ್ತಿದರು. ವೃತ್ರಾಸುರನು ಇವರ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಡೆದನು) ಕೈ ಬಿಡು. ಕೈ ಬಿಡು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಕೈ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೆ ಕೊಸರಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

(ಮುತ್ತಪ್ಪ ಕಸುವಿನಿಂದ ಹಿಚುಕುವನು.)

ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರು:—ಅಯ್ಯೋ, ತಡೆಯಲಾರೆವು! (ವೃತ್ತಾಸುರನ ಒತ್ತುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿ ಬೀಳುವದರಲ್ಲಿದ್ದರು. ವೃತ್ತಾಸುರನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವನು.)

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಈ ಕೈಯ ಕಸುವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿರಾ? ನಾನೀ ಕೈಯಿಂದ ಪಾಪಾಣವನ್ನು ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿರುವೆನು! ತಿಳಿಯಿತೆ?

ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರು:—ಮಾಡಿರಬಹುದು?

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ನೀವು ಇವಳನ್ನು ಬಂಧನಮುಕ್ತಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವಿರಷ್ಟೆ? ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ! (ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರು ಕೋಪದಿಂದ ಹಲ್ಲಾ ತಿನ್ನುವರು) ನೀವು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೂ ಇವಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವಿರಾ? ಸಹಾಯದೇವನೆಲ್ಲಿ? ಅವನೇಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ? ಅವನೇ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಒಳತಾಗುತ್ತಿತ್ತು! ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ನೀವೇಕೆ ಬಂದಿರಿ? ನೀವು ಇವಳಿಗೆ ಏನಾಗಬೇಕು?

ದಸ್ಯ:—ಇವಳು ನಮ್ಮ ಪ್ರಕಾಶಸ್ವರೂಪಳು.

ನಾಸತ್ಯ:—ಇವಳು ನಮ್ಮ ದೇವನಸ್ವರೂಪಳು.

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ನನಗೆ ಹೊಳೆಯಿತು! ನೀವು ಇವಳ ಪ್ರಣಯಿಗಳು! ಅಲ್ಲವೆ? ನೀವು ಇವಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರುವಿರಾ? ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೂ? ನಿಮ್ಮ ದೇವಕ್ಕಿಂತಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ?

ದಸ್ಯ:—ಅಹುದು.

ನಾಸತ್ಯ:—ಅಂತೆಯೇ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ನಾನು ಇವಳನ್ನು ಬಂಧನಮುಕ್ತಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಲಿಲ್ಲನು; ಆದರೆ ನೀವು ನನ್ನದೆಂದು ಮಾತನ್ನು ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೀಳು.....

ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರು:—ಅದಾವುದು ಹೇಳು?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಗುರುವಿನ ಸಾಕುಮಗಳಾಗಿದ್ದ ಪಾಲೋಮಿಯನ್ನು ತಂದು ನನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಬೇಕು.

ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರು:—ಶಚಿಯನ್ನೇ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಹಾ, ಶಚಿಯನ್ನೇ! ನಾನವಳನ್ನು ಪಾಲೋಮಿಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟದಂತೆ ಶಚಿಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿರಬಹುದು. ನೀವು ಪಾಲೋಮಿಯನ್ನು ಕರೆತಂದು ನನಗೊಪ್ಪಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ, ನಾನು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನೆರೆಮನೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಕಳಿಸುವೆನೆಂದು ವಚನ ಕೊಡುವೆನು.....

ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರು:—ನಿನ್ನ ಈ ಹೀನ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾರೆವು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಹೀಗೇನು? ಆಗಲಿ! (ಬಲಾಸುರನು ಮಧ್ಯವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಬರುವನು. ವೃತ್ರಾಸುರನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೂಡಿಯುವನು.) ಉತ್ತಮವಾದ ಮದಿರೆ! ಒಳ್ಳೆ ನೋಗಸಾಗಿದೆ! ತಮ್ಮಾ, ನಿನ್ನ ನೇವೆಯಿಂದ ನಾನು ತುಂಬ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿದ್ದೇನೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ನೇವೆಯ ಪುರಸ್ಕಾರವಾಗಿ ಈ ಬಂದಿನೀ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನಿನಗರ್ಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟವಿರುವ ಮೇರೆಗೆ ಉಪಭೋಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

(ಬಲಾಸುರನು ಉಂಟಾದ ಆನಂದವನ್ನು ಮುಖಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಸೂಚಿಸುವನು. ಸೂರ್ಯನು ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವನು.)

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಪುಷ್ಪಿಶಿಷ್ಯರೇ, ಇನ್ನು ನನಗೇನು ಮಾಡೆಂದು ಹೇಳುವಿರಿ?

ದಸ್ಯ:—(ನಾಸತ್ಯನನ್ನು ಕುಂತು) ತಮ್ಮಾ, ಬೇವವು ಹೋದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ! ಕೊನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ! (ಅಬ್ಬರೂ ಧನುಷ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಣವನ್ನು ಹೂಡುವರು.)

ವೃತ್ತಾಸುರ:—(ನಕ್ಕು) ಸ್ವಾಮಿ, ನಿಮ್ಮ ಈ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಿಷ್ಫಲವಾದದ್ದು! ನಿಮ್ಮ ಬಾಣವು ಪಾಶಾಣ ಸಮಾನವಾದ ನನ್ನ ದೇಹಕ್ಕೆ ತುಸು ಸಹ ಅಪಾಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡದು! ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಬಾಣದ ಹೊಡೆತದ ಕಾಳಜಿಯಿಲ್ಲ. ಹುಂಬನಾದ ಬಲಾಸುರನು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಒಹಕವಾಗಿ ಗೋಳಿಡಿಸುತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ಬಗೆದು ನಾನು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿದ್ದೇನೆ!

ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರು:—(ದೀನಸ್ವರದಿಂದ) ಸೂರ್ಯ, ಸೂರ್ಯ! ಸೂರ್ಯ:-ಪ್ರಿಯತಮರೆ, ಪ್ರಿಯತಮರೆ! (ಬಲಾಸುರನು ಸೂರ್ಯನು ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುವನು)

ಬಲಾಸುರ:— ಬೆಳಕಿನ ಮಗಳೆ, (ಕೈ ಹಿಡಿದು) ನಿನ್ನ ಕೈಗಳು ಎಷ್ಟು ಮೆತ್ತಗಿವೆಯಲ್ಲ! ಕುಸುಮಗಳಂತೆ ಕೋಮಲವಾಗಿವೆ!

ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರು:— (ವೃತ್ತಾಸುರನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಳಕಾಂಶು ಕುಳಿತು ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ) ದೈತ್ಯರಾಜನೇ, ದಯೆ...ಹೀರು!

ವೃತ್ತಾಸುರ:— ಸ್ವಾಮಿ, ದಯೆಯ ಮಾತು ಈಗ ನೆನಪಾಯಿತೆ? (ಉಪಹಾಸ ಮಾಡುವನು, ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರು ಕ್ರೋಧದಿಂದಲೂ, ಕ್ಷೋಭದಿಂದಲೂ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವರು)

ದಸ್ಯ:—ತನ್ನಾ, ಈ ದೈತ್ಯವು ಅಸಹನೀಯವಾದ್ದು!

ನಾಸತ್ಯ:—ಇದಕ್ಕೆಂತಲೂ ಮರಣವು ಒಳಿತಾದ್ದು!

ದಸ್ಯ:—ಈ ದೈತ್ಯವನ್ನು ನೋಡುವದಕ್ಕೆಂತ ಮರಣವನ್ನಾಲಂಗಿಸುವದು ಮೇಲು!

ನಾಸತ್ಯ:—ದೈತ್ಯರಾಜನೇ, ನಾವು ಈ ನೋಟವನ್ನು ನೋಡಲಾರಿವು! ನಮ್ಮನ್ನು ಈಗಲೇ ಸಂಹರಿಸಿ ಬಿಡು!

ಬಲಾಸುರ:—ಬೆಳಕಿನ ಮಗಳೆ, ಅಳದಿರು. ನಿನ್ನ ಈ ಕಣ್ಣೀರಿಗಿಂತ ಮೋರೆಯ ನಗುವು ಸರಸವಾದ್ದು! ನಗು ಈ ನಗುವನ್ನು ನಕ್ಕು

ನನ್ನನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸು!

ವೃತ್ತಾಸುತ:—(ಕುಪಿತನಾಗಿ) ತಮ್ಮಾ, ಪ್ರೇಮಾಲಾಪಕ್ಕೆ ಇದು ಉಚಿತ ಸ್ಥಳವಲ್ಲ. ನೀನವಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯು. ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಸರಸ ಸಲ್ಲಾಪಗಳನ್ನಾಡು.

ಬಲಾಸುರ:— ಅತೀವ ಆನಂದದ ಸಂಗತಿ! (ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು.)

ವೃತ್ತಾಸುತ:— ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಸೂರ್ಯನು ಪ್ರಣಯಿಗಳು! (ನಕ್ಕು) ನೀವಿಬ್ಬರೇ ಅಲ್ಲ; ಬಲಾಸುರನೊಬ್ಬನು ಮೂರನೆಯ ಪ್ರಣಯಿ ಯಾಗಿರುವನು! ಹೀಗೆ ಮೂವರು ಪ್ರಣಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ಅವಳು ಭಾಗ್ಯವಂತೆಯೇ ಸರಿ! ಅಲ್ಲವೇ? ನೀವಿಬ್ಬರಂತೂ ಪ್ರಣಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಣಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವಿರಿ! ಮರಣದ ಮಾತಿತ್ತದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಣಯಕ್ಕೆ ಕಳೆಯೇರದು! ನಿಮ್ಮದು ಪ್ರವಿತ್ರಪ್ರೇಮ! ದಿವ್ಯಪ್ರೇಮ! ಅಂತೆಯೇ ನೀವೀಗ ಪ್ರಣಯವು ನಿಷ್ಫಲವಾದುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಮರಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವಿರಿ! ಅಲ್ಲವೇ? ಸಾಯಿರಿ ನಾನು ಬೇಡೆನ್ನುವದಿಲ್ಲ! ತಪ್ಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾದಷ್ಟು ಹಿತಕರವು! ಮರಣದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೊಂದು ಉಪಕಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಏನೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಲಕ್ಷವಿರಿಸಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನೀವಿಬ್ಬರು ಎದಿರುಬದಿರಾಗಿ ನಿಂತು ಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಬಿಜ್ಜಿನಲ್ಲಿ ಬಾಣವನ್ನು ಹೂಡಿರಿ. ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೊಬ್ಬನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರಿ. ನೀವು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮರಣದ ಕ್ಷಣಕಾಲಮುಂಚೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಣಯಿನಿಯು ಬಂಧಮುಕ್ತಳಾಗಿರುವದನ್ನು ಕಾಣುವಿರಿ. ಆ ಬಳಿಕ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಿಯತಮೆಯು ದೈತ್ಯನ ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಸುರಕ್ಷಿತಳಾಗಿರುವದನ್ನು ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು ಕಂಡು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚುವಿರಂತೆ! ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯಿತೇ? ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ನೀವು ಸಾಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾದರೆ, ನಾನು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಬಂದಮುಕ್ತಮಾಡುವೆ

ನೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೀನೆ! ನಿಮಗೆ ಇನ್ನೇನು ಬೇಕು? ಹೇಗೆ ದ್ವರಕ ನಿೀವು ಮರಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರೇ ಇರುವಿರಿ! ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಏಕೆ ಮಾಡಲಾಗದು?.....

ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರು:—ನಮ್ಮ ಮರಣದಿಂದ ಸೂರ್ಯಯು ಬಂಧಮುಕ್ತಳಾಗುವಳೆ? ಸೃತಿಜ್ಞಾ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವೆಯಾ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದೀನೆ!

ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರು:—ಸೂರ್ಯಯು ಬಂಧಮುಕ್ತಳಾಗಲಿ! ಸುರಕ್ಷಿತಳಾಗಲಿ! ನಾವು ಅವಳಿಗಾಗಿ ಮರಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನೀವು ನಿಜ ಪ್ರಣಯಿಗಳು! ಮನಸಾ ಸೂರ್ಯಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದ್ದೀರಿ! ಇನ್ನು ನೀವು ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ, ನಿಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ!

ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರು:—ಸೂರ್ಯ, ಸೂರ್ಯ! (ದೂರದಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ) ಸೂರ್ಯಯು ಪ್ರಿಯತಮರೆ, ಪ್ರಿಯತಮರೆ! ಎಂದು ಕೂಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಳು.) ದೈತ್ಯರಾಜನೆ, ನಿನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಸಾಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನೀನು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಬಿಡು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಸಾವಿಬ್ಬರು ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರು. ಒಬ್ಬನ ಮರಣವನ್ನೊಬ್ಬನು ನೋಡಲಾರದವರಾಗಿರುವೆವು! ಅದರಲ್ಲೂ ಅಣ್ಣನ ಕೈಯಿಂದ ತಮ್ಮನೊ, ತಮ್ಮನ ಕೈಯಿಂದ ಅಣ್ಣನೊ ಮೃತನಾಗಬೇಕಿದೆ!

ದಸ್ಯ:—ತಮ್ಮಾ!

ನಾಸತ್ಯ:—ಅಣ್ಣಾ! (ಆಲಿಂಗಿಸುವರು.)

ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರು:—ದೈತ್ಯನೆ, ತಡವೇಕೆ? ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟು—

ದಸ್ಯ:—ನೀನು ಕಟ್ಟುವದಾದರೂ ಏಕೆ, ನಾವೇ ನಮ್ಮ ನೇತ್ರ

ಗಳನ್ನು ಬಂಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆವು. (ಒಬ್ಬನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟುವನು)

ಅತ್ತಿನೀ ಕುಮಾರರು:—ನಾವು ನಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಮರಣ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವೆವು ನೀನು ನಿನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸು. ಕೊಟ್ಟ ವಚನದ ಮೇರೆಗೆ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ದೇವತೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಕೊಡು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕಳುಹಿ ಕೊಡುವೆನು! ತಪ್ಪದೆ ಕಳುಹಿಕೊಡುವೆನು! ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ನಿರ್ಧರಿಸ್ತಾರಾಗಿದೆ! ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಒಮ್ಮೆಲೆ—ಒಂದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ—ಒಂದೇ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಸಾಯಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೊಂದು ಹಂಚಿಕೆಯ ಹೇಳಿ ಕೊಡುವೆನು. ಆಗಲೇ ಆ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಕಾಗೆಯು ಕುಳಿತಿದೆಯಷ್ಟೆ? ಅದು ಕೂಗುತ್ತಲಿ, ನೀವು ಬಿಲ್ಲು ಹೊಡೆಯಿರಿ. ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾಣಪ್ರಯೋಗಮಾಡಿ ಸತ್ತುಹೋದರೆ, ಸೂರ್ಯನು ಮುಕ್ತಳಾಗುವಳು. ಮರಣದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುಮಲಿನ ನೇತ್ರಗಳಿಂದ ಸೂರ್ಯನು ಬಂಧಮುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಕಾಣುವಿರಿ. ನೀವು ಸಾಯದಿದ್ದರೆ, ಸೂರ್ಯನು ಮುಕ್ತಳಾಗಳು.

ಅತ್ತಿನೀ ಕುಮಾರರು:—ದೈತ್ಯನೇ, ನೀನು ಹೇಳದಂತೆ ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡುವೆವು. ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬಾಣಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ಒಂದೇ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಸತ್ತು ಹೋಗುವೆವು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಆಗಲಿ. ನಾನು ಸೂರ್ಯನು ಬಿಡುಗಡೆಗಾಗಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವೆನು. (ಹೋಗುವನು.)

ದಸ್ಯ:—ಕಾಗೆಯ, ಬೇಗನೆ ಕೂಗು. ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಬೇಗ ಬದರು.

ನಾಸತ್ಯ:—ಅಣ್ಣಾ, ಕಾಗೆಯು ಕೂಗಲಿಲ್ಲದಲ್ಲ! ಕಾಣುವಿರಿ ಎಂಬುವು ಅಸಹನೀಯವಾಗಿದೆ! ಮರಣಕ್ಕಾಗಿ ದಾರಿಯು ಕಾಯುತ್ತಿರುವದು ತುಂಬ ತಾಪದಾಯಕವು!

ದಸ್ಯ:—ತನ್ನಾ, ಸುಮ್ಮನಿರು. ನಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಗದ್ದಲದ್ದು

ಕಾಗೆಯು ಕೂಗು ಕೇಳಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

(ಇಬ್ಬರೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದು ಕಾಗೆಯ ರವವನ್ನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಉತ್ಸುಕರಾಗಿರು ವರು.)

(ವೃತ್ತಾಸುರನ ಆದೇಶದಂತೆ ಸೂರ್ಯಯು ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಪ್ರಿಯತಮರ ಬಳಿಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಬರುವಳು ಅಸ್ತಿನೀಕುಮಾರರನ್ನು ನೋಡುವಳು. ಅಸ್ತಿನೀಕುಮಾ ರರ ಕೃತಿಯನ್ನು ಹುಡುಗಾಟವೆಂದು ಭಾವಿಸುವಳು. ನಡುವೆ ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲುವಳು. ವೃತ್ತಾಸುರನು ದೂರದಿಂದ ನೋಡಿ ಧಾವಿಸಿ ಬರಹತ್ತುವನು. ಕಾಗೆಯು ಕೂಗು ವದು. ಅಸ್ತಿನೀಕುಮಾರರು ಬಾಣಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವರು. ಬಾಣಗಳು ನೆಡುವದರಿಂದ ಸೂರ್ಯಯು ಚೀತ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಬಿದ್ದುಬಿಡುವಳು! ವೃತ್ತಾಸುರನು ಅವಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳುವನು. ಅಸ್ತಿನೀಕುಮಾರರು ಬಾಣಪ್ರಯೋಗವು ನಿರರ್ಥಕವಾದುದನ್ನು ಭಾವಿಸಿ, ಶಂಕಾಕುಲರಾಗಿ ಕಣ್ಣುಕಟ್ಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ನೋಡುವರು.)

ದಸ್ಯ:—ಅಯ್ಯೋ, ಅನರ್ಥವಾಯಿತು! ನಾವಿದೇನು ಮಾಡಿದೆವಲ್ಲ!

ನಾಸತ್ಯ:—ತೀರ ಅನುಚಿತ ವ್ಯಾಪಾರವು ನಡೆದಿದೆಯಲ್ಲ!

(ಇಬ್ಬರೂ ಹೋಗಿ ವೃತ್ತಾಸುರನಿಂದ ಸೂರ್ಯಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಶೋಕಿ ಸುವರು.)

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಹೀಗಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಆಶಿಸಿದವನಲ್ಲ. ಯಾರಲ್ಲಿ? ಬಲಾಸುರ, ಬಲಾಸುರ.

(ಬಲಾಸುರನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರವೇಶಿಸು ವನು. ನಡೆದ ಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಯಾಗುವನು. ಪುಷ್ಪಪಾತ್ರೆಯು ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವದು.)

ದಸ್ಯ:—ಸೂರ್ಯ, ನನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಸೂರ್ಯ, ಹೀಗೇಕೆ ಸುಮ್ಮ ನಿರುವೆ? ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಲವಾದರೂ ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತಾಡು!

ನಾಸತ್ಯ:—ಪ್ರಿಯತಮೆ, ನಿನ್ನ ಈ ಪ್ರಿಯನನ್ನು ಕಣ್ಣೆರೆದು ನೋಡು! ನಾನು ನಿನಗಿಹೀಸುಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವನಲ್ಲವೆ? ಹೀಗೆ ಕಣ್ಣು ಗಳನ್ನೇಕೆ ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಿರುವೆ?

ದಸ್ಯ:—ನೀನು ಯಾರನ್ನು ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರೀತಿ ಸಿದ್ದಿಯೊ ಅವರ ಕೈಯಿಂದಲೆ ನಿನಗೆ ಮರಣವಾಗಬೇಕೆ? ನಿನ್ನ ಹಣೆಯ ಬರಹವು ಹೀಗೆಯೆ ಇದ್ದಿತೆ?

ನಾಸತ್ಯ:—ಮಾತಾಡು! ಕಣ್ಣೆರೆದು ನೋಡು! ಶಕ್ತಿಹೀನರು ನಾವು! ಆಯೋಗ್ಯರು ನಾವು! ನಿನ್ನನ್ನು ದೈತ್ಯನ ಕಾರಾಗಾರದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾರದವರಾಗಿ, ಇಹಲೋಕದಿಂದಲೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವೆವು! ಪ್ರಣಯದ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಮರಣದಾನ ಮಾಡಿರುವೆವು. ಆಯೋಗ್ಯ, ಇನ್ನು ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ಹೇಗೆ ಬೇವಿಸಲಿ?..... ಹೀಗೆ ಎಪರೇತ ಕಾರ್ಯವು ನಡೆದದ್ದಾರಿಂದ? ನಾವೀದಾನವನ ಕಪಟ ಕ್ರೋಳಗಾಗಿ ಪ್ರಿಯತಮೆಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದೆವಲ್ಲವೆ? ಆದರೆ ಈ ಕಪಟ ದೈತ್ಯನನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ! ಎರುಪಾಯರು ನಾವು!....(ವ್ಯತ್ಯಾಸುರನನ್ನು ಕುರಿತು) ದಾನವನೆ, ಇನ್ನು ಬೇವಿಸಿರುವದು ನನಗೆ ಬೇಡಾಗಿದೆ! ಬೇಗನೆ ನನ್ನನ್ನು ವಧಿಸಿ ಬಿಡು!

ದಸ್ಯ:—ದಾನವರಾಜನೆ, ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವದು ನನಗೆ ತೀರ ಅಸಹ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಬೇಗನೆ ಹೋಗಿ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯ ತಮೆಯನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ! ಸಂಹರಿಸು! ಕಾಲವಿಲಂಬ ಮಾಡದೆ ನನ್ನನ್ನು ಸಂಹರಿಸು.

ಬಲಾಸುರ:—ಬೆಳಕಿನ ಮಗಳೆ, ಹೀಗೆ ಮಲಗಿರುವೆಯೇಕೆ? ಎಳು, ಕಣ್ಣೆರೆದು ನೋಡು, ಮಾತಾಡು! ಬಹಳ ಬೇಡ, ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನಾದರೂ ಆಡು!

ದಸ್ಯ:—ಸತ್ತು ಹೋಗಿರುವಳು! ನಮ್ಮ ಬೇವನದ ಜ್ಯೋತಿಯು ಶಾಂತವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ! ಇನ್ನು ಇದನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸುವರಾರು? ನಮಗೆ ಬೆಳಕನ್ನು ತೋರುವರಾರು? ಗುರು ದಧೀಚಿಋಷಿಗಳು ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಇವಳನ್ನು ಬದುಕಿಸುತ್ತಿದ್ದರು! ನಮ್ಮ ದುಃಖವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು!

ಆದರೆ ಅವರು ಈಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬರಬೇಕು?

ನಾಸತ್ಯ:—ನಿಯತಿಯು ನಮ್ಮ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕೃತವಾಗಿದೆ! ಅಂತೆಯೇ ದಫೀಜಿ ಋಷಿಗಳು ಕಾಣದಾಗಿದ್ದಾರೆ! ಅವರ ಮಧುವಿದ್ಯೆಯು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೀಳದ್ದಾಗಿದೆ! ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯನು ಪ್ರಾಣ ರಕ್ಷಣೆಯು ಅಸಂಭವನೀಯವಾಗಿದೆ!

ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರು:—ದಾಸನ ರಾಜನೆ, ಅನುಮಾನ ಮಾಡದೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಬಿಡು! ನಮಗೆ ಬದುಕಿರುವದು ತೀರ ಅಸಹ್ಯವೆ ನಿಸಿದೆ!

ಬಲಾಸುರ:—ಅಣ್ಣಾ, ನನ್ನನ್ನೂ ಕೊಂದು ಬಿಡು!

(ವೃತ್ತಾಸುರನ ಪಾದಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡುವನು.)

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ತಮ್ಮಾ, ಏಳು. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಶಾಂತರಾಗಿರಿ.

ದಸ್ರ:—ಸೂರ್ಯ! ಪ್ರಿಯತಮೆ ಸೂರ್ಯ!

ನಾಸತ್ಯ:—ಅಣ್ಣಾ, ಇಲ್ಲ! ಅವಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಳು ದೂರ ಹೋಗಿರುವಳು!

ಬಲಾಸುರ:—ಇವಳು ಇನ್ನು ಬದುಕಲಾರಳೆ? ಈ ದೀಪವು ಮತ್ತೆ ಹೊತ್ತಲಾರದೆ? ಈ ಹೂವು ಮತ್ತೆ ಅರಳಲಾರದೆ?

(ವೃತ್ತಾಸುರನು ನಿಶ್ಚಿತ್ತನಾಗಿದ್ದ ದಫೀಜಿಯನ್ನು ಕರೆತರುವನು)

ವೃತ್ತಾಸುರ:—(ಮೊಳಕಾಡೂರಿ ಕುಳಿತು) ಋಷಿವರ್ಯನೆ, ಇವಳನ್ನು ಬದುಕಿಸು. ನಿನ್ನ ಮಧುವಿದ್ಯೆಯು ಬಲದಿಂದ ನಿರಪರಾಧಿನಿಯಾದ ಈ ಬಾಲೆಯು ಪ್ರಾಣವನ್ನುಳಿಸು.

ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರು:—(ಓಡಿ ಬಂದು ದಫೀಜಿಯ ಪಾದಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವರು.) ಗುರುಗಳೆ, ನಮ್ಮ ಈ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಬದುಕಿಸಿರಿ!

ಬಲಾಸುರ:—ಋಷಿಶ್ರೇಷ್ಠನೆ, ಬೆಂಕಿಯ ಬೆಳಕು ನಂದಿಹೋಗಿದೆ!

ಬೆಳಕಿನ ಮಗಳು ಅಜೇತನಳಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ! ಎಷ್ಟು ಮಾತಾಡಿ ಸಿದರೂ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲಳು! ದಯವಿಟ್ಟು ನೀವು ಇವಳನ್ನು ಬದುಕಿಸಿರಿ! ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ, ಇವಳು ಮತ್ತೆ ಮಾತಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿರಿ!

ದಧೀಚಿ:—(ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ತಡವರಿಸುತ್ತ ಸೂರ್ಯನು ಶವದ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುವನು, ಮೈಮೇಲೆ ಕೈ ಎಳೆಯುವನು.) ರವಿನಂದನೆಯೇ, ಏಳು. ಅಗೋ, ಅಲ್ಲಿ ನೋಡು. ಸೂರ್ಯನು ಉದಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಪರ್ವತಶಿಖರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಮವು ಕರಗುವದರಲ್ಲಿದೆ. (ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುವದು, ಪೃಥ್ವಿಯು ಸುವರ್ಣವರ್ಣದಿಂದ ರಂಜಿತವಾಗುವದು.)

ಸೂರ್ಯ:—(ಕಣ್ಣಿರಿದು) ಗುರುವರ್ಯರೆ!

ದಧೀಚಿ:—ಅಮ್ಮಾ, ಏಳು. ಜಾಗ್ರತಳಾಗು!

ಸೂರ್ಯ:—(ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರನ್ನು ನೋಡಿ) ಪ್ರಿಯತಮರೆ!

ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರು:—ಪ್ರಿಯೆ, ಏಳು!

ಒಲಾಸುರ:—(ಫುಷ್ಪಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ಒಂದು ಫುಷ್ಪಗುಚ್ಛವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಂಡು) ಬೆಳಕಿನ ಮಗಳೇ, ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಪ್ರೀತಿಸಲಾರೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು! ನಾನು ಕಠಿಣನಾಗಿದ್ದರೂ, ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಈ ಹೂ-ಗೊಂಚಲವು ಕರಿಯದಲ್ಲ, ಕುರೂಪವಲ್ಲ; ನನ್ನನ್ನು ಗ್ರಹಿಸದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ನಾನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಕುಸುಮ ಗುಚ್ಛವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು! (ಮೊಳಕಾಲುಕೂ ಕುಳಿತು ಫುಷ್ಪಗುಚ್ಛವನ್ನು ಕೊಡ ಹೋಗುವನು.)

ಸೂರ್ಯ:—ಒಲ್ಲೆ, ನಾನಿದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲಾರೆನು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—(ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಕುರಿತು) ಸುಂದರಿ, ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಿ! (ಒಲಾಸುರನನ್ನು ಕುರಿತು) ಉಚಿತವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯಾದಂತಾಯಿತು! ತಮ್ಮಾ, ಈ ಶಿಕ್ಷೆಯು ನಿನಗೊಬ್ಬನಿಗೇ ಅಲ್ಲ, ಕರಡೊಗಲಿನವರಿಗಿಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ! ಇವಳ ಈ ಉತ್ತರದ ಮರ್ಮವನ್ನು

ಗ್ರಹಿಸಿ, ದಾಸವರ ದೇಹದ ಕರಿದೊಗಲಿನ ಆವರಣದೊಳಗಿದ್ದ ರಕ್ತವು ನಾಡುಗೆಯಿಂದಲೂ ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದಲೂ ಮುತ್ತಷ್ಟು ಕೆಂಪುವರ್ಣದ್ದಾಗಲಿ, ಒತ್ತರದಿಂದ ಹರಿಯುಹತ್ತಲಿ! ಪುಷಿಯೆ, ನೀನು ನನ್ನ ಪ್ರತಿಬಂಧದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿರುವೆ. ಶಿಷ್ಯದ್ವಯರೇ, ನೀವೂ ಮುಕ್ತರು; ಹಾಗೂ ಈ ಸುಂದರಿಯೂ ಬಂಧಮುಕ್ತಳು. ನಾನು ಉದಾರಹೃದಯದಿಂದ ದಯದೊರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡಿರುವೆನೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಡಿರಿ! ಕರಿಮೈಯವನು ಹೊವ ಹಿಡಿದಿದ್ದನೆಂಬಿಷ್ಟೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಯಾರು ಆ ಹೊವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೊ, ಅವರ ವಸತಿಯಿಂದ ದೂಷಿತವಾದ ವಾಯು ವನ್ನು ನಾನು ಉಸಿರಾಡಿಸಲಾರದವನಾಗಿರುವೆನು! ಅಂತೆಯೇ ಈಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಈ ಸ್ಥಳದಿಂದ ದೂರಕಳಿಸುತ್ತಿರುವೆನು! ತಿಳಿಯಿತೆ? (ದಧೀಚಿಯೂ ಅತ್ತಿನೀಳುಮಾರರೂ ಸೂರ್ಯಯೂ ಹೋಗುವರು) ದೇವತೆಗಳು ಶ್ವೇತವರ್ಣದವರು. ನಾವು ಕೃಷ್ಣವರ್ಣದವರು. ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಅವರು ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ನಾವು ಕನಿಷ್ಠರೂ ಆಗಬಹುದೆ? ನಾವು ಕರಿಯಬಣ್ಣದವರಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಪ್ಪೇನು? ನಾನು ನನ್ನ ಬಲದಿಂದ, ಅಸುರರ ಸಾಮೂಹಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಜಯಶಾಲಿಯಾಗುವೆನು. ದೇವತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಿಣ್ಣರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವೆನು. ಕೃಷ್ಣವರ್ಣದವರೇ ಶ್ರೇಷ್ಠರೆಂಬುದನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವೆನು! (ಹೋಗುವನು. ಬರಾಸೂರನೂ ಅಣ್ಣನನ್ನನುಸರಿಸಿ ಹೋಗುವನು.)

ದ್ವಿತೀಯಾಂಕ.

(ಸರಸ್ವತೀ ನದಿಯ ಸೇತುವೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯ ದಧೀಚಿಯ ಅಶ್ರಮ. ಕುಟೀರವು ತರುಲತಗಳ ಛಾಯೆಯಿಂದ ಆಚ್ಛಾದಿತವಾಗಿದೆ. ಸಮೃದ್ಧದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞವೇದಿಯು. ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ದಧೀಚಿಯು ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಉಷೆಯು ಬಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸುವಳು. ದಧೀಚಿಯ ಆಶೀರ್ವಾದ ಹೊಂದಿ ನಿಲ್ಲುವಳು.)

ದಧೀಚಿ:—ಶಚಿ ಎಲ್ಲಿರುವಳು?

ಉಷೆ:—ಯಜ್ಞದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವಳು. ಸೂರ್ಯೆಯು ದೈತ್ಯನ ಸೆರೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಬಂದಿರುವಳಷ್ಟೆ?

ದಧೀಚಿ:—ಅಹುದು, ಬಂದಿರುವಳು. ಸೂರ್ಯನು ಅವಳನ್ನು ಅತ್ತಿನೀ ಕುಮಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಲಗ್ನ ಮಾಡಿರುವನು. ಇನ್ನು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಅವರೆಲ್ಲರು ನನ್ನ ಆಶೀರ್ವಾದ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ.

ಉಷೆ:—ಆ ವರೆಗೆ ನಾನೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಅವರನ್ನು ನೋಡುವೆನು.

(ನವದಂಪತಿಗಳು ದೇವತಗಳಿಂದ ಪರಿವೃತರಾಗಿ ಬರುವರು. ಉಷೆಯು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುವಳು. ದಂಪತಿಗಳು ದಧೀಚಿಯೊಡನೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವರು.)

ದಧೀಚಿ:—ಜಯೋಮ್ತು! ಜಯಶೀಲರಾಗಿರಿ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಜಯ. ಕೇವಲ ಜಯ. ಈ ಸೂರ್ಯೆಯನ್ನು ದಾನವರ ಸೆರೆಯಿಂದ ಹೇಗೆ ಬಿಡಿಸಿ ತಂದಿರೊ ಹಾಗೆಯೇ ಪರತಂತ್ರವಾಗಿದ್ದ ದೇವಭೂಮಿಯನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿರಿ. ಮಾತೃಭೂಮಿಯು-ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಆದರದ ಈ ದೇವಭೂಮಿಯು-ದೈತ್ಯರ ಕಚಾಟಿಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಆಧೀನವಾಗಬೇಕು. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಬೇಕು. ಹೀಗಾದರೇನೇ ನೀವು ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗುವಿರಿ. ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದ್ದರ ಸಾರ್ಥಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವಿರಿ.

ಹೀಗಾಗುವ ವರೆಗೆ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುವೆನು. ಅದಾವುದೆಂದರೆ, ಜಯೋಸ್ತು-ಜಯಶೀಲರಾಗಿರಿ. ನೀವು ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಾದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಇದೇ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವೆನು. ಈಗಲೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನು. ನನ್ನ ಈ ಆಶೀರ್ವಾದವು ಬೇಗನೆ ಸಫಲವಾಗಲಿ! (ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಕುರಿತು)ಅಮ್ಮಾ, ನೀನು ಪತಿಗೃಹವನ್ನು ಸೇರಿ ಗೃಹಿಣಿಯಾಗು. ಮನೆಯ ಯಜಮಾನಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ಅಧಿಕಾರ ನಡಿಸು; ಹಾಗೂ ವೀರಮಾತೆಯಾಗು. ಈ ದುರ್ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ-ಈ ದೇವ ಭೂಮಿಗೆ-ವೀರ ಮಾತೆಯರೂ ವೀರ ಪುತ್ರರೂ ಆತ್ಮವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವಳು ಹೆತ್ತ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅತಿ ಮಮತೆಯಿಂದ ಸಲಹಿ, ಅವರಿಗೆ ಅಜ್ಜಿಗಲಿಸಿ, ಅವರು ಪ್ರೇಮವೀರರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವಳೋ, ಆ ಮಾತೆಯಿಂದ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಯಾವಳು ದೇಶದ ಅಪಮಾನವು ತನ್ನ ಅಪಮಾನವೆಂದು ಭಾವಿಸುವಳೋ, ಹಾಗೂ ಆ ಅಪಮಾನದ ಗ್ಲಾನಿಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಪುತ್ರರನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸುವಳೋ ಅವಳು ಧನ್ಯಳು. ಇಂತಹ ವೀರಮಾತೆಯು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ವದೇಶವು ನಿಮ್ಮ ಮಾತೆಯ ಮಾತೆಯು, ಪಿತನ ಪಿತನು, ದೇವರ ದೇವನು, ಇಂತಹ ಪರಮ ದೇವಸ್ವರೂಪವಾಗಿದ್ದ ಮಾತೃಭೂಮಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿರಿ, ಮಾತೃಭೂಮಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನರ್ಪಿಸಿರಿ, ಎಂದು ಬೋಧಿಸುವಳು; ಕುಲದೀಪಕತೆಯೂ, ಜೀವನದ ಸಫಲತೆಯೂ, ಮತ್ಸ್ಯವಿನ ಸಾರ್ಥಕತೆಯೂ ಮಾತೃಭೂಮಿಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆಯೆಂಬದನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವಳು. ಇಂತಹ ಜನನಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬಳಿದ ಪುತ್ರರು ವೀರರಾಗದಿರರು-ದೇಶೋದ್ಧಾರಕರಾಗದಿರರು. ಇಂತಹ ವೀರಪುತ್ರರ ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ದಾನವರು ಪರಾಜಿತರಾಗಿ ಶರಣು ಬರುವರು. ದೇವತೆಗಳ ಜಯ ಜಯಕಾರದಿಂದ ಸುರಲೋಕವು ಮತ್ತೆ ನಿಜವಾದ ಸ್ವರ್ಗವೆನಿಸುವದು.

ಉಳಿದ ದೇವತೆಗಳು:—ವಧೂಬಳಿ, ಗುರುವರ್ಯರಂತೆ ನಾವೂ ನಿಮಗೆ ಆಶೀರ್ವದಿಸುತ್ತಿರುವೆವು. ನೀರರಾಗಿರಿ. ನೀರಮಾತೆಯಾಗು. ಮಾತೃಭೂಮಿಯ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಅಂಶವೊಪದಿಂದಲಾದರೂ ಕಾರಣೀ ಭೂತರಾಗಿರಿ.

ಉಷ್ಣ:—ಪ್ರಿಯ ಸಖಿಯೆ, ಅತ್ತಿ ಮಾವಂದಿರನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊ. ಮನೆಯ ರಾಜ್ಞಿಯಾಗಿ ಸ್ಥಳವಹರಿಸು. ಮೈದುನರನ್ನೂ ನಾದಿನಿ-ನೆಗೆಣ್ಣೆಯರನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಿತಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಞಿಯಾಗು.

ದಧೀಚಿ:—ವಧು ಸುಲಕ್ಷಣ ಸಂಪನ್ನೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಬನ್ನಿರಿ. ನೋಡಿರಿ. ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿಯಾಗೆಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿರಿ.

(ದೇವದತ್ತಿಯಾದ ಸುರಮೆಯು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಬರುವಳು.)

ಸುರಮೆ:—ಬಲಾಸುರನು ದೈತ್ಯವೈವ್ಯಸಮೇತನಾಗಿ ಬಂದು ಸೂರ್ಯದೇವನಿಂದ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದ ಅತ್ಯನೀಕುಮಾರರ ಗೋಧನವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದನು! ಗೋಪಾಲಕರಲ್ಲಿಯ ಹಲವರು ಮೃತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದವರನ್ನು ಬಲಾಸುರನು ಬಂದಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೊಯ್ದಿದ್ದಾನೆ!

ಇಂದ್ರ:—ಯುದ್ಧವು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದುದು. ಇನ್ನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಲೆ ಬೇಕು.

ಅತ್ಯನೀಕುಮಾರರು:—ಪ್ರಿಯೆ, ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡು. ನಾವೂ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವೆವು.

ಇಂದ್ರ:—ಗುರುವರ್ಯರೆ, ದೇವಾಂಗನೆಯರ ರಕ್ಷಣೆಯ ಭಾರವು ನಿಮ್ಮದು.....

ದಧೀಚಿ:—ದೇವರಾಜನೆ, ನಿಶ್ಚಲಕ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ

ಹೊರಡು. ಸ್ವದೇಶದ ಮಾನವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು.

ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು:—ಗುರುವರ್ಯರೆ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸ್ವದೇಶದ ಗೌರವ ರಕ್ಷಣೆಗೋಸುಗ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವೆವು

ದಧೀಚಿ:—ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಅನುಮಾನವೇಕೆ? ಹೊರಡಿರಿ. ಎಲಂಬ ಮಾಡದೆ ಈಗಲೇ ಹೊರಡಿರಿ. ಅಂಗನೆಯರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಚಿಂತೆ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಾನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಿರುವರು. ಸ್ವದೇಶದ ಈ ವಿಪತ್ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇವಾಂಗನೆಯರು ಅಬಲೆಯರಲ್ಲ-ರವಣಿಯರಲ್ಲ-ಕಾಮಿನಿಯರಲ್ಲ-ಜನನಿಯರು. ದೈತ್ಯರ ಉಪಟಳದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಪೇಚಾಡುತ್ತಿರುವ ವೀರರ ಜಯವನ್ನು ಕೋರುತ್ತಿರುವ ಶಕ್ತಿಸಂಪನ್ನ ಜನನಿಯರು. ನೀವು ದೇವಾಂಗನೆಯರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ತಿಲ ಮಾತ್ರವೂ ಚಿಂತಿಸಬೇಡಿರಿ. ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿ ಹೊರಟು ಸಾಹಸದಿಂದ ಯುದ್ಧಮಾಡಿರಿ ಜಯಶಾಲಿಗಳಾಗಿರಿ.....

(ದಧೀಚಿಯು ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರುವನು. ದೇವತೆಗಳು ಹೋಗುವರು.)

ಉಷೆ:—ಪ್ರಿಯ ಸಖಿ ಸಹರ್ಯೆ, ಭಯಗೊಳ್ಳದಿರು. ಅವರು ಹೋಗಲಿ. ಯುದ್ಧ ಮಾಡಲಿ. ನಾವು ದೊರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅವರ ಯುದ್ಧ ಕುಶಲತೆಯನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಸಹರ್ಯೆ:—ಶಚಿಯೇ ಕಾಣಲೊಲ್ಲವಲ್ಲ! ಅವಳಲ್ಲಿ?

(ದಧೀಚಿಯು ಮತ್ತೆ ಬರುವನು.)

ದಧೀಚಿ:—ಶಚಿಯು ಸಲುವಾಗಿ ನೀವು ಚಿಂತಿಸುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಅವಳು ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯಳು. ಎಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೂ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಳು ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸುರಕ್ಷಿತಳಾಗಿರಬಲ್ಲಳು. ಇನ್ನು ನೀವು ನಡೆಯಿರಿ. ನಾನು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಬರುವೆನು. (ದಧೀಚಿಯು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು.)

ಪೌರೋಹಿಯು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಕಾಪ್ತಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ವೇದ

ಗಾಯನ ಮಾಡುತ್ತ ಬರುವರು. ಪೌಲೋಮಿಯ ಈ ಗಾಯನವು ಹುಗ್ಗೇದದ ಒಂದನೇ ಅಷ್ಟಕದ ಒಂದನೇ ಮಂಡಲದ ಒಂದನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರಥಮ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.)

ಅಗ್ನಿವಿಹಡೇ ಪುರೋಹಿತಂ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ದೇವಮೃತ್ವಿಜಂ |

ಹೋತಾರಂ ರತ್ನ ಧಾತಮಂ || ೧ ||

ಅಗ್ನಿಃ ಪೂರ್ವೇಭಿ ಋಷಿಭಿ ರೀಡ್ಯೋ ನೃತ ಸೈರುತ |

ಸ ದೇವಾ ಏಹ ವಕ್ಷತಿ || ೨ ||

ಅಗ್ನಿನಾ ರವಿ ಮಶ್ತವತ್ ಪೋಷಮೇವ ದಿವೇ ದಿವೇ

ಯಶಸಂ ನೀರವತ್ತಮಮ || ೩ ||

(ವೃತ್ರಾಸುರನು ಸಾವಧಾನತೆಯಿಂದ ಬಂದು ಶಚಿಯ ಹಿಂದೆ ನಿಂತಿರುವನು. ಶಚಿಯ ಗಾಯನವು ಮುಗಿಯುತ್ತಲೇ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ತಿಕ್ಕುವಿಕೆಯಿಂದ ಅಗ್ನಿಯು ಹೊತ್ತವದು. ವೃತ್ರಾಸುರನು ಶಚಿಯ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವನು.)

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಇದು ನಿಮ್ಮ ಆ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲವೇ?

ಶಚಿ:—(ಕೌತುಕದಿಂದ ವೃತ್ರಾಸುರನನ್ನು ನೋಡುವರು. ಮೊಂದಹಾಸ ಬೀರುವರು.) ನೀನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದೆ? ಕೇವಲ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ನೋಡಬಂದಿರುವುದು ಸಂಭವನೀಯವಲ್ಲ!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಈ ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಯಜ್ಞಕಾರ್ಯವು ನಡೆಯುವದಲ್ಲವೇ?

(೧) ಅಗ್ನಿಯು ಯಜ್ಞದ ಪುರೋಹಿತನು, ಹಾಗೂ ದೀಪ್ತವಂಶನು. ಅಗ್ನಿಯು ದೇವತಗಳಿಂದ ಆಮಂತ್ರಣ ಹೊಂದಿದ ಮೃತ್ವಿಕನು, ಹಾಗೂ ಬಹಳ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದವನು. ನಾನು ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತೇನೆ.

(೨) ಅಗ್ನಿಯು ಪ್ರಾಚೀನ ಋಷಿಗಳ ಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಹನಾಗಿದ್ದನು; ಈಗಿನ ಋಷಿಗಳ ಸ್ತುತಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ದೇವಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಕರೆದುತ್ತರಲಿ.

(೩) ಅಗ್ನಿಯ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯಿಂದ ಧನಲಾಭವಾಗುವದು. ಈ ಧನವು ಕ್ರಮೇಣ ವರ್ಧಿತವಾಗುವದು. ಕೀರ್ತಿಯುಕ್ತವಾಗುವದು. ಇದರಿಂದ ಹಲವರು ನೀರರನ್ನು ಯೋಜಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದು.

ಶಚಿ:—ಅಹುದು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಈ ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಮುಖವು ಕೆಂಪು ಛಾಯೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಒಹು ಸುಂದರವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದೆ; ಆದರೆ ಈ ಸುಂದರತೆಯು ನಿನಗೆ ಕಾಣದು.

ಶಚಿ:—ನಾನು ಒಳ್ಳೆ ಸುಂದರಳಾಗಿ ಕಾಣುವೆನೆ? ನಿಜವೇ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಸುಂದರಿ, ನಾನೇಕೆ ಸುಳ್ಳಾದಲಿ? ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗಂತೂ ನೀನು ಒಹು ಮನೋಹರಳಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿರುವೆ. ಸೂರ್ಯನಿಗಿಂತಲೂ ನೀನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಕಾಶಮಾನಳಾಗಿರುವೆ. ಚಂದ್ರನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಮನೀಯಳಾಗಿರುವೆ. ಇಂತಹ ನೀನು ಅರ್ಧಾಂಗಿಯಾಗಿ, ಗೃಹವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದರೆ ನನ್ನ ಸೌಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಎಣೆಯಿಲ್ಲದಾಗಿ ಹೋಗುವದು!....

ಶಚಿ:—ನಾನು ಕೃಷ್ಣವರ್ಣ.....

ವೃತ್ರಾಸುರ:—(ಆಲಪ್ತದಿಂದ) ಸುಂದರಿ, ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ನಾನಿಂದು ನಿನಗೆ ಇದೇ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ; ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿಕೊಡುವ ವೊಂದರೇ ನೀನು ನಿಜ ಸಂಗತಿಯನ್ನರಿತುಕೊಂಡಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ವಿಶೇಷ ಆನಂದವಾಯಿತು. ನೀನು ಕೃಷ್ಣಾಂಗಿಯು. ನಾನೂ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣದವನು. ಇದು ನಮ್ಮ ವರ್ಣಗೂ ಆಭಿಮಾನಾಸ್ಪದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ದೇವತೆಗಳು ತುಪಾಕಿ ದಂತೆ ಮೈಬಣ್ಣವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಪರ್ವತದಂತೆ ಮೈಬಣ್ಣವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲ ಲಜ್ಜಾಸ್ಪದವಾದದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ದೇವತೆಗಳು ಆಕಳ ಹಾಲು ಕುಡಿದು ಒಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ನದಿಯ ನೀರು ಕುಡಿದು ದೊಡ್ಡವರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಹಾಲಿನ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ನೀರ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಚಿಂತಿಸಬೇಕೆ? ಹೀನರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕೊರಗಬೇಕೆ? ಸರ್ವಥಾ ಆಗದು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಾವು ಈ ಧೂಳಿಕೊಳೆದ ಮಾನವರಾಗಿ ಜನಿಸಿರುವದಕ್ಕಾಗಿ

ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಿರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶಚಿ:—ದೇವತೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ನವರೆ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಏಕಾಗಬಾರದು? ಏತರಲ್ಲಿ ಅವರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯಿದೆ?—ನಮ್ಮ ಹೀನತೆಯಿದೆ? ಕೇವಲ ಮೈ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠ-ಕನಿಷ್ಠತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಿಕ್ಕಾದೀತೆ? ನಾನಾದರೊ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣದವರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕನು ಗುಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದೇನೆ; ಆದರೆ ನನ್ನ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಿನ್ನ ನೆರವು ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶಚಿ:—ನಾನು ನಿಮಗೆ ನೆರವಾಗಬೇಕೆ? ಹೇಗೆ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನೀನು ದೈತ್ಯಕುಲ ಲಲಾಮೆಯು. ಗಗನಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಮನು ಹೇಗಿಹಿ, ಹಾಗೆ ದೈತ್ಯಜಾತಿಗೆ ನೀನು ಭೂಷಣಭೂತಿಯು. ಪರಮ ಸುಂದರಿಯು. ಅತಿಚದುರೆಯು. ದಾನವರಲ್ಲಿ ನೀನು ಅದ್ವಿತೀಯಳು. ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೆ ನನ್ನ ತಾಪಗಳೆಲ್ಲ ಪರಿಹಾರವಾಗುವವು. ಹೃದಯವು ಆನಂದದಿಂದ ನಲಿದಾಡ ಹತ್ತುವದು. (ಶಚಿಯನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸ ಹೋಗುವನು.)

ಶಚಿ:—(ಭಯದಿಂದ ದೂರ ಸರಿದು)ಬೇಡ. ದೂರಸರಿ! ಹತ್ತಿರ ಬರಬೇಡ!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಸುಂದರಿ, ದಯದೋರು. ಅನುಗ್ರಹಿಸು.

ಶಚಿ:—ನೀನು ಅಸುರನು.....

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಆಹುದು. ನಾನು ಅಸುರನು. ನೀನು?

ಶಚಿ:—ನಾನೆ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಪೌಲೋಮಿ, ನೀನಾರು?

ಶಚಿ:—ಪೌಲೋಮಿಯು ನಾನಲ್ಲ. ನಾನು ಶಚಿ:.....

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಹೀಗೆನ್ನದಿರು. ಆ ಪೌಲೋಮಿಯೇ ನೀನಾಗಿರುವೆ.

ಶಚಿ:—ಆಲ್ಲ, ನಾನು ಪೌಲೋಮಿಯಲ್ಲ. ಶಚಿ. ನಾನು ಶಚಿ. (ವೃತ್ತಾಸುರನು ನಗುವನು) ನಾನು ದಧೀಚಿ ಋಷಿಗಳ ಸಾಕುಮಗಳಾಗಿ ದ್ವರಕ ದೇವತೆಯು. (ಕ್ರೋಧದಿಂದ) ನೀನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗು! ನಿನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನು ದಧೀಚಿ ಋಷಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವೆನು. ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದವನಾದ ನೀನು ದೇವನಲ್ಲ-ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ದಾಸವನು.

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ನಾನು ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದವನಾಗಿರುವುದು ನಿಜ; ಆದರೆ ನೀನು?

ಶಚಿ:—ನಾನು ಹಾಲಿನಂತೆ ಶುಭ್ರವರ್ಣಿಯಾಗಿರದಿದ್ದರೂ—ನೀಲ ವರ್ಣಿಯಾಗಿದ್ದರೂ—ನಾನು ದೇವತೆಯು. ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದು ತಂದು ಜೋಪಾನ ಮಾಡಿದ ನನ್ನ ಸಾಕುತಂದೆಗಳು ದೇವತೆಗಳ ದೇವರು. ಇಂದು ನಾನವರ ಮಗಳು.

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಒಳ್ಳೆ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಮಾತು! ದಧೀಚಿಯ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ? ಆಗಬಹುದು! ಈಗ ಅವನಲ್ಲಿ?

ಶಚಿ:—ಎಲ್ಲಿಯೂ ಆಡ್ಡಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಾವ ಕಾಶದಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದು. ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯವನಲ್ಲ. ದೇವತೆಗಳ ಶತ್ರು! ಇಲ್ಲಿರಬೇಡ! ಹೊರಟುಹೋಗು!

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಬಲಿಲ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ಮಾತು ನಿನಗೆ ಹೇಳಬೇಕಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೀನಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೀನು ಮರೆ ತಂತಿದೆ. ನಾನಿದನ್ನು ನಿನ್ನ ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಶಚಿ:—ನಾನಾರೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ನೀನು ಹೇಳ ಕೊಡಬೇಕೆ? ಬೇಡ! ನಿನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯವು ನನಗಿಲ್ಲ!

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ನೀನು ಪೌಲೋಮಿಯು ಅಲ್ಲವೆ?

ಶಚಿ:—(ಕ್ರೋಧದಿಂದ) ನೀನು ಹುಡುಗಾಟವಾಡುತ್ತಿರುವೆಯಾ? ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಪೌಲೋಮಿಯೆಂದು ಕರೆಯುವದರಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶವೇನು?

ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಶಚಿಯೆಂದು ಸಂಚಿತಕಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಪೌರೋಹಿತಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಿಗಿಂತಲೂ ಶಚಿಯೆಂಬ ಹೆಸರು ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರುತ್ತದೆ.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನೀನು ದೇವಿಯಲ್ಲವೆ?

ಶಚಿ:—(ಅಭಿಮಾನದಿಂದ) ಒಂದು ಸಲವೇಕೆ? ನೂರೊಂದು ಬಾರಿ ಕೇಳಿದರೂ ನಾನು ಹೌದಂದೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವೆನು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೀನು ದೇವಿಯೇ?

ಶಚಿ:—ಇನ್ನು ನಾನು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಮಾತಾಡುವದಿಲ್ಲ!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಅಗೋ, ಆ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ನೋಡು. ಅದು ಮಾತಾಡಬಲ್ಲದೆ? ನಾನು ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುವೆನೆಂದು ಹೇಳುವದೆ? ಆದರೂ ನಾವು ಅದರ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆವಷ್ಟೇ? ಅದು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಬಲ್ಲೆವಷ್ಟೆ?

ಶಚಿ:—ಅದರ ಬಣ್ಣ ಕರಿದಲ್ಲ. ನೀಲ.....

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕರಿದಾಗಿರುವದು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೀಲವರ್ಣದ್ದಾಗಿ ತೋರುವದು. ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದವಿವೆ. ನಿನ್ನ ಮೈ ಬಣ್ಣವು ನೀಲವಾಗಿದೆ. ಹಾಲಿನಂತೆ ಶ್ವೇತವರ್ಣದ ದೇಹ ಧಾರಿಗಳು ದೇವತೆಗಳು; ಹಾಗೂ ಈ ಜಲದಂತೆ ಯಾರ ಮೈಬಣ್ಣವಿದೆಯೋ ಅವರು ದಾನವರು.

ಶಚಿ:—(ಅವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ) ಇದೊಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ಏನು?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಂತೆ ಮೈ ಬಣ್ಣವುಳ್ಳವರು ಮತ್ತೆ ಯಾರಾದರೂ ಇರುವರೆ? ಇದ್ದರೆ ಹೇಳು, ನೋಡೋಣ!

ಶಚಿ:—ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ! ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು.....

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ನೀನು ದೇವತೆಗಳ ಬಂಧಿನಿಯು; ದಾನವ ನಂದಿನಿಯು.

ಶಚಿ:—ನಾನು ಅಸುರ ಕುಲದಲ್ಲಿಯೆ ಜನಿಸಿದ್ದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದೆನು? ಯಾರು ತಂದರು?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನೀನು ಸಹಜ ರೀತಿಯಿಂದ ಇವರಿಗೆ ದೊರೆತವಲ್ಲ. ಇವರು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಳವಿನಿಂದ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಶಚಿ:—ಹೀಗಿದ್ದರೆ, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀನು ಎಲ್ಲಿದ್ದೆ? ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ?

ವೃತ್ರಾಸುರ(ವಿಚಲಿತನಾಗಿ):—ಆಗ-ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ-ನಾನು-

ಶಚಿ:—ನೀನಾದಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಸುಳ್ಳು! ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಡ! ಬೇಗ ಹೊರಟು ನಡೆ!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನಾನು ಸುಳ್ಳಾಡುವವನಲ್ಲ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅನರ್ಥ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದವನು ದಧೀಚಿ ಋಷಿಯು. ಇವನ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡೆನು. ನಿನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನೂ ಕಣ್ಮರೆಮಾಡಿಕೊಂಡೆನು. ದಾನವ ಕುಲ ಸಾರ್ವಭೌಮನಾದ ಪುಲೋಮನನು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯು. ನೀನವನ ಮಗಳು ಪಾಲೋಮಿಯು.

ಶಚಿ:—ನನ್ನ ತಂದೆಗಳೆಲ್ಲಿ? ಬೇವಿಸಿರುವರೆ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:-ಇಲ್ಲ. ಅವನು ಬದುಕಿಲ್ಲ. ಸತ್ತು ಹೋಗಿರುವನು.

ಶಚಿ:—ಅವರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದವರಾರು? ಯಾಕೆ ಸಂಹರಿಸಿದರು?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾದೀತು?.....

ಶಚಿ:—ದಧೀಚಿ ಋಷಿಗಳೆ ಅವರನ್ನು ವಧಿಸಿದರೆ? ನಿಜವೇ?

ವೃತ್ರಾಸುರ (ಮಾತು ಮರೆಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ) :—ಕಾಲ ಸಪ್ತಳ ಕೇಳುತ್ತಿದೆ. ಯಾರೊ ಬರುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿರುವದು ಬೇಡ. ನೀನು ನನ್ನೊಡನೆ ಹೊರಟು ಬಿಡು. ನಿನ್ನ

ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಡೆ. ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಸಿಂಹಾಸನವು ನಿನ್ನ ಮಾರ್ಗಪ್ರತೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಜೆಗಳು ನಿನ್ನ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ನಿನಗೋಸುಗ ಮುಕುಟವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಹಲವು ಬಣ್ಣಗಳ ನಾನಾ ಆಕಾರಗಳ ಆತ್ಮತ್ವವು ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ರುಚಿಕರವಾದ ಮಧುವು ಸಿದ್ಧವಿದೆ. ನಿನಗೆ ಹಾಲು ಬೇಕಿದ್ದರೂ ಕೊಡುವೆನು. ನಾನು ನಿನಗೆಂದೇ ದೇವತೆಗಳ ಆಕಳುಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡೆಡೆಯ್ತು ಕಟ್ಟಿಸಿರುವೆನು. ಸುಂದರಿ, ನಿನಗೆ ಮತ್ತೇನು ಬೇಕು? ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತತ್ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವೆನು. ನಡೆ, ಹೋಗೋಣ

ಶಚಿ:—(ಮನಸೋತವಳಾಗಿ ಕೊಂಚ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವಳು.)

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಅನುಮಾನಿಸದೆ ಬಾ. ನನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳು.

ಶಚಿ:—ಆದರೆ.....(ಆಶ್ರಮದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುವಳು.)

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಇವರು ನಿನ್ನ ಶತ್ರುಗಳು. ನಾವು ದಾಸವರು. ನೀನು ದಾಸವ ಕನ್ಯೆಯು. ಇವರು ನಿನ್ನನ್ನು ಮೋಸದಿಂದ ಅಪಹರಿಸಿ ತಂದು ದಾಸಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನೀನು ಇವರ ಬಂದಿ ನಿಯು. ಇವರು ತೋರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುವಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಆ ಪ್ರೀತಿಯು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾದದ್ದಲ್ಲ ವೆಂಬದನ್ನು ಮರೆಯದಿರು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನೀನು ದಾಸವಿಯು ಇವರು ದೇವತೆಗಳು. ನಿನಗೂ ಇವರಿಗೂ ರಕ್ತದ ಸಂಬಂಧವು ರವಷ್ಟಾದರೂ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಾತು ಬೇರೆ. ನಾವೀರ್ವರೂ ದಾಸವರು. ಸ್ವಕುಲಾಭಿ ಮಾನದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾದ ನಾನು-ಕೇವಲ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಏಕೆ ಯಾವತ್ತು ದಾಸವರು-ನಿನ್ನ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೋಸುಗ ತಮ್ಮ ದೇವವನ್ನು ಬಲಿಗೊಡ ಲಿಕ್ಕೊ ಹಿಂದೆಗೆಯರು. ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿ

ರಿಸಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಬದ್ಧ ಕಂಕಣರಾದ ಅವರು ನಿನ್ನನ್ನು ದೇವತೆಗಳ ಸೆರೆಯಿಂದ ಪಾರುಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಎಡರುಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದಿದ್ದಾರೆ. ನೀನು ನನ್ನೊಡನೆ ಬಂದೆಯಾದರೆ, ನನ್ನ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡವಳಾಗಿ ಸಂತೋಷಿಸದಿರಲಾರೆ ಬಾ. ನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಮುಂದೆ ನಡೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಬರುವರು. ಬರಲಿ ನಾನವರಿಗೆ ಹೆದರುವದಿಲ್ಲ. ನಿನಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣದ ಮಾಯೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ್ದ ನಾನು ಏತಕ್ಕೂ ಹೆದರುವದಿಲ್ಲ. ನಾನೇನು ಹೆರವರಿಗಾಗಿ ಸಾಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿಲ್ಲ. ಅಸುರ ಸಾಮ್ರಾಟನ ನಂದಿನಿಯಾಗಿ ದೇವತೆಗಳ ಬಂದಿನಿಯಾಗಿದ್ದ ನಿನ್ನ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮರಣವನ್ನು ಗಣಿಸದಿರುವೆನು. ಆಗುವದಾಗಲಿ. ನೀನು ಮಾತ್ರ ನನ್ನೊಡನೆ ಬೇಗ ನಡೆ. (ಶಚಿಯು ವಿಹ್ವಲಿಯಾಗಿ ಕೈಚಾಚುವಳು. ವೃತ್ರಾಸುರನು ಅವಳ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಮುಂದೆ ಸಾಗುವನು, ನೇವಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಚಿ, ಶಚಿ ಎಂಟು ಧ್ವನಿಯಾಗುವದು. ದಧೀಚಿಯು ಬರುವನು. ಕುಟೀರವನ್ನು ನೋಡುವನು. ಶಚಿ ಇಲ್ಲದಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ಮತ್ತೆ ಹೊರಗೆ ಬರುವನು.)

ದಧೀಚಿ:—ಶಚಿ, ಶಚಿ, ನೀನೆಲ್ಲಿರುವೆ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—(ದೂರದಿಂದಲೇ) ಆ ಪೌಲೋಮಿಯು ಇಲ್ಲಿರುವಳು. ಅಸುರ ನಂದಿನಿಯಾಗಿದ್ದ ಇವಳು ಇಂದು ದೇವತೆಗಳ ಬಂದಿನಿಯಲ್ಲ; ಬಂಧನ ಮುಕ್ತಳು.

ದಧೀಚಿ:—(ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ವೃತ್ರಾಸುರನ ಹತ್ತಿರ ಶಚಿಯು ಇರುವದನ್ನು ನೋಡಿ) ಶಚಿ, ಇದೇನು?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—(ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿ) ಓಹೋ, ದಧೀಚಿಋಷಿಯೇನು? ಒಳ್ಳೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವೆ! ಅಸುರ ರಾಜನಂದಿನಿಯು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನಲಂಕರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಳು. ನೀನಿವಳ ಕೊನೆಯ ದರ್ಶನ ತಕ್ಕೊಂಡು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗು. ನಮ್ಮ ಈ ಶುಭಯಾತ್ರೆಯು ಮಂಗಳಕರವಾಗಲೆಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸು.

దధిచి:—దువ్వొత్త దానవనే.....(ముందే శబ్దాలు హేరడ లల్ల. శబ్దకాల సుమ్మనిద్దు శబ్దయన్న శూరితు) అమ్మా, ఇదర ఇంగిత వేణు? నన్ను ఈ పరమ శక్తువినేడిడనే నీనేకే హేరడబీరువే?

శబ్:—ఐ.పి.వయారే, పరమ శక్తువారు? నాను అసుర కన్యేయు. నేడిడిరి, హాలినంకే నన్న మ్మే బణ్ణవు దేళ్ళగిల్లి! నీవు నన్న తందగళ్ళ! రాజాధిరాజరాద పులేడిమనరవరు నన్న తందగళ్ళు. నాను హేడిగి బరువేను. అప్పణే కేడిట్టుకళ్ళుహిరి.

దధిచి:—మగు, నీను వేడిశ హేడిగిరువే! హుజ్జీయంకే బాయిగే బంద హాగే బడబడిసుత్తిరువే కేడింక విజారిసి నేడిడు. నిన్నన్ను పంరక్కి సిదవను నాను. నినగే విద్యేగలిసిదవను నాను. ఈ దుశ్చదానవను నన్న ప్రితియ ధనదుత్తిద్ద నిన్నన్ను నన్నింద కసి దేడియ్యదేకేందెద్దానీ! నీనివన మాతిగే మరుళియాగదేడ. బా. నాను నిన్నన్ను మత్తే ఆత్మమక్కి కరేడియ్యివేను (శబ్దయ హత్తర హేడి అవళన్ను హిడిదుకేడిళ్ళలిక్కి యత్తిసువను. వృత్తాసురను నడువే నింతు ప్రతిబంధ మాడువను.)

వృత్తాసుర: —ఓహే! ఐ.పి.యే, నీను హిగే సనియక్కి బరదేడ. దుర నింకే మాతాడు

దధిచి:—(శబ్దయన్న శూరితు) అమ్మా, ఇల్లి నేడిడు. (క్కి తూరువను.) నన్న క్కేయ ఈ గాయగళు హేగాదవేంబదన్ను బల్లేయా? ఈ దృత్యనిగే నీను దేరికాగిద్దే. నన్న అనుమతియిల్లదే నీను క్కేవతళాగలారేయేంబుదన్నివను అరితిద్దను. కారణ ఇవను నిన్నన్ను తన్న స్వాధీనపడిసదేకేందు నన్న మేలే బలుమే మాది దను. నాను ఒప్పదిరలు, ఈ క్కేగళ్ళి కబ్బిణద వేడి హేడిసిదను. రక్తవృపుటియితు. సుత్తలిస నేలవు నన్న మ్మేయ రక్తదింద తేడియ్యు

ಹೋಯಿತು. ಅದರೂ ನಾನು ಇವನ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕಷ್ಟ ಸಹಿಸಿದ್ದು ಯಾರ ಸಲುವಾಗಿ? ನಿನ್ನ ಸಲುವಾಗಿಯಲ್ಲವೇ? ಹೀಗಿದ್ದರೂ ನೀನು.....(ದುಃಖದಿಂದಲೂ ಕ್ಷೋಭದಿಂದಲೂ ಮಾತು ಹೊರಡ ದಾಯಿತು)

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಪೌರೋಮಿ, ಈ ಮುದಿಹುಚ್ಚನ ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ನಡೆ, ಬೇಗನೆ ಹೋಗಿ-
ಗೋಣ. ನಮ್ಮ ಅಸುರ ಸೈನ್ಯವು ದೇವತೆಗಳ ಆಕಳ ಹಿಂಡನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದಿದೆ. ದೇವತೆಗಳು ನಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಯುದ್ಧ ಹೂಡಿದ್ದಾರೆ. ದಾನ ವರು ಮಿಗಿಲಾದ ಶೌರ್ಯದಿಂದ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯುದ್ಧ ದಲ್ಲೂ ದಾನವರೇ ಜಯಶಾಲಿಗಳಾಗುವರೆಂಬದರಲ್ಲಿ ತಿಲಮಾತ್ರವೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. (ಕ್ರೂರಕಾಲ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿ) ದಾನ ವರ ಜಯಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆಯಾ? ಅವರು ಇಂದು ತಮ್ಮ ಶೂರತೆಗೆ ತಕ್ಕ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನು ನಿನ್ನಿಂದ ಪಡೆದು ಧನ್ಯರಾಗುವರು ನಡೆ.

ದಧೀಚಿ:—ಮಗು, ಹೋಗುವೆಯಾ? ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೋಗು ವೆಯಾ?

ಶಚಿ:—ನಾನು ಹೋಗುವೆನು! ಯಾಕೆ ಹೋಗಲಾಗದು? ಈ ವರೆಗೆ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧದಲ್ಲಿರಿಸಿದ್ದೀರೇಕೆ? ನಾನಾವ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದ್ದೆನು?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ! ಕೇಳಿದಿರಾ ಮಹರ್ಷಿಗಳೆ? (ಶಚಿಯ ಕೈಹಿಡಿದು) ರಾಜಕನ್ಯೆಯೆ, ನಡೆ. ನಾವು ಬೇಗನೆ ಹೋಗುವದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ.

(ವೃತ್ರಾಸುರನು ಶಚಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟನು. ಶಚಿಯು ದಧೀಚಿ ಹುಸಿಯನ್ನು ಕಂಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದಳು.)

ದಧೀಚಿ:—ವತ್ಸೆ, ನನ್ನನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಯಾರ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ

ಹೊರಟಿರುವೆ?.....

ಶಚಿ:—ಯಾರು ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಕೊಲೆಗಡಕರೊ ಅವರ ಸಹವಾಸವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಅವರ ಸೆರೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ, ಯಾರು ನನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸುವರೊ ಅವರ ದಿನ್ನು ಹತ್ತಿ ಹೊರಟಿರುವೆನು! ಹೋಗುವೆನು!

ದಧೀಚಿ:—ನಾನು! ನಾನು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಹತ್ಯಾಕಾರಿಯೆ?

ಶಚಿ:—(ವೃತ್ತಾಸುರನನ್ನು ಕುರಿತು) ನೀನು ಈ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳು!

ದಧೀಚಿ:—ಈ ದಸ್ಯುವು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡದೇಕೆ? ಆಗಲಿ ದೈತ್ಯನೇ, ನೀನು ಏನೆಂದು ಹೇಳುವೆ? ರಾಜಾಧಿರಾಜನಾದ ಪುಲೋಮನನ ಕೊಲೆಗಡಕನಾರು?

ವೃತ್ತಾಸುರ:—(ಉನ್ಮತ್ತನಂತಾಗಿ) ಯಾರೆ ಇರಲಿ ಈಗ ಆ ಪ್ರಸ್ತಾವವು ಬೇಡ. (ಋಷಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು) ನೀನಿನ್ನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾತಾಡಲಾಗದು; ಸುಮ್ಮನಿರು. ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ವರ್ತಿಸದಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಬಿಡುವವನಲ್ಲ. ತಿಳಿಯಿತೆ? (ಋಷಿಯ ಕಿವಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲನೆ) ನಿಜಸಂಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಡ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದಯದೋರು.

ಶಚಿ:—ಸುಮ್ಮನಾದೆಯಲ್ಲ! ನೀನು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು! ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಬಿಡತಕ್ಕವಳಲ್ಲ!

ದಧೀಚಿ:—ನಾನು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಸತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡುವೆನು.

ವೃತ್ತಾಸುರ:—(ಕ್ರೋಧದಿಂದ) ಬೇಡ, ನೀನು ಮಾತಾಡುವದು ಬೇಡ! ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಹೊರಬಿಡದರೆ, ಕೊಡರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಬಿಡುವೆನು!.....

ಶಚಿ:—(ವೃತ್ರನನ್ನು ಕುರಿತು) ನಿಜ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಕೋಪವೇಕೆ? ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಹೇಗೆ ನಂಬಲಿ? (ಹುಷಿಯನ್ನು ಕುರಿತು) ಹುಷಿವರ್ಯರೆ, ಹೇಳಿರಿ. ನಿಜಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಭಯದಿಂದ ಹೇಳಿರಿ!

ದಧೀಚಿ:—ನಿನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದವನು ದೇವನಲ್ಲ!....
(ವೃತ್ರಾಸುರನು ಅವನ ಬಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಡುವನು.)

ಶಚಿ:—(ವೃತ್ರಾಸುರನನ್ನು ಕುರಿತು) ನೀನೆ ನನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕೊಂದಿರುವೆಯಷ್ಟೆ? ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—(ಚಮಕಿತನಾಗುವನು. ಸತ್ಯಾಸತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹಗ್ರಸ್ತನಾಗುವನು. ಕ್ಷಣಕಾಲ ಯೋಚಿಸುವನು. ಬಳಿಕ) ಅಹುದು! ನಾನೇ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕೊಂದೆನು! (ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಾರದವನಾಗಿ ಹೋಗಿ ಬಿಡುವನು.)

ಶಚಿ:—(ದಧೀಚಿಯ ಪಾದಗಳಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು) ಅವ್ವಾ, ಮಹಾಪರಾಧಿನಿಯು ನಾನು! ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ!

ದಧೀಚಿ:—ಎಳಮ್ಮಾ, ಏಳು ದುರಾಚಾರಿಯಾದ ಆ ದೈತ್ಯನು ತನ್ನ ಕಪಟ ವರ್ತನದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ತಕ್ಕಿಸಿದ್ದನು. ನೀನು ನಿಜ ಸಂಗತಿಯನ್ನರಿಯದವಳಾಗಿ ಅವನ ಕಪಟ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗುವದರಲ್ಲಿದ್ದೆ. (ಅವಳನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ ಶಿರ ಚುಂಬನ ಮಾಡುವನು.) ನೀನು ಅಸುರನಂದಿನಿ ಯಾಗಿರುವುದು ನಿಜವು; ಆದರೆ ನೀನು ನನ್ನಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹೊಂದಿರುವೆ. ನನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರುವೆ. ಎದ್ದೆಯು ಅಧಿದೇವಿಯಾದ ಸರಸ್ವತೀಗಿಂತಲೂ ಕುತಲಳಿರುವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ನೀನು ದಾನವಿಯಲ್ಲ ಎಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ದೇವಿಯರ ದೇವಿಯಾಗಿರುವೆ. ದೇವರಾಜನಾದ ಇಂದ್ರ ನೊಬ್ಬನು ಮಾತ್ರ ನಿನಗೆ ತಕ್ಕ ವರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ನಾನು ಅವನೊಡನೆ ನಿನ್ನ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿ ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

(ಇಂದ್ರನು ಬರುವನು.)

ಇಂದ್ರ:—ಐ.ಪಿವಯೇರೆ, ದೈತ್ಯರೊಡನೆ ಹಲವು ಬಾರಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾಳಗದಲ್ಲೂ ಪರಾಜಯ ಹೊಂದಿದವು. ಹೀಗಾಗುತ್ತಿರುವುದೇಕೆ? ನಾವು ಗೆಲ್ಲಲಿಬೇಕು! ದಾನವರ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು! ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೊಂದು ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುವಿರಾ?

ದಧಿ:—ದೇವರಾಜನೆ, ಕ್ಷಣಕಾಲ ಯುದ್ಧದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮರೆದು ಬಿಡು ಮತ್ತೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳು. ಇವಳು ದಾನವಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ಪುಲೋಮನನ ಮಗಳು. ದೇವಾಸುರರಲ್ಲಿ ಚಿರನೇಕವನ್ನು ಆಶಿಸಿದ್ದ ಪುಲೋಮನನು ತನ್ನ ಈ ಮಗಳನ್ನು ನಿನಗೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು; ಆದರೆ ದೇವತೆಗಳ ಕಡುಹಗೆಯಾಗಿದ್ದ ವೃತ್ರಾಸುರನು ಪುಲೋಮನನ ಈ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ನೆರೆವೇರಿಸಗೊಡಲಿಲ್ಲ ಅವನು ಇವಳನ್ನು ತಾನು ಲಗ್ನವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಯಿಂದ ಪುಲೋಮನನನ್ನು ನಿರ್ದಯತೆಯಿಂದ ಕೊಂದು ಬಿಟ್ಟನು; ಆದರೆ ನಾನು ಇವಳನ್ನು ಕರೆತಂದು ನನ್ನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವೃತ್ರಾಸುರನ ಆಶೆಯನ್ನು ನ್ಯಥೆಗೊಳಿಸಿದೆನು. ಇವಳನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಗಳಂತೆ ಸಲಹಿದ್ದೇನೆ. ಎದ್ಯಾ-ಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿದ್ದೇನೆ. ದೇವತೆಗಳ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳನ್ನು ತಿಳುಹಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇವಳ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ದಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಇವಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಯೋಗ್ಯಳಿದ್ದಾಳೆ. ನೀನಿವಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಮಹಾನುಭಾವನಾಗಿದ್ದ ಪುಲೋಮನನ ಕಾಮನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡು. ನಾನು ನನ್ನ ಈ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಿಷ್ಯಿನಿಯನ್ನು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವನದ ಈ ಸಂಕಟಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತೀಕಾರದ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಚಿರಜಾಗ್ರತವಾಗಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿ ನಿನಗೆ ಸವರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವೆನು. ಸ್ವೀಕರಿಸು. ನನ್ನ ಆಶೀರ್ವಾದದ ಬಲದಿಂದ, ದೇವತೆ

ಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ, ಈ ಶಚಿಯು ಬೇಗನೆ ನಿನಗೆ ಜಯಪ್ರಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವಳು.

ಇಂದ್ರ:—ಗುರುಗಳೆ, ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟವಿದ್ದಂತಾಗಲಿ.

(ದಧೀಚಿಯು ಶಚಿಯ ಕೈಯನ್ನು ಇಂದ್ರನ ಕೈಯಲ್ಲಿಡುವನು. ಉಷೆ ವೊಡಲಾದ ದೇವಿಯರು ಮಂಗಳ ಗೀತವನ್ನು ಹಾಡುತ್ತ ಬರುವರು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿದ್ದ ವೃತ್ರಾಸುರನು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಬರುವನು.)

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಇಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವು ನಡೆದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ಯಾರ ವಿವಾಹ? ವಧುವಾರು? ವರನಾರು? (ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ದೇವರಾಜ ಇಂದ್ರನು ವರನು; ಹಾಗೂ ವಧುವು.....(ನೋಡಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ವ್ಯಥೆಗೊಳ್ಳುವನು.) ಇದೇನು? ನಾನಿದೇನು ನೋಡುತ್ತಿರುವೆನು? (ಬಾಣಾಹತನಾದಂತೆ ಎದೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವನು.)

ಇಂದ್ರ:—ಅಸುರನೆ, ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕೆ!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಸಿಗುವದಕ್ಕಾಗಿಯೆ ಬಂದಿರುವೆನು! ನಿನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿರುವೆನು.

(ಇಂದ್ರ-ವೃತ್ರಾಸುರರು ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವರು. ಕೃತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನ ಬದ್ಧವು ಚೂರು ಚೂರಾಗಿ ಹೋಗುವದು. ವೃತ್ರಾಸುರನು ತನ್ನ ಅಸಿಯನ್ನು ಇಂದ್ರನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ತಿವಿಯ ಹೋಗುವನು. ಶಚಿಯು ಆಯ್ಕೊ, ಘಾತವಾಯಿತು-ಘಾತವಾಯಿತು ಎಂದು ಆತನಾದ ಮಾಡುವಳು. ವೃತ್ರಾಸುರನು ಚಮಕಿತನಾಗಿ ಅಸಿಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿಕ್ಕೊಳ್ಳುವನು.)

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯ! ಅಸುರನಂದಿನಿಯು ದೇವರಾಜನಿಗಾಗಿ ಶೋಕಿಸಬೇಕೆ? (ಶಚಿಯನ್ನು ಕುರಿತು) ಪಾಲೇನಿಮಿ, ಏಕೆ ಅಳುತ್ತಿರುವೆ?

ಶಚಿ:—ಇವರು ನನ್ನ ಪತಿಗಳು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಅಸುರರು? ಅಸುರರಿಗೂ ನಿನಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆ? ನೀನು ಅಸುರರ ಹಿತವನ್ನು ನೋಡುವದಿಲ್ಲವೆ? ಅಸುರ

ರಾದರೆನಿನ್ನನ್ನು ತಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವಳೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಾರ್ವಭೌಮಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪೂಜಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನೀನು? ನೀನು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ, ದೇವರಾಜನನ್ನು ವರಿಸಿರುವೆ. ದೇವತೆಗಳ ಹಿತವನ್ನು ಚಿಂತಿಸಿ, ದಾನವರ ಒಳಿತನ್ನು ಕಣ್ಣೆರೆದು ನೋಡಲಾರದವಳಾಗಿರುವೆ. ಆಗಲಿ. ನಿನಗೋಸುಗ ನಾನು ಈ ದೇವರಾಜನಿಗೆ ಜೀವದಾನ ಮಾಡಿರುವೆನು. ನಿನ್ನೀ ಪತಿಯು ನಿನಗಾಗಿ ಒಡುಕಿರಲಿ

(ಅಸುರ ಸೈನಿಕರು ಬರುವರು.)

ವೃತ್ರಾಸುರ(ತನ್ನ ಸೈನಿಕರನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ):—ಈ ದೇವರಾಜನನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಡೆಯಿರಿ.

ಇಂದ್ರ:—ದಾನವರಾಜನೆ, ನಾನು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ದಿನ ಇದರ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬಿಡುವೆಯಾ? ಆಗಲಿ. ನಾನು ಬೇಡೆನ್ನುವದಿಲ್ಲ!(ಉಪಹಾಸ ಸೂಚಕ ನಗುವನ್ನು ನಗುವನು.) ಹೇಡಿಯ, ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀನು ನಿನ್ನ ತೊರತೆಯಿಂದ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿರುವ ಆ ಸೇಡಿಗೆ ನಾನು ಭಯಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ದುಃಖಿತನಾಗಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಇಂದು ನೀನು ಯಾವುದನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ನಿನ್ನದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆಯೋ, ತನ್ನೊಲಕ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಬಲವಾದ ಆಘಾತ ಮಾಡಿದೆಯೋ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಥೆಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ! ಮಾರ್ಮಹತನಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ! ನೀನಿಂದು ದಾನವರ ಕುಲದೀಪವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿರುವೆ! ನನ್ನನ್ನು ಅಂಧಕಾರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿರುವೆ! ಹೃದಯಸ್ಥ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ನೊಂದಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರುವೆ! ನಾನಿದನ್ನೆಂತು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ?....

ಇಂದ್ರ:—ನೀನೇನು ನಮಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಘಾತ ಮಾಡಿರುವೆಯಾ? ನೀನು ನಮ್ಮ ದೇವಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿರುವೆ!

ಯಜ್ಞದ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ನೆಂದಿಸಿರುವೆ! ದೇವಭೂಮಿಯನ್ನು ದೇವತೆಗಳ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವೆ!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಇದು ದೇವಭೂಮಿಯೇ? ಅದೇಕೆ? ನಮ್ಮದೇ ಕಾಗಬಾರದು? ವಸುಂಧರೆಯು ಎರಭೋಗ್ಯಳು. ನಾವು ನಮ್ಮ ಶೌರ್ಯದಿಂದ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿರುವೆವು; ಆದರೆ ನಾವು ನಿಮ್ಮಂತೆ ರಾಕ್ಷಸೀಯ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮದೇ ಆಗಿರಬೇಕು, ಅನ್ಯರಿಗೇನೂ ಇರಬಾರದು ಎಂಬ ದುರಿಚ್ಛೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದವರಲ್ಲ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನಾನು ಸದಾ ಸಿದ್ಧನಿರುವೆನು.

ಇಂದ್ರ:—ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ಅದಾವುದು?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಈ ಭೂಮಿಯು ಹೇಗೆ ನಿಮಗೆ ಮಾತೃಭೂಮಿಯಾಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ನಮಗೂ ಆಗಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದೇವಾಸುರರಿಗೆ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವಾದ್ದು. ನೀನು ದಾನವರಿಗೂ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳಿವೆಯೆಂದುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದರೆ, ನಾನು ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಸಮ್ಮತಿಸುವೆನು. ಯುದ್ಧವು ನಿಂತುಹೋಗಲಿ. ಆಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾಣಹಾನಿಯು ತಡೆದು ಹೋಗಲಿ. ದೇವದಾನವರು ಸಮಾನತೆಯಿಂದಿದ್ದು ಸುಖಿಸಲಿ!

ಇಂದ್ರ:—ನಿನಗೆ ಸಮಾನ ಅಧಿಕಾರವೆ? ಅಸುರರಿಗೆ ದೇವತೆಗಳ ಸಮಾನ ಅಧಿಕಾರವೆ? ಆಗದು! ದೇವತೆಗಳು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ದಿನ ದಾನವರನ್ನು ಈ ದೇವಭೂಮಿಯಿಂದ ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿ ಬಿಡುವರು! ಈ ದೇವಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವರು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಹಲವು ಕಾಳಗಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದರೂ, ನಿನ್ನ ಗರ್ವಹರಣವಾಗಿಲ್ಲವೆ? ದೇವತೆಗಳ ದಳವು ತಗ್ಗಿಲ್ಲವೆ? ಆಗಲಿ. ನಿಮ್ಮ

ತೋಳತಿಂದಿಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನಾನು ಬೇಡೆನ್ನುವದಿಲ್ಲ ಅಗೋ, ಅಲ್ಲಿ ನೋಡು. ನನ್ನ ಸೈನಿಕರು ನಿನ್ನ ನಜ್ಜಿನ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವರು. ಚನ್ನಾಗಿ ನೋಡು. ತಲೆಬೊಗ್ಗಿಸು.

(ಆಸುರ ಸೈನಿಕರು ಕೆಲವರು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ತರುವರು)

ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು:—ಸೇಡು! ಸೇಡು! ದೈತ್ಯನೇ, ಇದರ ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನು ನೀನು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ದಿನ ಭೋಗಿಸಲೇ ಬೇಕು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಮುಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದುದಿನ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರಿರುವರಷ್ಟೆ? ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ! ನಾನು ಬೇಡೆನ್ನುವದಿಲ್ಲ! ಪ್ರತಿಬಂಧ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ! ಆದರೆ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಇಂದೇ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ! ಯಾರ ಮೇಲೆ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ? ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಯಾವನು ನನ್ನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಸಹಿಸಲತಕ್ಕ ವಾದ ನೋವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿರುವನು? ಅವನ ಹೆಸರು ಹೇಳಿರಿ!

ದಧೀಚಿ:—ಇದರ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಾನು ಕೊಡಬಲ್ಲೆನು. ನೀನು ಇಂದಿನ ದಿವಸ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೋಪಗೊಂಡಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದೆ; ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಈ ಸಿಟ್ಟು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಯಾವನು ಕನ್ಯಾಪಿತನನ್ನು ನಿರ್ದಯತೆಯಿಂದ ವಧಿಸಿರುವನೋ, ಅವನು ಅವಳ ಕೈಹಿಡಿಯ ಬಯಸುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ್ದು. ನಾನು ಈ ಅನುಚಿತ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಡೆದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಶಿಕ್ಷಿಸು. ಮನಬಂದಂತೆ ದಂಡಿಸು. ನಾನು ಬೇಡೆನ್ನುವದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಆ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಎಷ್ಟೆ ಕಠೋರವಿದ್ದರೂ ನಾನದನ್ನು ಶಾಂತತೆಯಿಂದ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ; ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಈ ಅತ್ಯಾಚಾರದಿಂದ ನಿನಗೆ ಹಿತವಾಗದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲ; ಭಯಂಕರ ಹಾನಿ ಯಾಗುವದೆಂಬದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮರೆಯದಿರು. ರಾಜನ ಅವನತಿಗೆ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮಾರ್ಜಿತ ಪುಣ್ಯದ ಹ್ರಾಸವೂ ಈ ಜನ್ಮದ ಪಾಪದ ಮೇಲೆ ಎದುರಿಸಿ

ಕೆಯೂ ಅವಶ್ಯವಾದ್ದು. ಅವನತಿಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನೀನು ಪಾಪದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಜನರ ಮೇಲೆ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನೂ, ಆತ್ಮಾಚಾರವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ನಾನೆಷ್ಟರವನು? ಆಗು-ಹೋಗುಗಳು ನಡೆಯತಕ್ಕವೆ! ನಡೆದು ಹೋಗಲಿ! ನಿನ್ನ ಆತ್ಮಾಚಾರದಿಂದ ದೇವತೆಗಳು ವಿಶೇಷ ಕೋಪಗೊಳ್ಳುವರು. ಅವರ ಮೈಯೊಳಗಿನ ತಣ್ಣಗಿನ ರಕ್ತವು ಬೆಚ್ಚಗಾಗಿ ಒತ್ತರದಿಂದ ಹರಿಯಹತ್ತುವದು. ಈಗಲೂ ದೇಶಾತ್ಮಬೋಧೆಯಿಲ್ಲದವರಾಗಿ ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವರು ದೇವತೆಗಳು ಎಚ್ಚತ್ತು ಜಾಗ್ರತಿ ಹೊಂದುವರು. ಸಂದೇಹಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಹಾಗೆ-ಹೀಗೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಲವರು ದೇವತೆಗಳು ಸಂದೇಹಶೂನ್ಯರಾಗಿ ಪ್ರತೀಕಾರಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗುವರು. ಇದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವದು. ನನ್ನ ಕ್ಲೇಶಾನುಭವವೂ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವದು.

ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು:—ಈ ಋಷಿವರ್ಯರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪೀಡೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವು ಸಹಿಸಲಾರೆವು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಹೀಗೋ! ನಾನು ಈ ಋಷಿಯನ್ನು ಪೀಡಿಸಿದರೆ, ನೀವೇನು ಮಾಡುವಿರಿ? ಪರಿಹರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ನಿಮಗಿದೆಯೇ? (ಶ್ಲಿಷಕಾಲ ಸುಮ್ಮನಿರುವನು.) ನನ್ನ ಬಂದಿಗಳಾಗಿದ್ದ ನೀವು ಗರ್ವದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಕೂಡದು. ಸುಮ್ಮನಿರಿ! (ತುಸ ಬೆಡತ್ತು ಯೋಚಿಸುವನು.) ಋಷಿಯೆ, ನಾನಿಂದು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ನೂತನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನಿನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡಂತಾಯ್ತು! ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಿಂದ ಮೈಗಳು ತಮ್ಮ ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಯುವರೇ? ಅವರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದ ಶಕ್ತಿಯು ಪ್ರಕಟವಾಗಲವಕಾಶ ಹೊಂದುವದೆ? ಹೀಗಿದ್ದರೆ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಬಂಧನ ಮುಕ್ತನು ನೀನು; ದೇಶಾದತ್ತ ಹೋಗಬಹುದು. (ಮತ್ತೆ ಯೋಚಿಸುವನು.) ಅಹುದು!.... ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೀನು ಬಂಧನ

ಮುಕ್ತನಾಗಿರುವೆ!....ಹೊರಟು ಹೋಗು.....

ಇಂದ್ರ:—ದೈತ್ಯರಾಜನೆ, ನಿನ್ನ ಈ ಸುಬುದ್ಧಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆನು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—(ಯೋಚನಾ ತಂದ್ರಿಯಿಂದೆಚ್ಚತ್ತು)ಯಾರು? ಮಾತಾಡಿದವರಾರು? ಇಂದ್ರನೆ? ದೇವರಾಜನೆ, ನನ್ನ ಉಪಹಾಸ ಮಾಡಿದೆಯಾ? ನೀನು ನನ್ನ ಸೆರೆಯಿಂದ ಪಾರಾದವನಲ್ಲ! ನಾನು ನಿನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂಧಮುಕ್ತತೆಗೂ ಅಪ್ಪಣೆಯಿತ್ತವನಲ್ಲ! ದೇವತೆಗಳೆ, ಮರಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಿ! ದಾನವ ನೈವಿಕರೆ, ನಿಮ್ಮ ಬಡ್ಡಗಳನ್ನೆತ್ತಿರಿ! ಈ ದೇವತೆಗಳ ಶಿರಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸಿ ಬಿಡಿರಿ.

ಶಚಿ:—(ಇಂದ್ರನಿಗೆ ತಕ್ಕಬಿದ್ದು)ದೇವತೆಗಳೆ, ನನಗೋಸುಗ ಇಂದು ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಈ ದೈತ್ಯನಕೋಪಕ್ಕೆ ಒಲಿಯಾಗಬೇಕಾಯಿತು (ದುಃಖಿಸುವಳು.)

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಕುಹಕಿನೀ, ನೀನು ದುಃಖಿಸುವದಾರ ಸಲುವಾಗಿ? ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳ ಈ ದುರ್ದೇಶಗಾಗಿ ನಿನಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದುಃಖವಾಗಿದೆಯೆ? ಇಲ್ಲ! ಇದು ನಿನ್ನ ತೋರಿಕೆಯ ವಿಲಾಸವು. ಇಂದಿನ ಮಧುಯಾಮಿನಿಯನ್ನು ಪತಿಯೊಡನೆ ಸಕಸ-ಸಲ್ಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವ ಸುಯೋಗವು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಿಂದ ನೀನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೂ ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು! ಅಲ್ಲವೆ? ನಾನಾಡಿದ್ದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ, ಹಾಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳು. ನಾನು ನಿನ್ನ ಈ ಇಂದ್ರದೇವನನ್ನು ನಿನೊಡನೆ ಶಯ್ಯಾಗೃಹಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಕೊಡುವೆನು!

ಶಚಿ:—ದಾನವನೆ, ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದು ಮಾತಾಡು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಇನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಸೆಡವು ಕುಗ್ಗಿಲ್ಲವೆ? ಆಗಲಿ! ಪಾಲೋಮಿ, ನಾನಿಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ವಿನಂತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ನೀನಾವ ಹೆಸರನ್ನುಳ್ಳ ರಿಸಬಹುದು?

ಶಚಿ:—ನೀನು ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲಾಗದು? ನಾನಿದರ ಉತ್ತರ ವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗದು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಅದೇಕೆ ಹೇಳಲಾಗದು? ನಾನಿದರ ಉತ್ತರ ವನ್ನು ನಿನ್ನಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿಯೆ ಬಿಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಪೌಲೋಮಿ, ಕೇಳು. ದೈತ್ಯರಾಜನಾಗಿದ್ದ ನಾನು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳು ವದೇನೆಂದರೆ.....

ದಧೀಚಿ:—ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ ಸಮಯವು ಸಂಭವಿಸಿದೆ. ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಗಾಗಿ ನಾನು ಹೊರಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ನಿಮ್ಮ ವಾಗ್ವಾದಕ್ಕೆ ಕೇಳುತ್ತ ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ ನಾನು ನದಿಗೆ ಹೋಗುವೆನು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಒಳ್ಳೇದು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹೊರಡಬಹುದು. ಆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗು. ದೈತ್ಯ ರಾಜನಾಗಿದ್ದ ಈ ವೃತ್ರಾಸುರನು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವದೇನೆಂದರೆ.... (ಶ್ವೇತಕಾಂಶೋಚಿತ ಬಳಕೆ) ಈ ಋಷಿಯು ಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ ನದಿಗೆ ಹೋಗಲಿ ಬೇಕಲ್ಲವೆ?

ದಧೀಚಿ:—ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನೀನು ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗಿರುವಾಗ ನಾನು ನಿನ್ನ ಸ್ನಾನದ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿಯೆ ನನ್ನ ಅಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಪೌಲೋಮಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪರಮ ಕೌತುಕಾಸ್ಪದವೆನಿಸಬಿ ರದು!.....

ದಧೀಚಿ:—ನೇಳೆಯು ಎದುರುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಹೋಗುವೆನು

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ತುಸ ತಡೆ. ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ವಾಣಿಯನ್ನು

ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳು. ಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ ನದಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ನೀನು ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ
ಎಳುವೆಯಷ್ಟೆ? ಈ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಠೋಮಿಯು ಸೂಚಿಸಿದ ದೇ-
ವನು ಆ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ಪಾರಾಗಲಿ. ಅವನು ನನ್ನ ಬಂಧನ
ದಿಂದ ಮುಕ್ತನು. ನೀನು ಮುಳುಗಿ ಎದ್ದ ಬಳಿಕ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಉಳಿ-
ದಿದ್ದ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ದಾನವರ ಖಡ್ಗಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗುವದು ನಿಶ್ಚಿತವಾದದ್ದು!
ಪಾಠೋಮಿ.....ಅಲ್ಲ ಇಂದ್ರಾಣಿ, ನನ್ನ ಈ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯು ನಿನ್ನ ಮನ-
ಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿತಷ್ಟೆ? ಇದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗುವದು. ನನ್ನದೂ
ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗುವದು. ಋಷಿಯೆ, ಇನ್ನು ನೀನು ಹೊರಡಬಹುದು.....

ದಧಿಚಿ:—ನಾನು : ಹುಕಾಲ ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರ ಬಲ್ಲೆನು. ಈ
ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಪಾರಾಗಿ ಹೋದರೆ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಹೋಗಲಿ, ನಾನು ಬೇಡೆನ್ನುವದಿಲ್ಲ. ದಾಟಿ
ಹೋದವರೆಲ್ಲ ಮುಕ್ತರು. ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿದವರಷ್ಟೆ ದಾನವನ ಅಸಿಗೆ ಆಹುತಿ
ಯಾಗುವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನೇ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯ ಮುಖಾಂತರ
ಇಂದ್ರಾಣಿಯು ವೊದಲು ಯಾರನ್ನು ಪಾರುಮಾಡುವಳೆಂದನ್ನು
ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ

ದಧಿಚಿ:—ನಿನ್ನ ಉದ್ದೇಶವು ಏನೆ ಇರಲಿ, ಇಜ್ಞೆಯು ಹೇಗೆ
ಇರಲಿ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯು ಮಾತ್ರ ಅಚಲವಾಗಲಿ! ಪ್ರತಿಜ್ಞಾವಾಣಿಯು
ಅನ್ಯಥಾ ಆಗಕೂಡದು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನಾನು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯೆಂದು ಮಾತಾಡಿರಲಿ, ಇಲ್ಲವೆ
ಸಹಜವಾಗಿಯೆ ಮಾತಾಡಿರಲಿ ಅದು ಅನ್ಯಥಾ ಆಗದು. ಈ ದಾನವ
ರಾಜನು ಅಸತ್ಯವನ್ನೆಂದೂ ಆಡಿದವನಲ್ಲ!

ದಧಿಚಿ:— ನೀನು ಹೀಗೆ ಸತ್ಯಮಾರ್ಗವನ್ನೆಮ್ಮಿರುವುದು ಸಂತೋ-
ಷದ ಸಂಗತಿಯೇ ಸರಿ! ನಾನು ಹೋಗುವೆನು. (ನದಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೀರಲ್ಲಿ
ಯುವನು)ಶಚಿ. ಇನ್ನು ನಾನು ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವೆನು. ನೀನು ಹೆಸ

ರನ್ನು ಚ್ಚರಿಸು. ಒಬ್ಬ ದೇವನನ್ನಾದರೂ ಪಾಠಮಾಡು. ಇಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರಲ್ಲ, ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಲದ ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಾದರೂ-ಯುಗಾನು ಯುಗಗಳ ತರುವಾಯದ ಆ ಸುಸಮಯದಲ್ಲಾದರೂ ಇಂದು ಪಾರಾದ ದೇವನ ವಂಶಧರರು ಪರಾಧೀನತೆಯ ಬೇಡಿಗಳನ್ನು ಪರಿಡೊಗೆದು, ಈ ದೇವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾನವರ ಆತ್ಮಾಚಾರದಿಂದ ಮುಕ್ತಮಾಡಲಿ! ನಾನು ಈ ಸುದ್ದೆಯೇತವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ನೀರಲ್ಲ ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವೆನು. ಶತ್ಕವಿದ್ದಷ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಮುಳುಗಿರುವೆನು. ನನ್ನ ಜನಾಂಗವು ಆಕ್ಷಯವಾಗಲಿ! ಅಮರವಾಗಲಿ! ಜಯಶೀಲವಾಗಲಿ! ಮಾತೃ ಭೂಮಿಯು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಲಿ! ಜಯ ಸರಸ್ವತೀ ಜಯ!(ಮುಳುಗುವನು.)

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಇಂದ್ರಾಣಿ, ಇನ್ನು ನೀನು ಯಾವನೆಂಬುದು ದೇವನ ಹೆಸರನ್ನು ಚ್ಚರಿಸಬಹುದು

ಶಚಿ:—(ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನವನಾದ ದೇವನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ನಿಂತು) ನೀನು ತರುಣನು. ಆತ್ಮಾಚಾರಗಳ ನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಅಮರನಾಗು. ಮಾತೃಭೂಮಿಯ ಮಂಗಳಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡುವೆನೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗು. ಅಸುರನ ಕಚಾಟಿಯಿಂದ ಪಾರಾಗು (ದೇವನು ಹೋಗುವನು. ಸೇತುವೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ನಡೆಯುವನು.)

ಉಳಿದ ದೇವತೆಗಳು:—ಋಷಿವರ್ಯರಿನನ್ನು ನೀರಿನಿಂದೆದ್ದಿಲ್ಲ!

ಶಚಿ:—(ಸರತಿಯಂತೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನನ್ನು ಕಳಹಿಕೊಡುವಳು. ಅವನು ಪಾರಾಗಿ ಹೋಗುವನು ಹೀಗೆ ಇಂದ್ರನೊಬ್ಬನ ಹೊರತು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗುವರು.) ಇನ್ನೂ ಋಷಿಗಳು ನೀರ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ! ಪ್ರಿಯತಮರೆ, ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಬಾರಿಯು.....ಹೊರಡಿರಿ.... (ಇಂದ್ರನು ಸೇತುವೆಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೊರಡುವನು)

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಇದೇನು ಮಾಯೆಯೋ? ಇಂದ್ರಜಾಲವೋ?

ಶಚಿ:—ಅಹುದು. ಇಂದ್ರಜಾಲವು. ಇಂದ್ರದೇವರ ಈ ಇಂದ್ರಾಣಿಯು ಹೀಗೆಯೆ ಶನ್ನ ಪತಿದೇವರನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಳು! ನೊದಲು ಜನಾಂಗವು! ಬಳಿಕ ಪತಿದೇವರು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ದಧೀಚಿಋಷಿಯ ಅವಸ್ಥೆ ಏನಾಗಿರಬಹುದು? ಬೇವಿಸಿರಬಹುದೆ? ಜಲಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಹುದೆ? (ನದಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವನು)

ಇಂದ್ರ:—(ವೃತ್ರಾಸುರನ ಮಾತುಕೇಳಿ ಚಮಕಿತನಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವನು.) ಋಷಿರಾಜರೆ, ಋಷಿವರ್ಯರೆ.

ಶಚಿ:—ಅವ್ವಾ, ಅವ್ವಾ. (ನದಿಯ ಕಡೆಗೆ ಭರದಿಂದ ಹೋಗುವಳು. ಇಂದ್ರನು ನದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಂಕೊಳ್ಳುವನು.)

ಇಂದ್ರ:—(ಮುಳುಗಿ ಎದ್ದು) ಋಷಿಗಳು ಇರುವರು. ಆದರೆ....

ಶಚಿ:—ಬದುಕಿಲ್ಲವೇನು?

ಇಂದ್ರ:—ದಂಡೆಯೆಲ್ಲರಾವ ಗಿಡವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ! ಬೇವಿಸಿರುವ ಲಕ್ಷಣವಿಲ್ಲ! ನಿಶ್ಚೇತನರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ!

ಶಚಿ:—ಆಯ್ಯೋ, ಘಾತವಾಯಿತು! ಋ.ಷಿವರ್ಯರೆ, ನನುಗಾಗಿ ನೀವು ಪ್ರಾಣವನ್ನಿತ್ತಿರಾ?

ಇಂದ್ರ:—(ನೋಡಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ) ಎಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿದೆ! ಹೃತ್ಪ್ರಿಯೆಯು ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ! ದೇಹವು ಆಣೆಯಕಲ್ಪಿನಂತೆ ಶೀತಲವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ! ಋಷಿವರ್ಯರು ದೇವತೆಗಳ ಬೇವವನ್ನುಳ್ಳಿಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಆತ್ಮಾಹುತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಋಷಿಯು ಸತ್ತಹೋಗಿರುವನೆ?

ಶಚಿ:—ಅವ್ವಾ. (ಮೂರ್ಛಿತಳಾಗಿ ಬೀಳುವಳು)

ಇಂದ್ರ:—ದೇವತೆಗಳ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದಾಯಿತು! ಮಾರ್ಗದರ್ಶ

ಕನು ಮಾಯವಾದನು! ಐಷಿವರ್ಯರ ಸಹವಾಸಕ್ಕೂ ಉಪದೇಶಕ್ಕೂ
 ಎರವಾದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನು ಉನ್ನತಿಯ ಆಶೆಯಿಲ್ಲದಾಯಿತು! ದೇವ
 ತೆಗಳು ತಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬರಿಗೈಯವರಾದರು!
 ಇನ್ನು ಅವರು ಮಾತೃಭೂಮಿಯ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದೆಂತು?

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ದೇವರಾಜನೆ, ತಪ್ಪುತ್ತಿರುವೆ! ಇನ್ನು ಉಚ್ಚಾಶೆ
 ಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸತಕ್ಕವರು ದೇವತೆಗಳಲ್ಲ-ದಾನವರು! ಯಾಕೆಂದರೆ, ದೇವ
 ತೆಗಳ ಪಕ್ಷವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದ ಈ ಐಷಿಯು ಆತ್ಮತ್ಯಾಗದಿಂದ ಜೊತ್ತಿಸಿದ
 ಬಿಂಕಿಯು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗುವದು. ದಾನವರನ್ನು
 ಹುರಪಳಿಸಿ ಬಿಡುವದು! (ವ್ಯರ್ಥಿತನಾಗುವನು.)

ತೃತೀಯಾಂಕ.

(ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ. ಅಶ್ವಮದ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಯು ಮಲಗಿದ್ದಾಳೆ. ಬೇರೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರು ಪವಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೀನವೇಷದಲ್ಲಿದ್ದ ಉಷೆಯು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು.)

ಉಷೆ:—ಇವರಿನ್ನೂ ಮಲಗಿರುವರಲ್ಲ! ಇವರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುವದು ಹೇಗೆ? (ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರು ಎಚ್ಚತ್ತು ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡುವಳು.)

ದಸ್ಯ:—ಯಾರವರು? ಉಷೆಯೇನು? ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಗೇಕೆ ಬಂದಿರುವೆ?

ನಾಸತ್ಯ:—ನಿನಗೀ ದೀನವೇಷವೇಕೆ? ಮುಖವು ಬಹಳವಾಗಿ ದಾಡಿದೆ! ಕಾರಣವೇನು?

ಉಷೆ:—ಅಣ್ಣಗಳಿರಾ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದೇವೆ! ನನ್ನ ಮಾತೆಯನ್ನುದ್ಧರಿಸಿರಿ! ನನ್ನನ್ನು ವಿಪನ್ನುತ್ತೆಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರಿ!

ದಸ್ಯ:—ನಿನ್ನ ಮಾತೆ ಯಾರು? ಆದದ್ದಾದರೂ ಏನು? ಜೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳು!

ಉಷೆ:—ದಾನವರು ನಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಸೂರೆಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ! ನಮ್ಮ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ! ದನಕರುಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ! ಹಣ್ಣು-ಹಂಪುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಬಯ್ದಿದ್ದಾರೆ! ನದಿಯ ಜಲದಲ್ಲಿ ವಿಷವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ! ನಾವು ಬೇವಿಸಿರುವದು ಹೇಗೆ? ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ಮಲಗಿರುವಿರಲ್ಲವೆ? ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿರಲ್ಲವೆ?

ದಸ್ಯ:—ಯುದ್ಧವು ನಡೆದೇ ಇದೆ ವಿಕ್ರಾಂತಿಯೆಂಬದು ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಸಹ ದೊರೆಯದಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಸಾಯಂಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಹೋರಾಡಿ ಧನದ ನಾವು ಆನತರಾಗಿ ಬಂದು ಮಲಗಿದ್ದೆವು.

ನಾಸತ್ಯ:—ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯೆಲ್ಲಯದೂ? ದೇವರಾಜನಾದ ಇಂದ್ರನು ದಾನವರ ಬಂದಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಂದ್ರಾಣಿಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಭಾರವು ನಮ್ಮ ಮೇಲಿದೆ. ನಾವು ಅವಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ಕಾಯುತ್ತಿರುವೆವು.

ದಸ್ಯ:—ತಂಗಿ, ದಿನದಂತೆ ನಿನ್ನ ಮುಖವಿಲ್ಲ! ನೀನು ಬಹಳವಾಗಿ ಕಳವಳಗೊಂಡಿರುವೆ! ದೈತ್ಯರ ಉಪಟಳದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೆಯಾ? ಏನಾಯಿತೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳು ನೋಡೋಣ!

ನಾಸತ್ಯ:—ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯಾರು? ನಾನವಳನ್ನು ಎಂದೂ ನೋಡಿ ದವನಲ್ಲ!

ಉಷ:—ಅಣ್ಣಗಳಿರಾ, ಏನು ಹೇಳಲಿ? ನಿಮ್ಮಂತಹ ನಿದ್ದೆ ಬಡಕರಿಂದ ನನ್ನ ಸಂಕಟವು ಹೇಗೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕು? ಇದು ಮಲಗುವ ಸಮಯವೇ? ಹೊರಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ದಾವಾನಲವು ಹೊತ್ತಿಕೊಂಡು ಧ್ವಂಸ ಲೀಲೆಯನ್ನು ನಡಿಸಿರುವಾಗ ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ನಿದ್ದೆ ಬರುವದೋ ನಾನರಿಯೆನು!

ದಸ್ಯ:—ತಂಗಿ, ನೀನು ಹೀಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸದಿರು. ದೈತ್ಯರ ಉಪಟಳದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟೊ ದಿವಸಗಳಿಂದ ನಿದ್ದೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂದ್ರಾಣಿಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡಲಾರದಾಗಿ ಎಚ್ಚತ್ತು ಕುಳಿತಿದ್ದೆವು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ ಮೈ ಮರೆದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿದ್ದೆವು. ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ ನೀನು ಬಂದೆ! ಈಗಲೂ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಉರಿಯುತ್ತಿವೆ!

ನಾಸತ್ಯ:—ತಂಗಿ, ಎಲ್ಲವೂ ಹಸಗೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ! ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಹಾರವಿಲ್ಲ! ನಿದ್ದೆಯಿಲ್ಲ! ದೇಹವು ನಿರ್ವಿಣ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ! ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬದು ತೋಚದಾಗಿದೆ!

ಉಷ:—ಅಣ್ಣಗಳಿರಾ, ಹೀಗೆ ಕಾಲ್ನೆಡುವುದು ತುಂಬ ಘಾತುಕವು! ಆಹಾರ-ವಿಹಾರಗಳನ್ನು ಬಯಸುತ್ತ ಕುಳ್ಳಿರುವ ಸಮಯವಿದ್ದಲ್ಲ! ಶತ್ರುಗಳು ಎದೆಯಮೇಲೇರಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ! ಯಾವಾಗ್ಗೆ ಕುತ್ತಿಗೆ ಹಿಚುಕುವ

ರೆಂಬದರ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ! ಇಂತಹ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಬಯಸಲಾರೀತೆ? ನಿಶ್ಚಯವಾದದ್ದೇನೆಂದು ಆಶೀರ್ವಾದವದು ಹಿತಕರವಾದೀತೆ? ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ-ವಿಹಾರಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣಮರೆದು ಕ್ಷುದ್ರವಾದ ಹೃದಯದೊಳ್ ಬಾಲ್ಯವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು! ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಶತ್ರುವಿನೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಜಯಶಾಲಿಯಾಗಬೇಕು! ವೈರಿಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ಗೆದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ನಿಶ್ಚಿಂತರಾದ ಬಳಿಕ, ಆಹಾರ-ವಿಹಾರಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯವು ದೊರೆಯುವದು.

ದಸ್ಯ:—ತಂಗಿ, ನೀನೆನ್ನುವುದು ನಿಜ; ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಶಕ್ತಿಹೀನರಾದ ನಾವು ಬಲಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಅಸುರರನ್ನು ಸದೆಬಡೆಯುವದು ಹೇಗೆ? ನಾವಂತೂ ತೀರ ನಿರಾಶರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೇವೆ.

ಉಷ:—ನೀವು ಶಕ್ತಿಹೀನರು ಏಕೆ? ಅವರು ಬಲಶಾಲಿಗಳು ಹೇಗೆ? ನೀವೂ ಅವರಂತೆಯೆ ಬಲಶಾಲಿಗಳಾಗಿರುವಿರಿ; ಆದರೆ ಕ್ಷುದ್ರ ವಿಚಾರಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ನಾವು ಬಲಹೀನರೆಂಬ ಘಾತುಕ ಭಾವನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದಿನೆಗೆಟ್ಟಿರುವಿರಿ! ವೇದವು ಆ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿರಿ! ಜಾಗೃತರಾಗಿರಿ!! ಏಳಿರಿ. ಸ್ವದೇಶದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ-ಸ್ವಜನರ ಸಂಕಟ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ-ಆತ್ಮಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬೇವ ದಾನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಿರಿ!! ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ಕೀರ್ತಿಮಂಡಿತರಾಗುವಿರಿ!

ದಸ್ಯ:—ತಂಗಿ, ನೀನು ಸಾಮಾನ್ಯಳಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯ ಆಶಯವು ನಮಗೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ನಾವಿನ್ನು ಬೇವದ ಹಂಗುದೊರೆದು ದಾನವರನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವೆವು. ಬೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಮಲಗಿರುವವರನ್ನು ಹೊಡೆದೆಬ್ಬಿಸು. ಕಾಲ್ಗಟ್ಟು ಅಡೇತನರಾಗಿ ಕುಳಿತವರನ್ನು

ಹುರಿದುಂಬಿಸು. ನಿನ್ನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರು ನನ್ನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬರಲಿ. ನಮಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಲಿ.

ನಾಸತ್ಯ:—ದೇವತೆಗಳ ಆದರದ ಅಣುಗೆಯೆ, ನೀನು ಮಹತ್ಪ್ರಾಣಳು. ಮಹಿಮಾಮಂಡಿತೆಯು. ನೀನು ಎತ್ತಸೃಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿವಸ ನಿನ್ನ ನೂಪುರದ ಇಂಚರದಿಂದ ಅಜೇತನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಜೇತನ ಗೆಳಿಸಿದೆ. ಅಂಧಕಾರಮಯವಾದ ದೇವಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಲೋಕಮಂಡಿತವಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ ವೃಕ್ಷಗಳು ಫಲ-ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಭರಿತವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನೊದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತೋರು. ದೇವತೆಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಜಯದ ಆಶೆಯು ಅಂಕುರಿಸಲಿ. ಬೆಳೆಯಲಿ. ದೇವತೆಗಳು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಲಿ ದಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ನನಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕೃತಕಾರ್ಯರಾಗಲಿ ಮುನ್ನಿನ ಗೌರವವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪಡೆದು ಚರಮಖಿಗಳಾಗಲಿ.

ಉಷ:—ಅಣ್ಣಗಳಿರಾ, ಆ ಶಕ್ತಿಯು ಈಗ ಈ ಉಷೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರು:—ಅದೇಕೆ? ಏನಾಯಿತು?

ಉಷ:—ನಾನು ಸಂಕಲ್ಪಗ್ರಸ್ತೆಯಾಗಿರುವನೆಂದು ಮೊದಲೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆ? ಈಗ ನನ್ನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯು ನನಗಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ! ಅಂದ ಒಳಕ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರಿಗೆ ನಾನು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಹಸವನ್ನೂ ದಯಪಾಲಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ. (ಉಷೆಯು ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರ ಹತ್ತರ ಮೊಳಕಾಲು ಕುಳಿತು ಕೈ ಜಾಚುವಳು. ಕೈಗಳು ಬೇಡಿಯಿಂದ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು.) ಮಾತೆಯ ಸಂಕೋಲೆಗಳು ಮಗಳನ್ನು ಬಂಧಿಸಿವೆ! ಅಣ್ಣಗಳಿರಾ, ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಈ ತಂಗಿಯ ಬಂಧನಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಾರಾ?

ದಸ್ಯ:—ನಿನ್ನನ್ನು ಹೀಗೆ ಬಂಧಿಸಿದವರಾರು?

ನಾಸತ್ಯ:—ನಿನ್ನ ಜನನಿಯಾರು? ಈಗ ಅವಳಿಲ್ಲ!

ಉಷೇ:—ಜನ್ಮಭೂಮಿಯೇ ನನ್ನ ಜನನಿಯು. ಈ ದೇವಭೂಮಿಯೇ ನನ್ನ ಮಾತೆಯು. ದಾನವರ ಅತ್ಯಾಚಾರದಿಂದ ಮಾತೆಯು ಅಸಹ್ಯವಾದ ಯಾತನೆಗಳನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಪುತ್ರರಾಗಿದ್ದ ನೀವು ಸುಷ್ಮವಿದ್ದು ಅವಳ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನೋಡುವಿರಾ? ಅವಳ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಯತ್ನಿಸುವುದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ? ಮಾತೆಯನ್ನು ಪರರ ದಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಅಹಾರ-ವಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯಬೇಕೆಂದಿರು ವಿರಾ? ಇದು ಹೇಡಿತನದ ಪರಮಾನುಭವವಲ್ಲವೇ? ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಮಾತೆಯು ನಿಮಗೆ ಜನ್ಮವತ್ತಿರುವುದು? ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಆಶ್ರಯಕೊಟ್ಟು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿರುವುದು? ಎಂಬುವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಋಣ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡುವುದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ?

ದಸ್ಯ:—ಅಹುದು ನಾವು ಮಾತೆಯ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ನಾವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆದು ಕೇವಲ ಮಾತೆಯ ಮುಕ್ತಿಗಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುವೆವು.

ನಾಸತ್ಯ:—ಮಾತೆಯ ಬಂಧನಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಈಗಲೇ ಹೊರಡುವೆವು. ನೀನು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿರು. (ಉಷೆಯ ಬಂಧನಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವನು. ಉಷೆಯು ನೃತ್ಯಗೀತೆ ಮಾಡುತ್ತ ಹೊರಟು ಹೋಗುವಳು.)

ದಸ್ಯ:—ತಮ್ಮಾ ಇನ್ನು ಕಾಲವಿಲಂಬ ಮಾಡಿ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಮಾತೃಭೂಮಿಯ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಈಗಲೇ ಹೊರಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವು. ಏಳು ಸಿದ್ಧನಾಗು. ಪ್ರಿಯೆ, ಸೂರ್ಯ, ಏಳು. (ಸೂರ್ಯನು ಏಳುವಳು) ಪ್ರಿಯೆ, ನಾವು ಈಗ ಮತ್ತೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವೆವು. ಒಳಗೆ ಇಂದ್ರಾಣಿಯು ಕುಳಿದಿದ್ದಾಳೆ. ನೀನು ಅವಳ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗು. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅತ್ತೆ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಸೂರ್ಯ:—ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವಿರಾ?

ದಸ್ಯ:—ಅಹುದು. ಜಯಶಾಲಿಗಳಾಗುವವರೆಗೆ ಯುದ್ಧವು ನಮ್ಮ

ಬೆನ್ನ ಬಿಡದು! ದಧಿಾಚಿ ಐ.ಷಿಗಳ ಅಶೀರ್ವಾದವಾಣಿಯನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಿಲ್ಲವೆ? ದೇವದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿ ದೇಕಾದ್ಧ ಜಯ!

ನಾಸತ್ಯ:—ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಇಲ್ಲಿರಿಸಿ ನಾವು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಇವರು ಅತ್ಯರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾರು?

ದಸ್ರ:—ತನ್ನಾ, ಮಹರ್ಷಿಗಳ ವಚನವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟೆಯಾ? 'ಅಬಲೆಯರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಬಲೆಯರಲ್ಲ, ಪುರುಷನು ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿಗನುಸರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಅಬಲೆಯರೆಂದೂ, ಕಾಮಿನಿಯರೆಂದೂ, ರಮಣಿಯರೆಂದೂ ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ ಹೆಂಗಸರು ಆದಿಶಕ್ತಿಯು ಅಂಶಭೂತರು. ಪ್ರಸಂಗವಿಶೇಷದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸದಿರರು' ಎಂದು ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಹೇಳಿಲ್ಲವೆ? ನಾವು ಗುರುಗಳ ಉಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿರಿಸಿ, ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಡೋಣ.

ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರು:—ಪ್ರಿಯತಮೆ, ನಾವಿನ್ನು ಹೋಗಿಬರುವೆವು. (ಬಿಲ್ಲು-ಬಾಣಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಸೂರ್ಯಯು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡುವಳು. ಇಂದ್ರಾಣಿಯು ಇಲ್ಲದಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಹುಡುಕುವಳು. ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನೋಡುವಳು. ಅತ್ತಿತ್ತ ಹುಡುಕುವಳು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಲಾಸುರನು ಬರುವನು.)

ಬಲಾಸುರ:—ಬೆಳಕಿನ ಮಗಳೆ, ಹೊಳಪಿನ ಹೆಂಗಸೆ, ನಿಲ್ಲು. ಕ್ಷಣಕಾಲ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಲ್ಲು. (ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ ನಡೆನುಕುವಾಗ ಕುಳಿತು ವಿಣೀತ ಭಾವದಿಂದ) ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳು. ಅತ್ತಿತ್ತ ಚಲಿಸಬೇಡ. ನಾನು ಮನದಣಿಯುವಂತೆ ನಿನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುವೆನು. ಸಂತುಷ್ಟ ನಾಗುವೆನು.

ಸೂರ್ಯ:—ಅಸುರನೆ, ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದೆ?

ಬಲಾಸುರ:—ಏಕೆ ಬಂದೆನೆಂಬದನ್ನು ಬಾಯಿಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳಬೇಕೆ? ನೀನೆ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರೆಯಾ?

ಸೂರ್ಯ:—ನೀನು ಬಲಾಸುರನಲ್ಲವೆ? ವೃತ್ರಾಸುರನ ತಮ್ಮನಲ್ಲವೆ? ನೀನು ಒಹಳ ಒಳ್ಳೆಯವನು. ಅಣ್ಣನಂತೆ ದುಷ್ಟನಲ್ಲ. ಅಂದು ನೀನು ನನಗೆ ಹೂಗಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಂದಿದ್ದೆಯಲ್ಲವೆ? ಅವು ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿದ್ದವು; ಆದರೆ ಆಗ ನಾನು ಅವುಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿನಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತೇನು? ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳುವವನು ನೀನಲ್ಲ! ನಾನು ನಿನ್ನ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಒಲ್ಲೆನು! ನೀನು ಈಗ ನನಗೋಸುಗ ಹೂಗಗಳನ್ನು ತಂದಿರಬಹುದಲ್ಲವೆ? ಎಲ್ಲವೆ? ತಾ. ನಾನಿಂದ: ಒಲ್ಲೆನೆನ್ನವದಿಲ್ಲ. ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆನು.

ಬಲಾಸುರ:—(ಆನಂದದಿಂದ) ನಿನಗೆ ಹೂಗಗಳು ಬೇಕೆ? ಬೇಕಾದಷ್ಟನ್ನು ತಂದು ಕೊಡಬಲ್ಲೆನು!

ಸೂರ್ಯ:—ಈಗ ನಿನ್ನ ಹತ್ತರ ಇಲ್ಲವಷ್ಟೆ?

ಬಲಾಸುರ:—(ಸಹ ಮೋರೆ ಮಾಡಿ) ಒಳಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ತರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದು ನೀನು ಸ್ವೀಕರಿಸದ್ದರಿಂದ ಇಂದೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾರೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದೆನು; ಆದರೆ ನೀನು ಹೂಗಳಿಗಾಗಿ ಬಂತಿರುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ನೀನು ಆಶಿಸಿದಷ್ಟು ಕುಸುಮಗಳನ್ನು ನಾನು ಈಗಿಂದೀಗಲೇ ತಂದು ಕೊಡುವೆನು. ಕ್ಷೇಪಲ ಹೂಗಳೆ ಎಕೆ, ಗಿಡಗಳನ್ನೇ ಕಿತ್ತು ತಂದು ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿಯುವೆನು. ನೀನು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹೂಗಳನ್ನು ಪೃಪ್ತಿಕರವಾಗುವಂತೆ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೇಳು, ನಿನಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪುಷ್ಪಗಳು ಬೇಕೆ?

ಸೂರ್ಯ:—ಕುಸುಮಗಳು ಯಾರಿಗೆ ಬೇಡ? ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕು! ಎಲ್ಲರೂ ಸುಂದರ ಹಾಗೂ ಸುವಾಸನೆಯ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಆಶಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಬಲಾಸುರ:—ನೀನು ಹೂಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಅವು ನನ್ನ ಕೈಯ ತಗಲುವಿಕೆಯಿಂದ ಅಪವಿತ್ರವಾಗಿ ಹೋಗುವವಲ್ಲ!

ಬೆನ್ನ ಬಿಡದು! ದಧಿಾಚಿ ಐ.ಷಿಗಳ ಆಶೀರ್ವಾದವಾಣಿಯನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಿಲ್ಲವೆ? ದೇವದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಆತ್ಮವಶ್ಯವಾಗಿ ದೇಕಾದ್ಧು ಜಯ!

ನಾಸತ್ಯ:—ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಇಲ್ಲಿರಿಸಿ ನಾವು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಇವರು ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾರು?

ದಸ್ರ:—ತನ್ನಾ, ಮಹರ್ಷಿಗಳ ವಚನವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟೆಯಾ? 'ಅಬಲೆಯರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಬಲೆಯರಲ್ಲ, ಪುರುಷನು ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿಗನುಸರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಅಬಲೆಯರೆಂದೂ, ಕಾಮಿನಿಯರೆಂದೂ, ರಮಣಿಯರೆಂದೂ ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ ಹೆಂಗಸರು ಆದಿಶಕ್ತಿಯು ಅಂಶಭೂತರು. ಪ್ರಸಂಗವಿಶೇಷದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸದಿರಲು' ಎಂದು ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಹೇಳಿಲ್ಲವೆ? ನಾವು ಗುರುಗಳ ಉಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿರಿಸಿ, ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಡೋಣ.

ಅತ್ತಿನೀಕುಮಾರರು:—ಪ್ರಿಯತಮೆ, ನಾವಿನ್ನು ಹೋಗಿಬರುವೆವು. (ಬಿಲ್ಲು-ಬಾಣಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಸೂರ್ಯಯು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡುವಳು. ಇಂದ್ರಾಣಿಯು ಇಲ್ಲದಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಹುಡುಕುವಳು. ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನೋಡುವಳು. ಅತ್ತಿತ್ತ ಹುಡುಕುವಳು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಲಾಸುರನು ಬರುವನು.)

ಬಲಾಸುರ:—ಬೆಳಕಿನ ಮಗಳೆ, ಹೊಳಪಿನ ಹೆಂಗಸೆ, ನಿಲ್ಲು. ಕ್ಷಣಕಾಲ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಲ್ಲು. (ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ ನಡೆನುಕುವಾಗ ಕುಳಿತು ವಿಶೇಷ ಭಾವದಿಂದ) ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳು. ಅತ್ತಿತ್ತ ಚಲಿಸಬೇಡ. ನಾನು ಮನದಣಿಯುವಂತೆ ನಿನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುವೆನು. ಸಂತುಷ್ಟನಾಗುವೆನು.

ಸೂರ್ಯ:—ಅಸುರನೆ, ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದೆ?

ಬಲಾಸುರ:—ಏಕೆ ಬಂದೆನೆಂಬದನ್ನು ಬಾಯಿಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳಬೇಕೆ? ನೀನೆ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರೆಯಾ?

ಸೂರ್ಯ:—ನೀನು ಬಲಾಸುರನಲ್ಲವೆ? ವೃತ್ರಾಸುರನ ತಮ್ಮನಲ್ಲವೆ? ನೀನು ಒಹಳ ಒಳ್ಳೆಯವನು. ಅಣ್ಣನಂತೆ ದುಷ್ಟನಲ್ಲ. ಅಂದು ನೀನು ನನಗೆ ಹೂಗಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಂದಿದ್ದೆಯಲ್ಲವೆ? ಅವು ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿದ್ದವು; ಆದರೆ ಆಗ ನಾನು ಅವುಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿನಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತೇನು? ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳುವವನು ನೀನಲ್ಲ! ನಾನು ನಿನ್ನ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಒಲ್ಲೆನು! ನೀನು ಈಗ ನನಗೋಸುಗ ಹೂಗಗಳನ್ನು ತಂದಿರಬಹುದಲ್ಲವೆ? ಎಲ್ಲವ? ತಾ. ನಾನಿಂದ: ಒಲ್ಲೆನೆನ್ನವ ದಿಲ್ಲ. ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆನು.

ಬಲಾಸುರ:—(ಆನಂದದಿಂದ) ನಿನಗೆ ಹೂಗಗಳು ಬೇಕೆ? ಬೇಕಾದಷ್ಟನ್ನು ತಂದು ಕೊಡಬಲ್ಲೆನು!

ಸೂರ್ಯ:—ಈಗ ನಿನ್ನ ಹತ್ತರ ಇಲ್ಲವಷ್ಟೆ?

ಬಲಾಸುರ:—(ಸಹ ಮೋರೆ ಮಾಡಿ) ಬಳಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ತರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದು ನೀನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇಂದೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾರೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದೆನು; ಆದರೆ ನೀನು ಹೂಗಳಿಗಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ನೀನು ಆಸಿಸಿದಷ್ಟು ಕುಸುಮಗಳನ್ನು ನಾನು ಈಗಿಂದೀಗಲೆ ತಂದು ಕೊಡುವೆನು. ಕ್ಷಣಿಕ ಹೂಗಳೆ ಎಕೆ, ಗಿಡಗಳನ್ನೇ ಕಿತ್ತು ತಂದು ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿಯುವೆನು. ನೀನು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹೂಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗುವಂತೆ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೇಳು, ನಿನಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪುಷ್ಪಗಳು ಬೇಕೆ?

ಸೂರ್ಯ:—ಕುಸುಮಗಳು ಯಾರಿಗೆ ಬೇಡ? ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕು! ಎಲ್ಲರೂ ಸುಂದರ ಹಾಗೂ ಸುವಾಸನೆಯ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಆಶಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಬಲಾಸುರ:—ನೀನು ಹೂಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಅವು ನನ್ನ ಕೈಯ ತಗಲುವಿಕೆಯಿಂದ ಅಪವಿತ್ರವಾಗಿ ಹೋಗುವವಲ್ಲ!

ಈ ಕರಿಗೈಯು ತಾಕಿದ : ಏಕ ಪುಷ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಮುನ್ನಿನ ಚಂದ ಉಳಿಯುವದಿಲ್ಲ! ಸೌರಭವು ನಿಲ್ಲುವದಿಲ್ಲ! ಇಂತಹ ಹೂಗಳನ್ನು ನೀನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದೆಂತು? ಪ್ರೀತಿಸುವದೆಂತು? ಆತಿಸುವದೆಂತು?

ಸೂರ್ಯ:—ನಾನು ಕರಿಬಣ್ಣವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವೆನೆಂದು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದವರಾರು? ನಿನ್ನ ಕರಿಗೈಯು ಮುಟ್ಟುತ್ತಲೆ ಹೂಗಳ ವಾಸನೆಯೂ ಆಕಾರವೂ ಕೆಡುವದೆಂದು ಅಂದವರಾರು? ನನ್ನ ಈ ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ನೋಡು ಯಾವ ಬಣ್ಣದವಿವೆ? ನನ್ನ ಈ ಕರಿಯಾಲಿಗಳನ್ನು ನೋಡು. ಸುಂದರವಾಗಿಲ್ಲವೆ? ಯಾವ ಬಣ್ಣದವಾಗಿವೆ?

ಬಲಾಸುರ:—ಕಷ್ಟ ಬಣ್ಣದವಿವೆ! ನನ್ನ ಮೈಬಣ್ಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಪ್ಪಾಗಿವೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತವೆ! ಒಳ್ಳೆ ಚಂದ ಕಾಣುತ್ತಿವೆ! ದೇಹಕಿನ ಮಗಳೆ, ನನಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡು. ನಾನು ಹೋಗಿ ಈಗಿಂದೀಗಲೆ ಹೂಗಳನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಬರುವೆನು! (ಓಡುತ್ತ ಹೋಗುವನು.)

ಸೂರ್ಯ:—ವಿಚಿತ್ರಸ್ವಭಾವದವನಿವನು! ಒದಗಬಹುದಿದ್ದ ಪೀಡೆಯನ್ನು ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡತಾಯಿತು! (ಬಲಾಸುರನು ಮತ್ತೆ ಬರುವನು. ಕೆಳಗೆ ಮೋರಮಾಡಿ ನಿಂತು ಭಯಕಂಪಿತನಾಗಿರುವನು. ಸೂರ್ಯನು ಆನಂದವು ಆಳಿದು ಹೋಯಿತು. ಯಾವ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಹೊಡೆದಟ್ಟಲಿ ಎಂದು ಗೇನಿಸಹತ್ತಿದಳು) ಮತ್ತೇಕೆ ಬಂದೆ? (ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ) ಹೂಗಳನ್ನು ತಂದಂತೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ! (ಬಲಾಸುರನು ಸಮ್ಮನಿಸುವನು) ಏಕೆ, ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಹೀಗೇಕೆ ನಡುಗುತ್ತಿರುವೆ? ಏನಾಯಿತು?

ಬಲಾಸುರ:—ಅಣ್ಣನು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿರುವದೇನೆಂದರೆ....(ಅಶ್ರುಗಳು ಹೊರಬೀಳುವದರಲ್ಲಿದ್ದವು)

ಸೂರ್ಯ:—ಏನೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿರುವನು?

ಬಲಾಸುರ:—ಅಣ್ಣನಿಗೆ ದಧೀಚಿ ಪುಷಿಯ ಶವವು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೇಗನೆ ತಕ್ಕೊಂಡು ಬಾ, ಎಂದು ನನಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ನಾನು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ವೊದಲು ಮಾಡಬೇಕಿದೆ. ಅಣ್ಣನ ಅನುಜ್ಞೆಯು

ಮೇರೆಗೆ ಈಗ ಶವವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ತಕ್ಕೊಂಡು ಹೋಗುವೆನು. ಬಳಿಕ ಮತ್ತೆ ಬರುವೆನು. ಆಗ್ಗೆ ನಾನು ನಿನಗೆ ಹೊಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುವೆನು ಇದರಿಂದ ನಿನಗೇನು ತೊಂದರೆಯಾಗದಷ್ಟೆ? ಉತ್ತರವೋ ತ್ತಮವಾದ ಹೊಗಳನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ತಂದುಕೊಡುವೆನು. ನೀನು ಚಿಂತಿಸದಿರು. ತಡಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಬೇಗನೆ ಬರುವೆನು.

ಸೂರ್ಯ:—ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಶವಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ದೇವತೆಗಳ ಸಂಗಡ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವೆಯಾ?

ಬಲಾಸುರ:—ಇಲ್ಲ. ಯುದ್ಧ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದವನು ನಾನಲ್ಲ! ನಾನು ಕಳವಿಗಾಗಿ ಬಂದವನು! ದಧೀಚಿಯ ಹೆಣವನ್ನು ಕದ್ದೊಯ್ಯುವೆನು!

ಸೂರ್ಯ:—ಎಚ್ಚಿತ್ತ ಕಳ್ಳನು! ಕಳುವಿಗಾಗಿ ಬಂದವನು ತನ್ನ ಕಳುವಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಪರರ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವನೆ?

ಬಲಾಸುರ:—ನೀನು ನನಗೆ ಪರಕೀಯಳಲ್ಲ! ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸಿದ್ದೇನೆ! ತೋರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದೇಹಗಳು ಭಿನ್ನ ವಾಗಿದ್ದರೂ ಅಭಿನ್ನಹೃದಯರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅಂತೆಯೇ ನಾನು ನನ್ನ ಹೃದ್ಗತವನ್ನು ನಿನ್ನಂಕೋಚ ರೀತಿಯಿಂದ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆನು.

ಸೂರ್ಯ:—ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸಿರುವೆಯಾ? ಸುಳ್ಳು! ನನಗೀಗ ಹೊಗಳ ಬೇಕಿದ್ದವು. ಬೇಡಿದೆನು. ತಂದುಕೊಡುವೆನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಹೋದ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದ್ದೆ ನಿಜ ವಿದ್ದರೆ, ಹೀಗೆ ಬರಿಗೈಲಿ ಹೊರಳಿ ಒರುತ್ತಿದ್ದೆಯಾ?

ಬಲಾಸುರ:—ಹೊಗಳಿಸಿ ಹೆಂಗುಸೆ, ಬೆಳಕಿನ ಮಗಳೆ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದ್ದುದರ ನಿಜತ್ವವನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ತೋರಿ ಕೊಡಲಿ? ಯಾವುದೊಂದು ಸಾಧನವಿದ್ದರೆ ಸೂಚಿಸು. ನಾನು ನಿನ್ನ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವೆನು.

ಸೂರ್ಯ:—ಡಂಭಾಚಾರದ ಮಾತಿದು! ನೀನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ

ನನ್ನ ಪ್ರಣಯಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಣ್ಣನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮರೆತು, ಪ್ರೇಯಸಿಯ ಆಜ್ಞಾಪಾಲನೆಗೆ ಶತ್ಪರನಾಗು!

ಬಲಾಸುರ:—ಸುಂದರಿ, ಅಣ್ಣನ ಆಜ್ಞೆಯು ಅನುಲ್ಲಂಘನೀಯವಾದ್ದು! ಎಿರುವ ಶಕ್ತಿಯು ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ!

ಸೂರ್ಯ:—ಹೀಗಿದ್ದರೆ, ನೀನು ನನ್ನ ಪ್ರೇಮಪಾತ್ರನಾಗುವದೆಂತು?

ಬಲಾಸುರ:—ಏಕಾಗಬಾರದು? ನಾನೇನು ನಿನ್ನ ಮಾತು ನಡಿಸುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಿರುವೆನೆ? ಅಣ್ಣನ ಆಜ್ಞಾಪಾಲನೆಯ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಲೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಸೇವೆಗೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ಬರುವೆನು. ನಿನಗೆ ಈಗಲೆ ಹೊವು ಬೇಕಿದ್ದರೆ, ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲೆದು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ನಿನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳು. ಇದೇನು ಅಂಥ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವಲ್ಲ! ಇಷ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಣಯಿಯ ಪ್ರೇಮಪರೀಕ್ಷೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದು ವಿಹಿತವಲ್ಲ!

ಸೂರ್ಯ:—ಇಲ್ಲಿ ಹೂಗಳಿವೆಯೆ? ಇಲ್ಲ. ಚಿರಸುಂದರವಾಗಿದ್ದ ಈ ದೇವಭೂಮಿಯನ್ನು ನೀವು ಸ್ಥಳಾನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿರುವಿರಿ! ದೇವಭೂಮಿಯು ದಾನವರ ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಸ್ಥಳಾನವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ!

ಬಲಾಸುರ:—ಸ್ಥಳಾನವಾಗಿದೆಯೆ? ಆಗಲಿ! (ಗೇನಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡಿ) ಓಹೊ! ಅಣ್ಣನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ನಾನು ಸ್ಥಳಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಸುಂದರಿ, ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಕೊಂಚ ತಡೆ. ವೊದಲು ಅಣ್ಣನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಬರುವೆನು. ನಿನೊಡನೆ ಮಾತಾಡುತ್ತ ನಿಂತದ್ದೆ ಅನುಚಿತವಾಯಿತು! ಅಣ್ಣನು ಎಲಂಬವನ್ನು ಸಹಿಸುವವನಲ್ಲ! (ಮತ್ತ ಛರದಿಂದ ಓಡಿ ಹೋಗುವನು.)

ಸೂರ್ಯ:—ದಧೀಚಿಋಷಿಗಳ ಶವದಿಂದ ದಾನವರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವೇನು? ವೃತ್ರಾಸುರನು ಶವವನ್ನು ತರುವದಕ್ಕೆ ಬಲಾಸುರನನ್ನು

ಏಕೆ ಕಳುಹಿರಬಹುದು? ಇದರಲ್ಲೇನಾದರೂ ರಹಸ್ಯವಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು! ವೃತ್ರಾಸುರನು ದೇವತೆಗಳ ಆಹಿತದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದಲೇ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು! ಇದನ್ನು ತಡೆಸುವದು ಹೇಗೆ? ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಶವವು ವೃತ್ರಾಸುರನಿಗೆ ದೊರೆಯದಂತೆ ಮಾಡುವದು ಹೇಗೆ? ದೇವತೆಗಳು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಪುಷಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವರು. ಪುಷಿಗಳು ದೈತ್ಯರ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ದೇಹವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಹೇಗೆ? ನಾನು ಬಲಾಸುರನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ, ಪುಷಿಗಳು ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಿಘ್ನತೆಯಿಂದ ಸಾಗಿಸಬಲ್ಲರು. ನಾನು ಹೀಗೆ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. (ಕೋಟ ಯೋಚಿಸಿ) ಬಲಾಸುರ, ಬಲಾಸುರ.

(ಬಲಾಸುರನು ಮತ್ತೆ ಓಡುತ್ತ ಬರುವನು)

ಬಲಾಸುರ:—ಬೆಳಕಿನ ಮಗಳೆ, ಹೊಳಪಿನ ಹೆಂಗುಸೆ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದೆಯಲ್ಲವೆ? ನಿನ್ನ ಕೂಗನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಮುಂದೆ ಹೋಗದಾದೆನು. ದೂರ ಹೋಗಿದ್ದೆನು. ಆದರೂ ನಿನ್ನ ಒದರುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೊರಳಿ ಬಂದೆನು. ನನ್ನನ್ನು ಏಕೆ ಕರೆದೆ?

ಸೂರ್ಯ:—ಒಂದು ಮಾತಿನ ಸಲುವಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಕೇಳಲಿಯಾ?

ಬಲಾಸುರ:—ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳು.

ಸೂರ್ಯ:—ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರುವೆಯಷ್ಟೆ? ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರುವೆಯಷ್ಟೆ?

ಬಲಾಸುರ:—ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾದ ಮಾತು!

ಸೂರ್ಯ:—ಹೀಗಿದ್ದ ಬಳಿಕ ನೀನು ನನ್ನ ಹಿತಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಾಗಿರುವುದೂ ನಿಸ್ಸಂದೇಹ ಸಂಗತಿ! ಅಲ್ಲವೆ? ನೀನು ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನ ಒಳಿತನ್ನೇ ಆತಿಸುತ್ತಿರುವೆಯಷ್ಟೆ? ಇಲ್ಲವೆ ನಿನ್ನ ಈ ಪ್ರೇಮಪಾತ್ರಳು

ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಲಿಯೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುವೆಯಾ?

ಬಲಾಸುರ:—ವಿಪರೀತವಾದ ಮಾತಿರು! ನಿನ್ನ ಅಹಿತವನ್ನು ನಾನೆಂದಾದರೂ ಬಯಸಿದ್ದುಂಟೆ? ನಾನು ಸದಾ ನಿನ್ನ ಮಂಗಳವನ್ನೇ ಕೋರುತ್ತಿರುವೆನು!

ಸೂರ್ಯ:—ನಿಜವೆ?

ಬಲಾಸುರ:—ಸಂಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತು!

ಸೂರ್ಯ:—(ಬಲಾಸುರನ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿರಿಸಿ) ಹೀಗಿದ್ದರೆ, ನೀನು ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡ. ಸುಮ್ಮನೆ ಹೊರಳಿ ಹೋಗಿ ಬಿಡು.

ಬಲಾಸುರ:—ದಧೀಚಿಯ ಶವ.....

ಸೂರ್ಯ:—ಅದರ ಉಸಾಬರಿಯನ್ನು ನೀನು ಮಾಡಲಾಗದು! ಅಶ್ವರಥ: ನನ್ನ ಆಜ್ಞಾನುವರ್ತಿಯಾಗಿ ಬೇರೆ ಮಾತಾಡದೆ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗು!

ಬಲಾಸುರ:—ಆಣ್ಣನ ಆಪ್ತನೆ.....

ಸೂರ್ಯ:—ಬೇರೆ ಮಾತಾಡಲಾಗದೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆ? ಹೊರಡು. ಬೇಗನೆ ಹೊರಡು. ಮನೆಯ ಹಾದಿಯ ಹಿಡಿದು ನಡೆ. (ಅಂಗುಲಿ ಸರ್ವೇಶ ಮಾಡುವಳು.)

ಬಲಾಸುರ:—ಇಗೊ, ಹೊರಟೆನು.....

(ವೃತ್ರಾಸುರನು ಬರುವನು.)

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಹೋಗಬೇಡ, ನಿಲ್ಲು. (ಬಲಾಸುರನು ನಿಲ್ಲುವನು.) ದಧೀಚಿಯ ಮೃತದೇಹವೆಲ್ಲ? (ಬಲಾಸುರನು ಸೂರ್ಯನ ಮೋರೆ ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವನು.) ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತೆಯೇಕೆ? ಹೇಳು. ದಧೀಚಿಯ ಹೆಣವೆಲ್ಲಿರುವದು?

ಸೂರ್ಯ:—ಬಲಾಸುರ, ಮಾತಾಡಬೇಡ. ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಹೊರಟು ನಡೆ.....

(ಬಲಾಸುರನು ಒಮ್ಮೆ ಸೂರ್ಯನು ಕಡೆಗೆ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವೃತ್ತಾಸುರನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತ ಹೋಗಿಬಿಡುವನು.)

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಇದರರ್ಥವೇನು?

ಸೂರ್ಯ:—ನಿನಗೆ ಹೇಳಿಯಿದೆ? ನಾನು ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳುಹಿ ಕೊಡುವದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆಯೇ? ಇದ್ದರೆ ಹೇಳುವೆನು, ಕೇಳು. ಬಲಾಸುರನು ದಾನವನಾಗಿದ್ದರೂ, ದೇವತೆಗಳನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿದವನಲ್ಲ. ಇವನು ಸ್ವಜನಾಂಗವಾಗಿದ್ದ ದಾನವರನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರುವನೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಪರಜನಾಂಗವಾಗಿದ್ದ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರುವನು!

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಹೀಗೇ? ಆಗಲಿ! ನಾನು ಒರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಬಿಡುವೆನು. ಬಲಾಸುರನಿಂದಲೆ ದಧೀಚಿಯ ಶವವನ್ನು ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಬಲಾಸುರ, ಬಲಾಸುರ. (ಉತ್ತರವು ದೂರೆಯಲಿಲ್ಲ.)

ಸೂರ್ಯ:—ಅಸುರರಾಜನೆ, ಹೇವಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ! ಪರಾಜಯವನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕು!

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಈ ಅಸುರ ಸಾಮ್ರಾಟನು ನಿನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಪರಾಜಯವನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆ? ಕಾಲತ್ರಯದಲ್ಲೂ ಆಗದ ಮಾತು! ನಾನು ನನ್ನಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ಬಲಾಸುರನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಮಹತ್ವದ್ದಲ್ಲ! ಕಾರಣ ನಾನೀಗ ದಧೀಚಿಯ ಶವವನ್ನು ಬಲಾಸುರನಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುತ್ತೇನೆ; ಹಾಗೂ ಪಾಲೋಮಿಯಿಂದ-ನಿನ್ನ ಇಂದ್ರಾಣಿಯಿಂದ-ಇಂದ್ರನ ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ದಧೀಚಿಯ ಹೆಣವನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪಿತ್ರ, (ಸೇವಕನು ಬರುತ್ತಾನೆ) ಇಂದ್ರನಲ್ಲಿ?

ಪಿತ್ರ:—ಮಹಾರಾಜರೆ, ಆ ಗಿಡದ ನೆರಳಲ್ಲಿರುವನು.

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ.

ಸೂರ್ಯ:—ಶಚಿ ಎಲ್ಲಿರುವಳು?

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ನನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ದಧೀಚಿಯ ಶವವನ್ನು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ ಅಲ್ಪಾವಕಾಶದಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಳು. ದಧೀಚಿಯ ದೇಹವನ್ನು ನನಗೆ ತಂದುಕೊಡುವಳು.

ಸೂರ್ಯ:—(ಕೋಪದಿಂದ)ನಾನು ಹೀಗಾಗಗೊಡೆನು. ಶಚಿಯನ್ನು ತಡೆಯುವೆನು. ನಿನಗೆ ಆ ದೇಹವು ದೊರೆಯದಂತೆ ಮಾಡುವೆನು. (ಸ್ಮಶಾನದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವಳು.)

ವೃತ್ತಾಸುರ:—(ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕು)ಆಗಲಿ, ಏನು ಮಾಡುವಿಯೆನೆಂದೊಡುವೆನು!

(ಬಂದಿಯಾಗಿದ್ದ ಇಂದ್ರನು ಸೈನಿಕರಿಂದ ವರಿವೇಷ್ಟಿತನಾಗಿ ಬರುವನು)

ಇಂದ್ರ:—ಇದು ದಧೀಚಿ ಋಷಿಗಳ ಆಶ್ರಮವು. ಇಂದ್ರಾಣಿಯು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಳು. ದುಷ್ಟ ದೈತ್ಯನು ಅವಳ ಸಮಕ್ಷಮ ನನ್ನ ಅಪಮಾನ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಲಿ, ನನ್ನ ಸಮಕ್ಷಮ ಅವಳ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು! ಈಗ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ದೈತ್ಯನ ದುರುದ್ದೇಶದ ದುಷ್ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಹೇಗೆ ಪಾರಾಗಲಿ? ಈಗ ಈ ಇಂದ್ರನಲ್ಲಿ ಆ ವೊಡಲಿನ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಹತಬಲನಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ! ಯಾವ ಇಂದ್ರನು ಶನ್ನ ಅದ್ವಿತೀಯ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಶಂಬರಾಸುರನ ನೂರಾರು ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಿದನೆಂದೇ, ಅಸಂಖ್ಯದಾನವರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದನೆಂದೇ, ಆ ಇಂದ್ರನು ಇಂದು ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅಸಮರ್ಥನಾಗಿರುವುದು ದೈವವಿಡಂಬನೆಯ ದೋಷವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು? ಆ ಶಕ್ತಿಯು ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಣವು ಈಗ ಅವನಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ, ಹೀಗೆ ಅಪಮಾನವನ್ನು ಸಹಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ! ಅದೃಷ್ಟವೇ, ಪ್ರಸನ್ನವಾಗು. ಆ ಮುನ್ನಿನ ಶಕ್ತಿಯು ಒಂದೇ ಒಂದು ಶಕಲವು ಈ ಇಂದ್ರನಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತವಾಗುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು.....

(ಬಂಧನಶೂನ್ಯನಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಧಡಪಡಿಸುವನು.)

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ದೇವರಾಜನೆ, ಅದೃಷ್ಟದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಣವನ್ನೇಕೆ ಯಾಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವೆ? ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳು. ಪಡೆ. ನಾನು ಬೇಡನ್ನು ವದಿಲ್ಲ. ನೀನು ಶಕ್ತಿ ವಂತನಾದರೆ, ನನಗೆ ಅಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲವಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ತುಂಬ ಸಂತೋಷವೆನಿಸುವದು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಹೇಡಿಯೊಡನೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ಇಚ್ಛೆಯು ನನಗಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಮೈರಿಯು ಪ್ರಬಲನಾಗಿರಬೇಕೆಂದೇ ನಾನು ಆಶಿಸಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮಾತೆಂದರೆ, ನಿನ್ನಂತಹ ಹೇಡಿಯು ದಾನವ ಕುಲತೀಲಕ ಪುಲೋಮನನ ನಂದಿನಿಯೂ, ದಾನವ ಕುಲಾಂಬುಧಿಚಂದ್ರ ಸ್ವರೂಪಳೂ ಆದ ಪಾಲೋಮಿಯ ಪತಿಯಾಗಿರುವದು ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಥೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ! ಇರಲಿ. ಇಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ಉದ್ದೇಶವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು, ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳು. ದಧೀಚಿಯು ನಿನ್ನಿನ ದಿವಸ ತೋಚನೀಯ ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವನಷ್ಟೆ? ಆ ತ್ಯಾಗಿವರ್ಯನ- ಅಲ್ಲ ದುಸ್ಸಾಹಸಿಕನ-ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಸನ್ಮಾನವನ್ನು ತೋರುವದು ಅಸುರ ಸಾರ್ವಭೌಮನಾದ ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವು; ಆದರೆ ನಿನ್ನಿನ ದಿವಸ ಈ ಕರ್ತವ್ಯವು ನನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ನಾನು ದಧೀಚಿಯ ಶವವನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟೆನು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದೆನು. ಯೋಚನೆಯು ಫಲವಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಕೊಂಡೆನು. ದಧೀಚಿಯು ಶವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮನ್ನಣೆ ಮಾಡುವದೇ ನನ್ನ ನಿರ್ಧಾರಣೆಯಾಗಿದೆ ಕಾರಣ ನಾನೀಗ ಆ ಶವವನ್ನು ಒಯ್ಯಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀನು ನನ್ನ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಬೇಕು. ನಾನು ದಧೀಚಿಯು ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನಿರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಂದರವಾದೊಂದು ಗೃಹವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವೆನು. ಇಲ್ಲಿ ರತ್ನಖಚಿತವಾದ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ರಚಿಸುವೆನು. ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ದಧೀಚಿಯು ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನಿರಿಸುವೆನು. ಜನರು ಎಷ್ಟು

ದಿಂದ ನೋಡಿ, ತ್ಯಾಗಿವರ್ಯನ ತ್ಯಾಗವನ್ನು-ಅಲ್ಲ-ದುಸ್ಸಾಹಸವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಿ. ದಾಸವ ಸಾಮ್ರಾಟನಾದ ನನ್ನ ಉದಾರತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಂಡಾಡಲಿ. ಹೀಗಾಗುವದು ಒಳಿತಲ್ಲವೇ?

ಇಂದ್ರ: —ಒಳಿತೆ ಸರಿ!

ವೃತ್ರಾಸುರ: —ಹೀಗಿದ್ದರೆ, ನೀನು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ದಧೀಚಿಯ ಶವವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡುವೆಯಷ್ಟೆ?

ಇಂದ್ರ: —ಕೊಡಲಾರೆನು!

ವೃತ್ರಾಸುರ: —ಆದೇಕೆ?

ಇಂದ್ರ: —ನೀನು ಕೇವಲ ದಧೀಚಿಹುಷಿಗಳ ಸನ್ಮಾನಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಯಸಿದವನಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಇನ್ನೊಂದು ಗ್ರಸ್ತ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ನಾನದನ್ನು ಅರಿತಿರುವೆನು.

ವೃತ್ರಾಸುರ: —(ಭಯದಿಂದ) ಆದಾವುದು? ಹೇಳು, ನೋಡೋಣ.

ಇಂದ್ರ: —ನೀನು ದಧೀಚಿಹುಷಿಗಳ ಮರಣವನ್ನು ನೋಡಿ ಭಯಗ್ರಸ್ತನಾಗಲಿಲ್ಲವೇ? ಬಳಿಕ ಕೆಲಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಲಿಲ್ಲವೇ?

ವೃತ್ರಾಸುರ: —ಇಲ್ಲ! ಯಾರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವರು?

ಇಂದ್ರ: —ನಾನೇ ಹೇಳುವೆನು, ಕೇಳು. ವಾಪಾಣ ಹೃದಯನು ನೀನು! ಅತಿಕಠೋರ ಸ್ವಭಾವದವನು ನೀನು! ದಧೀಚಿಹುಷಿಗಳು ಜೀವಿಸಿರುವಾಗ ನೀನು ಅವರಿಗೆ ಎಂದೂ ಹೆದರಿದವನಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದು ಅವರ ಮರಣವನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆದರಬೇಕಾದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವದೊಂದು ಇಂಗಿತವು ಅಡಕವಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಷ್ಟೆ?

ವೃತ್ರಾಸುರ: —ಎನಾದರಿಂದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆ! ಯಾವ ಇಂಗಿತವೂ ಅಡಕವಾಗಿಲ್ಲ!

ಇಂದ್ರ: —ಆ ಇಂಗಿತವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು. ದಧೀಚಿಹುಷಿಗಳ ಆಸ್ಥಿಯು ನಿನ್ನ ಮೃತ್ಯುಬಾಣವು! ನಿನ್ನ ಜೊಳ್ಳು ಮಾತು

ಗಳಿಂದ ವೇಷಿಸಗೊಳ್ಳುವವನು ನಾನಲ್ಲ! ನಿನಗೆ ದಧೀಚಿಋಷಿಗಳ ದೇಹವು ದೊರೆಯದು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಈ ಅಸುರ ಸಾಮ್ರಾಟನು ದಧೀಚಿಯ ಅಸ್ಥಿಗೆ ಹೆದರುವನೆ? ಆ ಅಸ್ಥಿಯು ಈ ಪ್ರಬಲ ಪರಾಕ್ರಮಿಯ ಮೃತ್ಯುಬಾಣವಾಗುವದೆ? ಅಸಂಬಂಧ ಪ್ರಲಾಪವಲ್ಲದೆ ಬೇರಲ್ಲ!.....ದೇವರಾಜನೆ, ನಿರರ್ಥಕ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗಾಗಿ ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ತಡೆಯನ್ನಂಟು ಮಾಡಬೇಡ! ನಾನು ಆ ಶವವನ್ನು ಒಯ್ಯುವೆನು. ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಸತ್ಕರಿಸುವೆನು. ನೀನಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಬರಬೇಡ! ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತೆಂದರೆ, ನಾನು ಅಕೃಶ್ಚ ನಲ್ಲ. ಪಾಲೋಮಿಗೆ ನಾನು ಏನೆಂದು ಹೇಳಿರುವೆನೆಂಬದನ್ನು ಬಲ್ಲೆಯಾ?

ಇಂದ್ರ:—ಈಗ ಅವಳಿಲ್ಲಿ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಪಾಲೋಮಿಯು ಸೆರೆಮನೆಯ ಹೊಸ್ತಿಲಕ್ಕೆ ತಲೆಗಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದರಲ್ಲದ್ದಳು. ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಘಾತುಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ತಡೆದನು ದಧೀಚಿಯ ವ್ಯತದೇಹವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರೆ, ಇಂದ್ರನನ್ನು ಬಂಧಮುಕ್ತ ನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅವಳು ಪತಿಯ ಬಂಧನ ಮುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಬಯಸಿ, ದಧಿ ಚಿರು ಹೆಣವನ್ನು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ಋಷಿಗಳೂ ನಿನ್ನ ಬಂಧಮುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ಅವರು ಪಾಲೋಮಿಯ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ದಧೀಚಿಯ ದೇಹವನ್ನು ನಿನಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗದಿರಲು.

ಇಂದ್ರ:—ದಾನವಸಾಮ್ರಾಟನೆ, ದಧೀಚಿಋಷಿಗಳ ಮೃತಶರೀರಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಹವಾಪಿಸಿರುವದೇಕೆ? ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳು ದಧೀಚಿಋಷಿಗಳ ಶವದಿಂದ ನಿನಗೆ ಉಪಯೋಗವೇನು?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನಿನ್ನಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಕನಸು

ಕಂಡೆನು. ಎಂತಹ ಭಯಂಕರ ನೋಟವದು! ನಾನದನ್ನು ನೋಡಿ ಭಯಕಂಪಿತನಾಗಿ ಹೋದೆನು!.....ದೇವರಾಜನೆ, ಕನಸನ್ನು ನಂಬ ಲಿಕ್ಕಾದೀತೆ? ಕನಸೆಂಬುದು ಮಂಗನಂತಿದ್ದ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಚಿತ್ರಕಲ್ಪನೆಗಳ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು.

ಇಂದ್ರ:—ನೀನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ನೋಟವನ್ನು ನೋಡಿದೆ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ದೇವರಾಜನೆ, ಅದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನೀನು ಮಾಡುವದೇನು? ಕನಸಿಗೂ ದಧೀಚಿಯು ಶವಕ್ಕೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಸಾಮ್ರಾಟನು ನಾನು. ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲೇ ಬೇಕು. ದಧೀಚಿಋಷಿಯು ನನ್ನ ವೈರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವನ ಸದ್ಗುಣಗಳು ನನಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ನಾನು ಆ ಮಹಾತ್ಮನ—ಅಲ್ಲ—ದುಸ್ಸಾಹಸಿಕನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಆದರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಮಾತೆಂದರೆ, ಒಂದು ಸು ನಾನು ದಧೀಚಿಯು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ವೊಳೆಗಳನ್ನು ಜಡಿಸಿದ್ದೆನು. ನಾನು ಈ ಅಪರಾಧದ ಪರಿಮಾರ್ಜನೆಯನ್ನು ದಧೀಚಿಋಷಿಯು ಶವಕ್ಕೆ ಸನ್ಮಾನ ಕೊಡುವದರ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಇಂದ್ರ:—ದೈತ್ಯರಾಜನೆ, ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಶರ್ಕವು ನಿಜವಾದದ್ದೆಂದರ ಮನವರಿಕೆಯು ನನಗಾಗಹತ್ತಿದೆ! ಏನೇ ಇರಲಿ, ನಾನು ದಧೀಚಿಋಷಿಗಳ ಶವವನ್ನು ನಿನಗೆ ಕೊಡಲಾರೆನು. ಕೊಡಿಸಲಾರೆನು. ಋಷಿಗಳು ದಧೀಚಿಮುನಿಗಳ ದೇಹವನ್ನು ಸುಟ್ಟು, ಭಸ್ಮವನ್ನು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹಂಚಲಿ.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನೀನು ಕೊಡುವದಿಲ್ಲೆಂದರೆ ನಾನು ಕೇಳತಕ್ಕವನಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಆ ಶವವನ್ನು ಒಯ್ಯತಕ್ಕವನೆ!

ಇಂದ್ರ:—ಹೇಗೆ ಒಯ್ಯುವೆ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಪೌಲೋಮಿಯು ಆ ಶವವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವನೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ತಂದುಕೊಡುವಳು.

ಇಂದ್ರ:—ಅವಳು ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಳು! ನಿನಗೆ ಆ ಶವವು ದೊರೆಯದು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ದೊರೆಯುವದು! ನವಪರಿಣೀತ ರಮಣಿಯವಳು. ಅವಳಿಗೆ ಪತಿಯ ಬಂಧನಮುಕ್ತಿಯು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅವಳು ಪತಿಯ ಇಚ್ಛೆಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿಯೂ ಶವವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡುವಳು. ಪತಿಯನ್ನು ಸೆರೆಯಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕರೆದೊಯ್ಯುವಳು. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತೆಂದರೆ, ಅವಳು ಅಸುರನಂದಿ ನಿಯು. ಪಿತೃಕುಲದ ನಾಶವನ್ನೆಂದೂ ಇಚ್ಛಿಸಳು.

ಇಂದ್ರ:—ನಾನು ಕೊಡಗೊಡುವದಿಲ್ಲ! ಅವಳು ನನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಎದುರಿಸುವಳೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಿಡುವೆನು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಆಗಲಿ! ನೋಡಿಯೆ ಬಿಡು! ಅತ್ತ ನೋಡು. ಶಚಿಯು ಬರುತ್ತಿರುವಳು. ವೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲಾಸದ ಕಳೆಯಿದೆ. ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಶವವನ್ನು ತಂದಿರುವಳು. ಹಿಂದೆ ಪುಷಿಗಳು ಬರುತ್ತಿರುವರು. ದೇವರಾಜನ ಬಂಧನಮುಕ್ತಿಯ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಅವರು ಶವವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವರಾದೀತು!

ಇಂದ್ರ:—ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ದೇವರಾಜನ ಬಂಧನಮುಕ್ತತೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಮರಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಅವರು ದೇವರಾಜನನ್ನು ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶ್ವುದ್ರಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ನಿನ್ನ ಮೃತ್ಯುಬಾಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂರ್ಖತನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ!

(ಶಚಿಯು ಬರುವಳು. ವೃತ್ರಾಸುರನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲುವಳು.)

ಶಚಿ:—ದೈತ್ಯರಾಜನೆ, ಇನ್ನು ಇವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನಾನು ನನ್ನ ವಚನದಂತೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೀನೆ ದಧೀಚಿಯ ಶವವೆಲ್ಲಿ? ಮೊದಲು ನನಗೆ ಆ ಶವವು ಬೇಕು.

ಶಚಿ:—ಋಷಿಗಳು ಶವವನ್ನು ಚಿತೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಅಗ್ನಿಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿದ್ದರು. ನಾನು ಧಾವಿಸಿ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಬಹು ಬಗೆಗಳಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡೆನು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಸಮ್ಮತಿಸಿದರು. ಚಿತೆಯಿಂದ ಶವವನ್ನು ಹೊರದೆಗೆದರು. ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತಿರುವರು.

(ಋಷಿಗಳು ದಧೀಚಿಯ ಶವವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಬರುವರು.)

ಇಂದ್ರ:—ಪ್ರಿಯತಮೆ, ಋಷಿಗಳೆ, ದಧೀಚಿ ಋಷಿಗಳ ಶವವನ್ನು ಅಸುರರಾಜನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಡಿರಿ. ಆ ಶವದಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಅಗ್ನಿ, ನೋಡಿರಿ. ಶವದ ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದ ದಾನವರಾಜನು ಗದಗದನೆ ನಡುಗುತ್ತಿರುವನು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಪೌಲೋಮಿ, ನಿನಗೆ ಪತಿಯ ಒಂಧನಮುಕ್ತತೆಯು ದೇಡವೆ? ಈ ಶವಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪತಿಯ ಬೇರಿತವು ಹೆಚ್ಚಿನದಲ್ಲವೆ? ಎಚಾರಿಸಿ ನೋಡು!

ಇಂದ್ರ:—ಸಾಧ್ವಿಯೆ, ಪತಿಯ ಆಜ್ಞಾಪಾಲನೆಯು ನಿನ್ನ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮ ಕರ್ತವ್ಯವು-ದರಮ ಧರ್ಮವು!

ಶಚಿ:—ದಾನವರಾಜನೆ, ಪತಿದೇವರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲಾರೆನು! ಶವವನ್ನು ಕೊಡಲಾರೆನು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಪೌಲೋಮಿ, ನೀನು ಅಸುರ ನಂದಿನಿಯು. ದೇವತೆಗಳ ಬಂದಿನಿಯು. ಮಾತೃಕುಲದ ಅಭಿಮಾನವು ನಿನಗೆ ರವಷ್ಟಾದರೂ ಇಲ್ಲವೆ? ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕಳಾಗಿ ಅಸುರಕುಲ ಧ್ವಂಸವನ್ನು ನೋಡಬಯಸಿರುವೆಯಾ? ಬೇಡ. ಹೀಗೆ ನಿರ್ದಯಳಾಗಬೇಡ. ಪಿತೃವಂಶದ ಹಿತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಶವವನ್ನು ನನಗೆ ದಾನಮಾಡು!

ಇಂದ್ರ:—ಬೇಡ; ಅಸುರನ ಮಾತಿಗೆ ಮೋಹಿತಳಾಗಬೇಡ. ಪತಿಯ ವಚನವನ್ನು ಎರಬೇಡ.

ಶಚಿ:—ದಾನವ ರಾಜನೆ, ಕೊಡಲಾರೆನು! ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕೊಡಲಾರೆನು! ಆ ವೌಲೋಮಿಯು ಈಗಿಲ್ಲ. ಇವಳು ಇಂದ್ರಾಣಿಯು. ದೇವಿಯು. ದೇವತೆಗಳ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಯತ್ನಿಸತಕ್ಕವಳು. ಪರಮಧರ್ಮವಾಗಿದ್ದ ಪತ್ಯಾಜ್ಞಾಪಾಲನೆಯನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಆಚರಿಸತಕ್ಕವಳು! ತಿಳಿಯಿತೆ? ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೆ-ನೀನು ನಾರೀವಧೆಗೆ ಆಳುಕದಿದ್ದರೆ-ನನ್ನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಈ ಶವವನ್ನು ಒಯ್ಯಬಹುದು. ನಾನು ಬೇರಿಸಿರುವಾಗ ನಿನಗೆ ಈ ಶವವು ದೊರೆಯದು!

ಮೃತ್ಯುಸುರ:—ಹೀಗೆ! ಆಗಲಿ. ನಾನು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಈ ಹೆಣವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವೆನು?

(ಶಚಿಯನ್ನು ದೂಡುವನು, ಋಷಿಗಳನ್ನು ಚರಿಸುವನು, ಹೆಣವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಹೋಗುವನು. ಭಯಕಂಪಿತನಾಗಿ ಪಲಾಯನ ಮಾಡುವನು)

ಇಂದ್ರ:— (ಆನಂದಾಶೀಶದಿಂದ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕು) ಪ್ರಿಯತಮೆ, ಋಷಿಗಳೆ, ದೇವತೆಗಳೆ, ಪರಮತ್ಯಾಗಿಗಳಾಗಿ ದೇವತೆಗಳ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಆತ್ಮಯಜ್ಞಮಾಡಿದ ದಧೀಚಿಋಷಿಗಳ ಅಸ್ಥಿಯು ದಾನವರಾಜನ ಮೃತ್ಯು ಬಾಣವಾಗಿದೆ! ಇನ್ನು ನಾವು ಹೆದರುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ! ಮಹಾತ್ಮರಾದ ದಧೀಚಿಋಷಿಗಳ ಅಸ್ಥಿಯಿಂದ ಆಯುಧವು ಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕು. ಇನ್ನು ನೀವು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿರಿ ದೇವಶಿಲ್ಪಿಯಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ಆಯುಧವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ. ಬಳಿಕ ನಾವು ದಾನವರ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೊರಡೋಣ ಜಯಶಾಲಿಗಳಾಗಿ ತ್ಯಾಗಿವರ್ಯರಾದ ದಧೀಚಿಋಷಿಗಳ ಅಶೀರ್ವಚನವನ್ನು ಸಾಧಕಗೊಳಿಸೋಣ ಮಾತೃಭೂಮಿಯನ್ನು ಪರದಾಸ್ಯದಿಂದುದ್ಧರಿಸಿ ಈ ದೇವಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸೋಣ. ಈ ಸಂತೋಷ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀವೆಲ್ಲರು 'ಮಹಾತ್ಮಾ ದಧೀಚಿ ಮಹಾರಾಜಕೀ ಜಯ!' ಎಂದು ಮೂರು ಸಲ ಜಯಘೋಷ ಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿರಿ.

(ಎಲ್ಲರೂ ಜಯಘೋಷ ಮಾಡುವರು)

ಚತುರ್ಥಾಂಕ.

(ದೇವಶಿಲ್ಪಿಯಾದ *ತ್ವಷ್ಟಾನ ಶಿಲ್ಪಶಾಲೆಯು, ವೃದ್ಧನಾಗಿದ್ದರೂ ಬಲಶಾಲೆಯಾಗಿದ್ದ ತ್ವಷ್ಟಾನು †ಸೋಮರಸದ ಅಭಾವದ ಮೂಲಕ ಚಟಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ‡ಹುಳು ಬಾಲಿಕೆಯರು ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು.)

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ಬೆಡಗಿನ ಬಾಲೆಯರೆ, ಬಂದಿರಾ? ಬನ್ನಿರಿ ಒಳ್ಳೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಿ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ದಾರಿಯನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆನು.

೧ನೆಯ ಬಾಲೆ:—ಅಜ್ಜಾ, ನಮ್ಮ ದಾರಿಯನ್ನೇಕೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆ?

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ಗಂಟಲು ಒಣಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ನಾಲಿಗೆಯು ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದಾಗಿದೆ!

೨ನೆಯ ಬಾಲೆ:—ಮುತ್ತಾ, ಏನಾಯಿತು?

೩ನೆಯ ಬಾಲೆ:—ಅಜ್ಜಾ, ನೀರು ತಂದು ಕೊಡಲೇನು?

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ಉಹು....ನೀರು ಬೇಡ!

೧ನೆಯ ಬಾಲೆ:—ಹಾಗಾದರೆ ಏನು ಬೇಕು?

* ತ್ವಷ್ಟಾನು ದೇವತೆಗಳ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸತಕ್ಕವನು. ಪುರಾಣದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು. ಇವನೇ ಇಂದ್ರನ ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟವನು. (ಹುಗ್ಗೇದ ಪ್ರಥಮ ಮಂಡಲ ೩೨ನೇ ಸೂಕ್ತ) ತ್ವಷ್ಟಾನ ಮಗಳಾದ ಸರನ್ಯುವಿನ ವಿವಾಹವು ವಿವಸ್ವಾನ್ ಅರ್ಥಾತ್ ಸೂರ್ಯನ ಸಂಗಡ ಆಯಿತು.

† ಸೋಮವು ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಾದಕಗುಣವಿಶಿಷ್ಟ ಲತೆಯು. ಸೋಮ ಲತೆಯನ್ನು ಹಿಂಡಿದರೆ, ಕೊಂಚ ಹುಳಿಯಾಗಿದ್ದ ಬೆಳೆಬಣ್ಣದ ರಸವು ಹೊರಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನೇ ಮಾದಕ ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಚೀನ ಆರ್ಯರು ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

‡ ಹುಳುಗಳು ತ್ವಷ್ಟಾನ ಶಿಷ್ಯರು.

ತ್ವಪ್ಪಾ:—ನೋಮರಸವು ಬೇಕು. ಒಂದು ದಿನಗಳಿಂದ ನೋಮರಸವು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ! ಬೇವವು ತಳಮುಳಿಸುತ್ತಿದೆ! [ಬಾಲಿಕೆಯರು ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸೋಮಪಾತ್ರ (ಚಮಸ)ಗಳ ಹತ್ತರ ಹೋಗುವರು. ನೋಡುವರು ಬಂದಾಗಿರುವದನ್ನು ತಿಳಿಯುವರು.]

೧ನೆಯ ಬಾಲೆ:—ಅಜ್ಜಾ, ಪಾತಿ, ಇಲ್ಲಿವೂ ಬಂದಾಗಿನೆ ಒಂದು ಹಸಿ ಸಹ ಕಸವಿಲ್ಲ. (ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಡಬ್ಬು ಹಾಕಿ ತೋರುವಳು.)

ತ್ವಪ್ಪಾ:—ಹುಡುಗಿಯರೆ, ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಮರಸವಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಹೀಗೆ ಚಟಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನೇ? ಪಾತ್ರೆಗಳು ಬರಿಯವಾಗಿ ಹುದಿಸಿ ಗಳಾದವು. ನೋಮರಸವೆಲ್ಲೆಯೂ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲದು. ಕೆಲಸವು ಸಾಗದಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ.

೧ನೆಯ ಬಾಲೆ:—ಅಜ್ಜಾ, ನನಗೊಂದು ಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆಯಲ್ಲ! ಕಯಾರಾಗಿದೆಯೆ? ತೆಗೆ, ನೋಡೋಣ.

೨ನೆಯ ಬಾಲೆ:—ನನಗೆ ಬಂಗಾರದ ವಲಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಿಲ್ಲವೇ? ಕೊಡು.

೩ನೆಯ ಬಾಲೆ:—ನನ್ನ ಚರಣಪದ್ಮಗಳೆಲ್ಲಿವೆ?

೪ನೆಯ ಬಾಲೆ:—ನನ್ನ ಪಾಲೆಯು ನನಗೆ ಇಂದೇ ಬೇಕು!

೫ನೆಯ ಬಾಲೆ:—ನನ್ನ ಕೇಯೂರವೆಲ್ಲಿದೆ? ನಾನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವವಳಲ್ಲ!

ತ್ವಪ್ಪಾ:—ದುಷ್ಟೆಯರೇ, ದೂರ ಹೋಗಿರಿ! (ಹೊಡೆಯ ಹೊಗುವನು; ಬಾಲೆಯರು ಓಡಿಹೋಗುವರು) ನೋಮರಸವು ಸಿಗದೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳಾಗಿ ಹೋದವು. ಬೇವವು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಡೆಗೆ ಯಾಕೆಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಹುಡುಗಿಯರು ತಮ್ಮ ವಸ್ತುಬೇಕೆಂದು ಪೀಡಿಸಬಂದಿದ್ದಾರೆ! ನೋಮರಸದ ಅಭಾವದ ಮೂಲಕ ಕೆಲಸವೇ ಸಾಗದಿರುವಾಗ ಇವರಿಗೆ ಅಲಂಕಾರಗಳೆಲ್ಲಂದ ಬಂದೇಕು?.....

(ಹುಡುಗಳು ಬರುವರು)

ಹುಡುಗಳು:—ಗುರುಗಳೆ, ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು ಯಾವ ಕೆಲಸ ನಡಿಸಿರುವಿರಿ? ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯಷ್ಟೆ?

ತ್ವಪ್ಪಾ:—ಯಾವದೂ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಈ ಬಾಲಿಕೆಯರ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಿರಾ? ಒಬ್ಬಳು ಒಂದು ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬೇಡು ತ್ತಾಳೆ; ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಮತ್ತೊಂದು ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಇವರ ಪೀಡೆಯಿಂದ ನಾನು ಬೇಜಾರಾಗೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ನೀವೆ ಹೇಳಿರಿ! ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳಿಂದ ನೋಮರಸವನ್ನು ಕಾಣದೆ ಪ್ರಾಣವು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಗುಸ್ಸುಮಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಬಾಲೆಯರು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ನಾನು ಒಬ್ಬನು; ಮೇಲಾಗಿ ಮೂದುಕನು. ಹೇಗೆ ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಸಂಬಾಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ?

ದೂರ ನಿಂತಿದ್ದ ಬಾಲೆಯರು:—ಮುದುವನೆ, ಸಂಬಾಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಾಗದಿದ್ದರೆ ಸತ್ತು ಹೋಗು ಯಾಕೆ ಬೇವಿಸಿರುವೆ? ನಿನ್ನ ಸುಡು ಗಾಡ ಮೋರೆಗೆ ಬಿಂಕಿಯ ಹಜ್ಜಲಿ! (ಓಡಿ ಹೋಗುವರು.)

ಹುಡುಗಳು:—ಗುರುಗಳೆ, ಬಾಲೆಯರವರು ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಹಜ್ಜಿಕೊಂಡು ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳೆದೇಡಿರಿ (ಆತ್ಮತ್ರ ನೋಡಿ) ಈ ನೋಮು ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಒಳ್ಳೆ ಚಂದವಾಗಿದೆ!

ತ್ವಪ್ಪಾ:—ಹುಡುಗಿಯರಂತೆ ನೀವೂ ಹುಡುಗಾಟವೆಬ್ಬಿಸಿದಿರಾ? ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಗುರುವಲ್ಲವೆ? ಗುರುವಿಗೆ ಜೇಷ್ಠ ಮಾಡದೇಕೆ? ಶಿಷ್ಯರ ಧರ್ಮವೇನೆಂಬದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮರೆದು ಬಿಟ್ಟಿರಾ?

ಹುಡುಗಳು:—ಹುಡುಗಾಟವಾಡಿದವರು ನಾವಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಪಾತ್ರೆಯು ಒಂದು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ?

ತ್ವಪ್ಪಾ:—ಆದಿರಲಿ ನೀವು ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯರು. ನನ್ನಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ

ಹೊಂದಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಿಲ್ಪಿಗಳಾಗಿರುವಿರಿ. ಈ ವರೆಗೆ ನೀವು ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದವರಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನು ನಿಮಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಕೊಡುವಿರಾ?

ಪುರುಷರು:— ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳಿರಿ. ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಗುರುಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ವಪ್ತಾ:—ನಾನು ಹೇಳುವದು ಜೇಷ್ಠೆಯಲ್ಲ! ನಿಜವಾಗಿಯೇ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವೆನು. ನೀವು ಈಗಿಂದೀಗಲೇ ನಾನು ಕೇಳಿದ ವಸ್ತುವನ್ನು ತಂದುಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

ಪುರುಷರು:—ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ತಂದುಕೊಡುವೆವು.

ಶ್ವಪ್ತಾ:—ನಾನು ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವದಿಲ್ಲ ನನಗೆ ಒಂದು ಪದಾರ್ಥವು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಿದೆ. ನೀವದನ್ನು ತೀವ್ರವೆಂದು ಕೊಡಬೇಕು.

ಪುರುಷರು:—ಅದಾವುದೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಡಿರಿ.

ಶ್ವಪ್ತಾ:—ನನಗೆ ಸೋಮರಸವು ಬೇಕು! ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಯುವಂತಿಲ್ಲ! ನೀವು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ನನಗೆ ಸೋಮರಸವನ್ನು ತಂದು ಕೊಡಲಿ ಬೇಕು!

ಗನೆಯ ಪುರುಷ:—ಸ್ವಾಮಿ ಗುರುಗಳೇ, ನಮಗೆ ಸೋಮರಸವು ಹೇಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕು? ದೇವರಾಜ ಇಂದ್ರನ ದಯದ ಹೊರತು ಸೋಮರಸವು ಸಿಗದು. ಇಂದ್ರನಾದರೂ ದಾನವರ ಬಂದಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅಂದ ಬಳಿಕ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸೋಮರಸದ ಆಶೆಯನ್ನು ಬಿಡಲಿ ಬೇಕು.

ಶ್ವಪ್ತಾ:—ಇನ್ನು ನಮಗ ಸೋಮರಸವು ಸಿಗದೆ? ನೀವು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಿರಿ! ಕೈಲಾಸದವರಿರುವಿರಿ! ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬರಾಗಿ ಏನಾದರೊಂದು ನೆವಹೇಳುತ್ತಿರುವಿರಿ!

೨ನೆಯ ಋಭು:—ಗುರುಗಳೆ, ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳೇವೆ? ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೋಮರಸವು ಸಿಗುವಂತಿಲ್ಲ!

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ಮೂರ್ಖರು ನೀವು! ಗುರುಭಕ್ತಿಯ ಲೇಶವೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ!

೩ನೆಯ ಋಭು:—ಸ್ವಾವಿ, ಸಿಟ್ಟಾಗದೇಡಿರಿ. ಅಪ್ರಾಪ್ಯವಸ್ತು ವನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುವುದು ಹೇಗೆ?

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ನೋಮರಸವು ಅಪ್ರಾಪ್ಯವೆ? ಹೀಗೆಂದಿಗೂ ಆಗದು! ದೇವತೆಗಳು ನಾವು! ನೋಮರಸದಿಂದ ದೇವಿಸತಕ್ಕವರು! ಹೀಗಿರಲು ನೋಮರಸವು ಸಿಗದಾದ ಬಳಿಕ ನಾನು ಇಲ್ಲಿರುವುದು ಹೇಗೆ? ಈ ವೊದಲು ಒಬ್ಬ ಅಸುರನು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯು ಬಂದಿದ್ದನು. ದಾನವ ಸಾಮ್ರಾಟ ನಾದ ಪೃತ್ರಾಸುರನು ಭವ್ಯವಾದದ್ದೊಂದು ಆರಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸದೇ ಕಾಗಿದೆಯಂತೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ನನಗೆ ಆಮಂತ್ರಣ ಕಳುಹಿದ್ದನು; ಆದರೆ ನಾನು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬದನ್ನು ನೀವು ಬಲ್ಲರಾ?

ಋಭುಗಳು:—ಗುರುಗಳೆ, ಕಾರಣವು ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗ ಬೇಕು?

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ಶುದ್ಧಮೂರ್ಖರು ನೀವು! ಈ ಸಹಜ ಕಾರಣವು ಸಹೆ ನಿಮಗೆ ಹೊಳೆಯಬಾರದೆ? ದಾನವರ ಸನ್ನಿಧಾನವಿಲ್ಲ ನೋಮರಸವಿಲ್ಲ.

೧ನೆಯ ಋಭು:—ಗುರುಗಳೆ, ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ನೋಮರಸವಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತಲ್ಲ!

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ದಡ್ಡನೆ, ಮತ್ತೂ ಅದೇ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲ! ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ನೋಮರಸದ ಅಭಾವವೆಂದಿಗೂ ಆಗದು! ಆಗಳೆ ಅತ್ಯನೀ ಕುಮಾರರು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ತಿರುಗಿ ಹೊರಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾನು ಅವರ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ತಡೆದಿರಿಸಿಕೊಂ

ಡೆನು. ನೋಮರಸವನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕರೆದೊ
ಯ್ಯಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದನು ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರು ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯ
ಮೇರೆಗೆ ನೋಮರಸವನ್ನು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಒದ್ದಿತಾಲಿಗಳ
ವರು. ಕರ್ಪುತ್ಪತಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರವರು ಅವರು ನಿಮ್ಮಂತೆ ಹೇಡಿಗಳಲ್ಲ!
ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ನೋಮರಸವನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುವರು

೨ನೆಯ ಋಷಿ:—ಗುರುಗಳೆ ನಿಜವಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವಿರಾ?
ಹುಡುಗಾಟಕೆಗಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಿರಾ?

ತ್ವಪ್ಪಾ:—ಶಿಷ್ಯರಾದ ನನ್ನೊಡನೆ ನಾನು ಹುಡುಗಾಟವಾಡ
ಲಿಯಾ? ನನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗುವದೊಂದೇ ತಡ, ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರು
ನೋಮರಸದ ಶೋಧಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿ ಹೊರಟರು.....

೩ನೆಯ ಋಷಿ: ಈಗ ಗೋಪಾದೇವಿ ಎಲ್ಲಿರುವಳು?

ತ್ವಪ್ಪಾ:—ನನ್ನ ಮನೆಗುಲ್ಲೆಯೇ ಇರುವಳು. ಅವಳು ನನ್ನ
ವೊಮ್ಮೆಗಳಾಗಬೇಕು ಸರಳ ಸ್ವಭಾವದ ಬಾಲೆಯವಳು. ಒದ್ದಿ
ಮತಿಯು. ಅಜ್ಜನ ಮೇಲೆ ಅವಳ ಮಮತೆ ಬಹಳ ಪತಿಗಳು ಹೋ
ಗುತ್ತಲಿ ಅವಳು ನನ್ನೊಡನೆ ಹುಡುಗಾಟವನ್ನಾರಂಭಿಸಿದಳು. ನನ್ನ
ಬಿಳಿಯ ಕೂದಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿತ್ತಿ ಒಗೆದು ಬಿಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದಳು;
ಆದರೆ ನಾನು ನನಗೆ ಬಿಳಿಯ ಕೂದಲುಗಳೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹಾರಿಸಿ
ಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟೆನು! ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಅವಳು ಒಹಳವಾಗಿ ನಕ್ಕಳು!
ಒಳಕ ಗಾಯನವನ್ನಾಗಂಭಿಸಿದಳು. ಹಾಡಿ ಹಾಡಿ ದನೆಂದು ಒರಗಿಕೊಂಡು
ಬಿಟ್ಟಳು. ಇರಲಿ. ಇನ್ನು ಮಾತು ಸಾಕು. ನಾನು ಎಲಂಬವನ್ನು
ಸಹಿಸದವನಾಗಿರುವೆನು. ನೀವು ಹೋಗಿ ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರನ್ನು
ದೇಗನೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಿ. ಬಹಳವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ;
ಆದರೆ ನೋಮರಸವು ಸಿಕ್ಕ ಹೊರತು ಕೆಲಸವು ಮುಂದೆ ಸಾಗುವಂತಿಲ್ಲ.
ಬುದ್ಧಿಭ್ರಂಶವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಕೈ ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರಾಣವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ.

ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಏ ತ್ವಾಹವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ.

ಋಭುಗಳು:—ಗುರುಗಳೆ, ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಹೋಗಿಬರುವೆವು; ಆದರೆ ನೀವು ನಮಗೂ ನೋಮರಸವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ನೋಮರಸದ ಅಭಾವದ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ನಿಮ್ಮಂತೆಯೇ ಆಗಿದೆ.

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರು ತಂದ ನೋಮರಸವನ್ನು ವೊಡಲು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವೆನು. ಬಳಿಕ ನೀವು ಅದನ್ನು ಗುರು ದಕ್ಷಿಣೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಬಿಡಿರಿ ಇನ್ನು ಮಾತ ಬಳಸಬೇಡಿರಿ. ಹೋಗಿರಿ. (ಋಭುಗಳು ಹೋಗುವರು. ತ್ವಷ್ಟಾನು ಒಳಗೆ ಹೋಗುವದರಲ್ಲಿದ್ದನು. ಇಬ್ಬರು ಅಸುರರು ಕಳ್ಳರಂತೆ ಶಿಲ್ಪಶಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಂಡನು. ತ್ವಷ್ಟಾನು ಅಸುರರಿಗೆ ಒಳಗೆ ಬರಬೇಡಿರಿ, ಹೋಗಿರಿ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದನು; ಆದರೆ ಅಸುರರು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ತ್ವಷ್ಟಾನ ಹತ್ತರ ಬಂದು ನಿಂತರು.)

೧ನೆಯ ಅಸುರ:—ದಾನವಶೂನ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಟರಾದ ವೃತ್ರಾಸುರ ಮಹಾರಾಜರು ದೊಡ್ಡ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ನೀವು ಇಂದ್ರನ ಅರಮನೆಯನ್ನು ತಲೆಬಾಗಿರುವಂತಹ ಭವ್ಯವ್ರಾಸಾದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟರೆ, ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರು ನಿಮಗೆ ಸಾವಿರ ಆಕಳುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವರು.

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ನಾನು ಈ ವೊಡಲೆ ಈತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಿಕಳುಹಿರುವೆನು. ಮತ್ತೆ ಪೀಡಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.

೨ನೆಯ ಅಸುರ:—ನಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಟರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ದಿಂದ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಿದ್ದಾರೆ; ಆದರೆ ಅವರು ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಲುವೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಜುಲುವೆಯಿಂದ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ, ನಿಮ್ಮಿಂದ ಅರಮನೆಯ ನಮಾಣಕಾರ್ಯವು ಸರಿಯಾಗಿ

ಸಾಗದೆಂಬಡನ್ನು ಅವರು ಒಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಉತ್ತಮ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಮೈ ದೋರಲಿಕ್ಕೆ ನಿರ್ಮಾಣನ ಮನಃಪ್ರಸನ್ನತೆಯು ಅವಶ್ಯವಾದ್ದು. ಅಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸನ್ಮಾನದಿಂದ ಕರೆತರು ವಂತೆ ನಮಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಡೆಯಿರಿ, ಹೋಗೋಣ.

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ನಾನು ಬರಲಾನೆ.

೧ನೆಯ ಅಸುರ:—ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಿಡಿರಿ. ಈ ವಿಷ ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಿಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗ್ರಹ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಹಾ ರಾಜರು ಮತ್ತೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿಕಳುಹಿದ್ದಾರೆ.

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ಅದೇನು?

೧ನೆಯ ಅಸುರ:—ನೀವು ಇನ್ನು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಆಸ್ತ್ರ ವನ್ನೂ ತಯಾರಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರು ನಿಮಗೆ ನೀವು ಬೇಡಿದ್ದನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುವರು. ಬಹಳವೇನು? ಏಕ ಛತ್ರಾಧಿಪತಿಗಳಾದ ಅವರು ನಿಮಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣರಾಜ್ಯದ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆ ಯನ್ನು ಸಹ ಕೊಡಬಲ್ಲರು. ದಾಸವಸಾಮ್ರಾಟರು ಬಹು ಉದೇಶರು. ಅವರ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯನ್ನು ಪಡೆದರೆ, ನಿಮಗೆ ಯಾವ ಕೊರತೆಯೂ ಉಂಟಾಗದು.

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ಬೇಡ! ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಟನ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯು ಬೇಡ! ಇನಾಮೂ ಬೇಡ! ಹೋಗಿಬಿಡಿರಿ!

೨ನೆಯ ಅಸುರ:—ಏನು ನಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಟರ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲಾರಿರಾ? ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿರಿ! ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾತಾಡಿರಿ!

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ನನಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ! ಹೊರಟು ಹೋಗಿರಿ! (ಮತ್ತ ಒಳಗೆ ಹೋಗಹತ್ತಿದನು.)

೧ನೆಯ ಅಸುರ:—ಹೋಗಬೇಡಿರಿ. ತುಸ ನಿಲ್ಲಿರಿ. ನಾನು

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ದೇಡ! ನಡೆಯಿರಿ! (ಸೋಮಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಅಸುರರ ಮೇಲೆ ಎಸೆಯ ಹೋಗುವನು. ಅಸುರರು ಪಲಾಯನ ಮಾಡುವರು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಂತಹ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಈಳ್ಳಿರುವರು ನಿದ್ರೆಯಿಂದಿದ್ದ ಸೂರ್ಯನು ಬರುವಳು. ತ್ವಷ್ಟಾಮ ಸೋಮಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತಿರುವದನ್ನು ನೋಡುವಳು ಅಡಗಿದ್ದ ಅಸುರರು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಆಶೋತನೆಗೆ ತೊಡಗುವರು)

ಸೂರ್ಯ:—ನೋಡುವರಸವು ಬಂದಿತೆ?

ತ್ವಷ್ಟಾ:—(ಹೊರಳಿ ನಿಂತು)ನಿನ್ನ ನಿಡ್ಡೆಯಾಯಿತೆ?

ಸೂರ್ಯ:—ನನಗೆ ನಿಡ್ಡೆಯು ಹೇಗೆ ಹತ್ತಬೇಕು? ಸೋಮ ರಸವು ಸಿಗಬಹುದೆ? ಸಿಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆ? ಸಿಕ್ಕರೆ ಯಾವಾಗ್ಗೆ ಸಿಕ್ಕೇತು? ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಆಶೋತನೆಗಳಿಂದ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹೇಗೆ ಅಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿದೆಯೋ, ಹಾಗೆಯೇ ನಾನೂ ಅಸ್ವಸ್ಥ ಚಿತ್ತಳಾಗಿದ್ದೇನೆ!

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ನನ್ನಂತೆಯೇ ನಿನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯೂ ಒಣಗಿ ಹೋಗಿರಬಹುದಲ್ಲವೆ?

ಸೂರ್ಯ:—ಅಜ್ಜಾ, ನಾನೇನು ಹೇಳಲಿ? ನೀನೇ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡು. ಅನುಭವೀಗಿರಿ ಮುದುಕನಾಗಿರುವೆ!

ತ್ವಷ್ಟಾ:—(ಸೋಮಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕಳಗಿಟ್ಟು)ಪಾನವು ಮೂರು ವಿಧವಾಗಿದೆ. ಜಲಪಾನವಂತೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದದ್ದು. ನಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು. ಇದರಿಂದ ನೀವೆಗಳಿಗೆ ಸೋಮರಸದ ಪಾನವೂ ನಿತ್ಯದ್ದು ಸರಿ! ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಡೆಯಬಹುದು! ಆದರೆ ಬಹಳ ದಿನವಾದರೆ ನಡೆಯದು! ಇನ್ನೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಂದ ಸೋಮರಸವು ಸಿಗದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಅವಸ್ಥೆಯು ತೀರ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ! ಇನ್ನಾವ ಪಾನ ಉಳಿಯಿತು? ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನ ಇನ್ನಾವ ಪಿಪಾಸೆಯುಳಿಯಿತು? ನನಗೆ ಸ್ವರಣೆಗೆ ಬಾರದಾಗಿದೆ! ಮೊಮ್ಮಗಳೆ, ಆ

ಮೂರನೆಯ ಪಿಪಾಸೆಯನ್ನು ನೀನೆ ನನ್ನ ನೆನಪಿಗೆ ತಂದ ಕೊಡಬೇಕು!

ಸೂರ್ಯ:—ಅಜ್ಜಾ, ಹೇಳಲಿಯಾ? ನಿನಗೆ ನೆನಪಾಗಲಿಲ್ಲದೇನು?

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ನೆನಪಾಗಲಿಲ್ಲದು. ನೀನೆ ಹೇಳಿ ಬಿಡು.

ಸೂರ್ಯ:—ಪ್ರಣಯ ಪಿಪಾಸೆ-ಅಧರರಸ ಪಾನ.

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ! ಈಗ ನನ್ನ ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಬಂತು! ಲುಪ್ತವಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಪ್ರಣಯ ಪಿಪಾಸೆಯು ಗತ ಸಂಗತಿಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಜಾಗೃತವಾಯಿತು! (ಸೂರ್ಯನು ಕಡೆಗೆ ನಡೆಯುವನು.)

ಸೂರ್ಯ:—ಅಜ್ಜಾ, ನಿನಗೆ ಮುದಿಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ!

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ಅದು ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನೀನದನ್ನು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಕರೆತಂದು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹರಿಬಿಟ್ಟಿತು! ನಾನೀಗ ನನ್ನ ಪ್ರಣಯ ಪಿಪಾಸೆಯನ್ನು ಶಾಂತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು!

ಸೂರ್ಯ:—ಅಮ್ಮ ನಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ನಿನ್ನ ಈ ಮುದಿ ಹುಚ್ಚನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆ, ಅವಳೆಂದೊ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವಳು!

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ಅಮ್ಮನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವೊಮ್ಮೆಗಳಿರುವೆಯಲ್ಲ! ನನಗೆ ಯಾರಾದರೇನು?

ಸೂರ್ಯ:—ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆ. ವೊಮ್ಮೆಗಳ ಕೈ ಚವ್ವಾಗಿ ತೋರಿ ನಿನ್ನ ಪ್ರಣಯಪಿಪಾಸೆಯನ್ನು ಶಾಂತಗೊಳಿಸುವೆನು! (ಓಡಿ ಹೋಗುವಳು)

(ತ್ವಷ್ಟಾನು ತನ್ನ ರಸಿಕತೆಯನ್ನು ನೆನೆದು ನಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಶಚಿಯೂ ಹು ಪಿಗಳೂ ದಫಿಚಿಯು ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಬರುವರು. ಬಿಲಾಸೂರನು ಗುಪ್ತರೀತಿಯಿಂದ ಇವರನ್ನನುಸರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವನು. ಹು ಪಿಗಳೂ ಶಚಿಯೂ ತ್ವಷ್ಟಾನನ್ನು ಒಂದು ಕೋಣೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದವರು. ಬಾಗಿಲ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಳ್ಳಿರುವರು ಬರಾಸೂರನು ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲುವನು. ಒಳಗಿನ ಮಾತು ಕೇಳದಿರುವದನ್ನು ತಿಳಿದು ಅಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದುವನು. ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನವಲಂಬಿಸಬೇಕೆಂದು ಗೇನಿಸಹತ್ತುವನು. ಸೂರ್ಯನು ಜೀರ್ಣಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬರುವಳು.)

ಸೂರ್ಯ:—ಅಜ್ಜಾ, ನಿನ್ನ ಪಿಪಾಸೆಯು ಶಾಂತವಾಗದೇಕಲ್ಲವೆ? ನಾನು ಸಿದ್ಧಳಾಗಿ ಬಂದಿರುವೆನು. ಎಲ್ಲಿರುವೆ? (ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣದಿರಲು) ವೊಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಹೆದರಿ ಓಡಿ ಹೋಗಿರುವೆಯಷ್ಟೆ. ನೀನು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ನಾನು ಬಿಡತಕ್ಕವಳಲ್ಲ! ಹುಡುಕಿ ಈ ಬೇಳಳಿಯು ಜಲದಿಂದ ನಿನಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿಯೆ ಬಿಡುವೆನು.

(ಅತ್ತಿತ್ತ ಸಂಚರಿಸಿ ಹುಡುಕುವಳು. ಬಲಾಸುರನು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನೋಡುವನು.)

ಬಲಾಸುರ:—(ಸೂರ್ಯನು ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದು) ಬೆಳಕಿನ ಮಗಳೆ, ಹೊಳಪಿನ ಹೆಂಗುಸೆ, ನೀನಿಲ್ಲಿಯೇಕೆ? (ಸೂರ್ಯನು ತಿರುಗಿ ನಿಂತು ಬಲಾಸುರನನ್ನು ನೋಡುವಳು. ಆದಾಗಿದ್ದ ಆಸೆ ರರು ಹೊರಬಿದ್ದು ಬರುವರು. ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಹೊತ್ತೊಯ್ಯುವ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವಳು. ಬಲಾಸುರನು ಅದ್ವಿ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಆಸುರನ ಕೈಯ ಹಿಡಿಯುವನು) ಅಸುರ ನೈನಿ ಕರೆ, ನೀವಿದೇನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ? ಇವಳನ್ನೇಕೆ ಪೀಡಿಸಬೇಕೆಂದಿ ರುವಿರಿ?

ಗನೆಯ ಅಸುರ:—ನಾವು ಇವಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಬಲಾಸುರ:—ಎಲ್ಲಿಗೆ?

ಗನೆಯ ಅಸುರ:—ಅಸುರ ಸಾಮ್ರಾಟ-ವೈಕ್ರಾಸುರ ಮಹಾರಾಜರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ.

ಬಲಾಸುರ:—ಅದೇಕೆ?

ಗನೆಯ ಅಸುರ:—ಮಹಾರಾಜರ ಅಪ್ಪಣೆ.

ಬಲಾಸುರ:—ಅಣ್ಣನ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಿದೆಯೆ? (ನಿಟ್ಟುಸಿರ ಬಿಡುವನು) ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ! ಈ ಕೋಮಲೆಯ ದುಃಖವನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಪರಿಹರಿಸಲಿ? (ಆಲೋಚಿಸುವನು.) ಅಣ್ಣನು ದಧೀಚಿಯ ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಇನಾಮು ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ ನಾನು ಹೇಗಾ

ದರೂ ಮಾಡಿ ದಧೀಚಿಯ ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯುವೆನು ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಸಮ
ರ್ಪಿಸುವೆನು. ಅಣ್ಣನ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಈ ಸುಂದರಿಯು
ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿದ್ದ ಅಣ್ಣನು ನನ್ನ
ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡದಿರನು. (ಸೂರ್ಯನು ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ) ಕೋಮ
ಲೆಯೆ, ದುಃಖಿಸಬೇಡ. ಈ ಅಸುರರೊಡನೆ ಹೋಗು. ನಿನಗಿವರಿಂದ
ಉಪದ್ರವವಾಗದು. ನಾನು ಸಮಯ ಸಾಧಿಸಿ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು
ನಿನ್ನ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವೆನು. (ಅಸುರ ಸೈನಿಕರನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿ) ನೀವು ಅಸು
ರರು. ಇವಳು ದೇವಿಯು. ಕೋಮಲಾಂಗಿಯು. ಇವಳಿಗೆ ಯಾವ
ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಕಷ್ಟಕೊಡಬೇಡಿರಿ. ಇವಳು ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ನಿಮ್ಮ
ನ್ನನುಸರಿಸಿ ಬರುವಳು. ಇವಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತ ರೀತಿಯಿಂದ ಅಣ್ಣನ
ಬಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ.

೧ನೆಯ ಅಸುರ:—ನಿಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವ
ದಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಜರ ಆಜ್ಞೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಾವು ಇವಳನ್ನು ಹೊತ್ತು
ಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

ಬಲಾಸುರ:—ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ನಾನು ಬೇಡೆನ್ನು
ವದಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ನೀವು ಇವಳಿಗೆ ಯಾವ ತರದ ತಾಪವೂ ಉಂಟಾಗದಂತೆ
ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿರಬೇಕು. ತಿಳಿಯಿತೆ? (ಒಬ್ಬ ಅಸುರನು ಸೂರ್ಯನನ್ನು
ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ನಡೆಯುವನು. ಬೇರೊಬ್ಬನು ಅವನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಹೋಗುವನು.
ತುಸ ಹೊತ್ತು ಬಲಾಸುರನು ಆ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವನು. ಬಳಿಕ ಹಿಂದಿನ
ಅಸುರ ಸೈನಿಕನನ್ನು ಕೂಗುವನು. ಅವನು ಬರುವನು.) ಅವಳು ಅಳುತ್ತಿರುವ
ಳಲ್ಲವೆ? ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿರಿ ಜೋರೆಯಿಂದ
ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ತಿಲಮಾತ್ರವೂ ಪೀಡೆ
ಯಾಗಕೂಡದ ! ತಿಳಿಯಿತೆ? (ಸೈನಿಕನು ಹೋಗುವನು. ಬಲಾಸುರನು ಅಸ್ಥಿರ
ಚಿತ್ತನಾಗಿ ಆತ್ಮತ ಆಡ್ಡಾಡ ಹತ್ತಿದನು. ಅಲ್ಲಾವರಾಶದಲ್ಲಿ ಇವನಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯದ ಸ್ಮರಣೆ

ಯಾಯಿತು ಕೊಡಲೆ ತ್ವಷ್ಟಾನ ಕೊಡೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋದನು, ಒಳಗಿನವರು ಹೊರಬೀಳು ವರಲ್ಲಿದ್ದರು. ಬಲಾಸುರನು ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಅಡಗಿ ನಿಂತನು. ಒಳಗಿನವರು ಬಾಗಿಲ ತೆರೆದು ಹೊರಗೆ ಬಂದರು.)

ಶ್ವಪ್ತಾ:—ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿರಿ. ಮಹಾತ್ಮಾ ದಧೀಚಿ ಪುಷಿಗಳ ಈ ಅಸ್ಥಿಗಳಿಂದ ನಾನೊಂದು ಆಯುಧವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವೆನು ಅದು ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ಪುಡಿ ಪುಡಿ ಮಾಡುವದು. ಆಕಾಶವನ್ನು ವಿದೀರ್ಣಗೊಳಿಸುವದು. ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡುವದು. ಇಂತಹ ಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಅಸ್ತ್ರವು ಸಿದ್ಧವಾದ ಬಳಿಕ ನಿಮಗೆ ಭಯವೆಂಬುದಿಲ್ಲ

ಪುಷಿಗಳು:—ಆ ಆಯುಧದ ಹೆಸರೇನು?

ಶ್ವಪ್ತಾ:—ವಜ್ರ.

ಪುಷಿಗಳು:—ನೀನು ಎವರೊಂದರಿಗೂ ವಜ್ರಾಯುಧದಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯ ಶಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುವದು ನಿಜವಷ್ಟೆ?

ಶ್ವಪ್ತಾ:—ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾದ್ದು. ಇನ್ನು ನೀವು ನಿಮ್ಮ ದುಗುಡವನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸಿರಿ!

ಪುಷಿಗಳು:—ದೇವತೆಗಳ ಶಿಲ್ಪಿಯಾದ ನಿನಗೆ ನಾವು ಶತಶಃ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುವೆವು. ದೇವಶಿಲ್ಪಿಗೆ ಜಯಜಯಕಾರವಿರಲಿ!

ಶ್ವಪ್ತಾ:—ಈ ಜಯಜಯಕಾರವು ನನಗಲ್ಲ—ಮಹಾತ್ಮರಾದ ದಧೀಚಿಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದು. ಯಾವ ಮಹನೀಯನು ದೇವತೆಗಳ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ—ದೇವಭೂಮಿಯ ವಾರತಂತ್ರದ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ—ಆತ್ಮಯಜ್ಞ ಮಾಡಿ ತ್ಯಾಗದ ಪರಮಾವಧಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವನೆಂದು ಅವನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದ್ಯನು. ನಮ್ಮ ಜಯಜಯಕಾರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನು. ಮಹಾತ್ಮಾ ದಧೀಚಿ ಮಹಾರಾಜಕೀ ಜಯ!

ಪುಷಿಗಳು:—ದಧೀಚಿ ಮಹಾರಾಜಕೀಜಯ! ಮಹಾತ್ಮಾ ದಧೀಚಿ ಮಹಾರಾಜಕೀಜಯ!

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ನಾನು ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿ ಬೇಕಾದರೆ, ನನಗೆ ಮೊದಲು ಸೋಮರಸವು ಬೇಕು. ಸೋಮರಸವಿಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಕಾಲು ಮುಂದೆ ಸರಿಯದು. ಕೈಯೂ ಸಂಜಲಿಸದು. ಅಕಲು ಹರಿಯದು.

ಪುಷ್ಪಿಗಳು:—ಸೋಮರಸವೆಲ್ಲಿ? ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದು ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕು?

(ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರು ಬರುವರು.)

ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರು:—ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ. ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸೋಮಲತೆಯಿದೆ. (ಸೋಮಲತೆಯನ್ನು ತ್ವಷ್ಟಾನ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದು) ಬೇಕಾದ ಸ್ವಿದ. ತಕ್ಕೊ. ಅವಳಿಲ್ಲಿ?

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ಒಳಗಿರುವಳು ನಡೆಯಿರಿ. (ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರು ಭರದಿಂದ ಹೋಗುವರು.) ಪುಷ್ಪಿಗಳೆ, ನೀವೂ ಒಳಗೆ ನಡೆಯಿರಿ. ಬೇಗನೆ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿರಿ.

ಒಬ್ಬ ಪುಷ್ಪಿ:—ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಿಯ ಗಂಟಿದೆ. ತಕ್ಕೊಂಡು ಬರಲಿಯಾ? ಇಲ್ಲವೆ ಇಲ್ಲಿಯೆ ಇಡಲಿಯಾ?

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ಇನ್ನು ಆ ಅಸ್ಥಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬಾಹುವಿನ ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅದೆೊಂದು ಅಸ್ಥಿಯಾದರೆ ಸಾಕು. ಈಗ ನನಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು 'ಕೇವಲ ಸೋಮರಸ! ಮತ್ತೇನೂ ಬೇಡ! (ಹೋಗುವನು ಪುಷ್ಪಿಗಳು ಅಸ್ಥಿಯ ಗಂಟನ್ನು ಒಂದು ಕಂಬಕ್ಕೆ ತೂಗಹಾಕಿ ತ್ವಷ್ಟಾನನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವರು. ಶಚಿಯು ಅಡಗಿರುವಳು.)

ಒಬ್ಬ ಪುಷ್ಪಿ:—ದೇವಿ, ನೀನೂ ಒಳಗೆ ಬಾ.

ಶಚಿ:—(ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ತೂಗಹಾಕಿದ್ದ ಕಂಬದ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲುವಳು. ಕ್ಷಣಕಾಲ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುವಳು. ಅಸ್ಥಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಪೆಕ್ಕಕುಲ

ಸಂಹಾರವಾಗುವದನ್ನು ಭಾವಿಸಿ ವ್ಯಥೆಗೊಳ್ಳುವಳು.) ಆದ್ರೂ, ನಾನು ಅಸುರ ನಂದಿನಿಯಲ್ಲವೆ? ನನ್ನನ್ನೇಕೆ ಪ್ರೀತಿಸಿದೆ? ಉಳಿದ ಅಸುರರನ್ನೇಕೆ ದ್ವೇಷಿಸಿದೆ? ಅವರು ದುಷ್ಟರಿರುವರೆಂದು ನೀನವರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದೆಯಾ? ಅವರು ತಾಮಸಗುಣ ಪ್ರಧಾನರೆಂದು ನೀನವರ ವೈರಕ್ಕೆ ಪ್ರವೃತ್ತನಾದೆಯಾ? ಮಹಾತ್ಮನಾದ ನೀನಿಂತು ಕಠೋರನಾದ್ದಿಂತು? ಪ್ರೇಮಳ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಹೇಗೆ ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಜಯಿಸಿದೆಯೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದ ಅಸುರರನ್ನೂ ಜಯಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇನು? ಮಹನೀಯ ನಾದ ನಿನಗೆ ಯಾವುದು ತಾನೇ ಅಪಾರ್ಥ? ಹೀಗಿರಲು ಪ್ರೇಮದಿಂದಾಗಿ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವೈರದಿಂದ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೇಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದೆ? ಈ ವೈರವು ನಿನ್ನ ಮಹತಿಗೆ ಕಲಂಕಸ್ವರೂಪವು! ನೀನು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದಂತೆ ಅಸುರರನ್ನೇಕೆ ಪ್ರೀತಿಸಲಿಲ್ಲ? ನಿನಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಸಮಾನರಲ್ಲವೆ? ಎರತ್ತನಾಗಿದ್ದ ನೀನು ಒಂದು ಪಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೀಕೆ? ಅಸುರಕುಲ ಸಂಹಾರಕ್ಕೆ ಸುಗಂಧ ಅಸ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡದ್ದೇಕೆ? ನಿನ್ನ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ದೇವತೆಗಳು ತಮ್ಮ ಹಿತವನ್ನು ಮನದಂದು ತ್ಯಾಗವರ್ಯನೆಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅಸುರರು ದೀರ್ಘದ್ವೇಷಿಯೆಂಬ ದುರ್ನಾಮವನ್ನಿತ್ತು ಹಳೆಯುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಲ್ಲವೆ? ಈ ದುರ್ನಾಮವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವದು ನಿನಗೇಕೆ ದೇಕಾಗಿತ್ತು? (ಋಷಿಗಳು ಶಚಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿಸ್ಮಿತರಾದರು. ಪರಸ್ಪರರ ಮುಖ ಪರೋಕ್ಷನ ಮಾಡಹತ್ತಿದರು. ಕೋಪಗೊಂಡರು.)

ಒಬ್ಬಬೇಟೆ:—ಹೀಗೆ ಇನ್ನುವದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಳಗೆ ಬಾ. (ಶಚಿಯು ಬೇರೆ ಮಾತಾದದೆ ಋಷಿಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ನಡೆದಳು. ಅಲ್ಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಸುರನು ಬಂದನು. ಅಸ್ಥಿಯ ಗರಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದನು. ಆಸ್ತ ಅಸ್ಥಿನೀಕುಮಾರರು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಮೋಡಿದರು. ಸೂರ್ಯಾಯಿರಲಿಲ್ಲ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹುಡುಕಿದರು. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಿರಲು ಹುಚ್ಚರಂತಾಗಿ

ಹೋದರು. ಶಿಲ್ಪಕಾಲೆಯಿಂದ ಯಾಂಗೂ ಹೇಳದೆ ಕೇಳದೆ ಹೊರಬಿದ್ದು ಸೂರ್ಯಕ
ಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ನಡೆದರು)

(ವೃತ್ತಾಸುರನು ಬರುವನು.)

ವೃತ್ತಾಸುರ:—(ಸಮಾಧಾನದ ಉಸಿಗರಿದು) ನಾನು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾ
ದೆನು? ದೇವತೆಗಳೆ, ಋಷಿಗಳೆ, ನಿರ್ಭಯನಾದ ನಾನು ಇನ್ನು ನಿಮಗೆ
ಜನ್ಮಾಗಿ ನನ್ನ ಕೈಯ ತೋರುವೆನು! ನನ್ನ ಮೃತ್ಯುವಾಣವಾಗಿದ್ದ
ದಧೀಚಿಮು ಅಸ್ಥಿಯಿಂದ ನೀವು ಗರ್ವಕರಾಗಿದ್ದಿರಷ್ಟೆ? ಈಗಲ ಅಸ್ಥಿಯೆಲ್ಲ?
ಒಲಾಸುರನ ಸಹಾಯದಿಂದ ನನ್ನ ಕೈವಶವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಇನ್ನು
ನಾನು ಯಾರಿಗೆ ಹೆದರಲಿ? ಏಕೆ ಹೆದರಲಿ? ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಭಯನು ನಾನು!

(ಶಚಿಯು ಹೊರಗೆ ಬರುವಳು. ಆ ಸ್ಥಂಬದ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ ನೋಡುವಳು.
ಅಸ್ಥಿಯ ಗಂಟನ್ನು ಕಾಣದೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ನೋಡುವಳು. ವೃತ್ತಾಸುರನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವನು.
ಗಾಬರಿಯಾಗುವಳು.)

ವೃತ್ತಾಸುರ:—(ಶಚಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ) ಪೌಲೋಮಿ, (ಶಚಿಯು
ಸುಮ್ಮನಿರುವಳು) ನಾನು ಪೌಲೋಮಿಯೆಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ಸಂದೀಕ್ಷಿಸಿ
ಕೊಡದೆ? ಆಗಲಿ, ಇಂದ್ರಾದಿ.

ಶಚಿ:—ನೀನು ಮಾತಾಡುವುದು ದೀಡ. ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಡ. ದೀಗನೆ
ಪಲಾಯನ ಮಾಡು.

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಪಲಾಯನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವನಲ್ಲ!
ನೀನು ನಿನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವೆಯೆನು ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ
ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಶಚಿ:—ನಿನ್ನ ಈ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಿರರ್ಥಕವಾದದ್ದು!

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಏಕೆ?

ಶಚಿ:—ಪತಿಯರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಪತಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದು ಸಹಜ
ವಾದುದು! ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಂಥದೇನೂ ಇಲ್ಲ!

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ನಿನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಪರಮಾನಂದಿತನಾದೆನು. ನೀನು ಅಸುರನಂದಿನಿಯು. ಅಸುರರಮಣಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನೆ ನಿನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡಂತಾಯಿತು. ನಾನು ನಿನಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಹಾಜನೀಕಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೇಳುವಿಯಾ? ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಅಷ್ಟೊಂದು ಮಹತ್ವದಲ್ಲ. ಉತ್ತರವೂ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಾನದನ್ನು ಕೇಳಲಿಬೇಕು. ವಾಲೋಮಿ, ನೀನು ನಿನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಮಾತೃಕುಲವನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರಬಹುದಲ್ಲವೆ?

ಶಚಿ:—ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಪ್ರೀತಿಸಿರುವೆನು.

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ನಾನು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಕೊಲೆಯ ದಾಡಿರುವದು ನಿಜವು. ನಿನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷಮ್ಯವಾದ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿರುವದು ಸತ್ಯವಾದ್ದು; ಆದರೆ ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ನಾನು ಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ವನಲ್ಲ. ಹಲವು ಉದಾತ್ತ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾನು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕೊಂದೆನು. ನಿನ್ನ ತಂದೆಯು ಅಪಮಾನಕಾರಕ ಕರಾರುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು; ಹಾಗೂ ನಿನ್ನನ್ನು ವೇವತೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಲಗ್ನಮಾಡುವ ಸಿದ್ಧತೆಗೆ ತೊಡಗಿದ್ದನು. ಈ ಎರಡು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ನನ್ನಿಂದ ಸಹಿಸುವದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಏನು ದೇವತೆಗಳಿಗಿಂತ ತಿಲಮಾತ್ರವೂ ಹೀನ ರಜ್ಜುವಿಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ; ತಾರ್ಕ-ಸಾಹಸಾದಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠರು. ಹೀಗಿದ್ದು, ದಾನವರಿಗೆ ಕುಂದು ತರುವಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಯಸುವದು ಅನುಚಿತವಲ್ಲವೆ? ದಾನವರಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾದ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ವರರು ಹಲವರಿರಲಿ; ಅವರನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ, ವಿಲೋಮ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಕುಲಗೆಡಿಸುವದು ಅಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೆ? ಮತ್ತೊಂದು ಮಾತೆಂ

ದರೆ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು. ನಿನ್ನ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆನು, ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಪಿತನು ನನ್ನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅಮಾನ್ಯಮಾಡಿ, ಅಸುರಕುಲಕ್ಕೆ ತಾಗುವಂಥ ಕಟುವಚನಗಳನ್ನುಳ್ಳರಿಸಿ, ನಿನ್ನನ್ನು ದೇವರಾಜನಿಗೆ ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟನು! ಈ ಮಾತಿನಿಂದ ನನ್ನ 'ಪವತಕ್ತಿಯು ಪೂರಾ ಅಳಿದುಹೋಯಿತು! ಕ್ರೋಧಾಂಧನಾದ ನಾನು ಹಿಂದೂ ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡದೆ, ನಿನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿಬಿಟ್ಟೆನು! ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಪರಾಧವೆಷ್ಟೆಂಬದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡು! ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತೆಂದರೆ, ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಕೊಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದವನು ನಾನೊಬ್ಬನು ಮಾತ್ರ! ಆ ಕೊಲೆಯ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಯಾವ ಅಸುರನ ಗಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ! ನನ್ನ ಒಂದು ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾದ ಅಸಂಖ್ಯ ಅಸುರರನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವದು ಉಚಿತವಾದೀತೇನು? ನೀನು ದಾನವಕುಲ ಸಂಭೂತಿಯು. ನಿನ್ನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನರದಲ್ಲಿ ದಾನವ ರಕ್ತವು ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದು ನೀನು ಅಸಂಖ್ಯ ದಾನವರ ಸಂಹಾರವನ್ನು ಕಣ್ಣುಟ್ಟ ಕಾಣಬಯಸುವೆಯಾ? ಪಿತೃಕೂಲಧ್ವಂಸದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕಳಾಗುವೆಯಾ? ಶಚಿ:—ಇಲ್ಲ!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಹೀಗಿದ್ದರೆ ನೀನು ನನ್ನೊಡನೆ ಹೊರಡು. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವೆನು. ಪ್ರಜೆಗಳು ಅತ್ಯಂತಸ್ನೇಹದಿಂದ ನಿನ್ನ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುವರು. ನಾನು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸುವೆನು. ರಾಜ್ಯ ಕಾರಭಾರವನ್ನು ನಿನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸುವೆನು. ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞಾನುವರ್ತಿಗಳಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವೆನು. ನೀನು ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟವಿರುವಂತೆ ರಾಜ್ಯದಾಡಲಿತ್ತೆನು, ಸಾಗಿಸಬಹುದು. ನಾನು ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯ ಕಾರಭಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಂಚವೂ ಕೈ ಹಾಕುವದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನನಗೆ ಏನೂ

ಬೇಡ! ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಬೇಡ! ರಾಜ್ಯವು ಬೇಡ! ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವದು ಬೇಡ! ದಾನವಕುಲಧ್ವಂಸ ಲೀಲೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದು ಬೇಡ! ಪ್ರೇಮ ಪರಿಹಾಸದ ಮರ್ವಾಂತಿಕ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಸಹಿಸಿದ್ದೆನು; ಆದರೆ ಇನ್ನು ಒದಗಬಹುದಿದ್ದ ಅಸುಕ ಕುಲ ಸಂಹಾರದ ಮಹಾಯಜ್ಞದ ಭಯಂಕರ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ! ನಾನಿನ್ನು ಸಂಸಾರವನ್ನು ತೊರೆದು ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ನಿರಿದಾರಣ್ಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವೆನು! (ಕಣ್ಣೀರಾದುರಿಸುವನು. ಶಚಿಯು ವಿಚಲಿತಳಾಗುವಳು. ಹುಷಿಗಳು ಬಾಗಿಲವನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡುವರು. ಕುಪಿತರಾಗುವರು. ಅಸ್ಥಿಯ ಗಂಟು ಕಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಮತ್ತಷ್ಟು ಕೋಪ ಗೊಳ್ಳುವರು. ವತ್ತ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವರು. ಜೋರಿನಿಂದ ಬಾಗಿಲ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಶಚಿಯು ಡಮಕಿತಳಾಗಿ ಹೊರಳಿ ನೋಡುವಳು.)

ಶಚಿ:—ದಾನವರಾಜನೆ, ನೀನೀಗ ಹೋಗು. ನಾನು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡುವೆನು. ಹುಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಅವರ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಯಾವುದೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. (ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲವನ್ನು ತಟ್ಟುವಳು. ಬಾಗಿಲವು ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲ.) ಬಾಗಿಲವನ್ನು ತೆರೆಯಿರಿ (ಒಂದು ಕಿಡಕಿಯ ಬಾಗಿಲವು ಉನ್ನುತ್ತವಾಯಿತು. ಇಬ್ಬರು ಹುಷಿಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರು) ಬಾಗಿಲವನ್ನು ತೆರೆಯಿರಿ.

ಒಬ್ಬ ಹುಷಿ:—ಬಾಗಿಲವನ್ನು ತೆರೆಯುವದಿಲ್ಲ!

ಶಚಿ:—ಆದೇಕೆ?

ಹುಷಿ:—ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಡದು! (ಕಿಡಕಿಯ ಬಾಗಿಲವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುವನು.)

(ಶಚಿಯು ಆಕ್ರೋಶ ಮಾಡುತ್ತ ಬಿದ್ದು ಬಿಡುವಳು.)

ವೃತ್ರಸುರ:—(ಶಚಿಯ ಹತ್ತರ ಬಂದು ಮೊಳಕಾಲೂರಿ ಕೂಳಿತು) ಪಾಲೋಮಿ, ದುಃಖಿಳಿದಿರು. ನನ್ನೊಡನೆ ಹೊರಡು.

ಶಚಿ:—ಒಲ್ಲೆನು! ನಾನು ನಿನ್ನ ಸಂಗಡ ಬರಲಾರೆನು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನೀನು ನನ್ನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿರುವುದಿಲ್ಲವೆ? ದಾನವದುಹಿತೆಯಾಗಿ ದಾನವನಾದ ನನ್ನನ್ನು ನಂಬಲಾರೆಯಾ? ನಾನು ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದರಿದು ಬಂದಾಗ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲವೆ? ಆಗಲಿ ನಾನು ಇನ್ನು ಕೊನೆಯ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿಡುವೆನು, ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳು ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ವರ್ತಿಸು. ಈಗ ನೀನು ನನ್ನ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತಿ ಒಂದರೆ, ನಿನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಕಾಣುವೆ-ನನ್ನ ಒಂಥನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ಪತಿಯೊಡನೆ ಸುಖಿಸುವೆ ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಇನ್ನು ನೀನು ಪತಿಯ ಮುಖವನ್ನು ಕಾಣಲಾರೆ-ನಾನವನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಬಿಡುವೆನು!

ಶಚಿ:—ಬೇಡ! ಹೀಗೆ ನಿರ್ದಯನಾಗಬೇಡ!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಏಕೆ ನಿರ್ದಯನಾಗಕೂಡದು? ನಾನಿದುವರೆಗೆ ಯಾರ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ ದಾನವರ ಪರಮಶತ್ರುವಾಗಿದ್ದೆ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದಿರುವೆನೆಂದನ್ನು ನೀನರಿಯೆಯಾ? ಪೌಲೋಮಿ, ನಾನು ಕೇವಲ ನಿನಗಾಗಿ—ನಿನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ—ಇಂದ್ರನನ್ನು ಕೊಂದಿಲ್ಲವೆಂಬದನ್ನು ಮರೆಯದಿರು. ನೀನು ಅಸುರನಂದಿನಿಯಾಗಿಯೂ ಅಸುರರ ವೃಥೆಯನ್ನು—ಅಸುರರ ಮರ್ಮವೇದನೆಯನ್ನು—ತಿಳಿಯದಿರುವಾಗ ನಾನು ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ದಯದೋರಬೇಕು? ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಏಕೆ ಕ್ಷಮೆದೋರಬೇಕು? ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ನನಗೂ ಸಂಬಂಧವೇನು? ಅವರು ನನ್ನ ಪರಮಶತ್ರುಗಳು! ನೀನೇ ನನ್ನನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳದಿರುವಾಗ ನಾನು ನನ್ನ ಪರಮ ವೈರಿಯಾದ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲಿಯಾ?

ಶಚಿ:—ಏನಿದ್ದರೂ ನೀನಿವರನ್ನು ವಧಿಸಬೇಡ!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಏಕೆ, ಏಕೆ ವಧಿಸಲಾಗದು? ನೀನು ದಾನವರ

ಸರ್ವಸ್ವಳು. ದಾನವಕುಲಸಾಮ್ರಾಟನ ಏಕಮಾತ್ರ ಪುತ್ರಿಯು. ಸಾರ್ವಭೌಮ ಸಿಂಹಾಸನದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿನಿಯು. ದಾನವರೆಲ್ಲರು ನಿನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಸಾರ್ವಭೌಮನಿಯು ದಾನವಕುಲದ ಸಕಲ ವಿಧಗಳಾದ ವಿಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಳೆಂದು ಬಗೆದಿದ್ದರು. ಸಾರ್ವಭೌಮನಿಯು ಸುಶಾನದಿಂದ ತಾವು ಚರಿಸುಬಿಗಳಾಗುವೆವೆಂದು ಆಶಾವ್ರಿತರಾಗಿದ್ದರು; ಆದರೆ ನೀನೇನು ಮಾಡಿದೆ? ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ವೇದಿಯನ್ನು ಹೊರಳಿಸಿ ನೋಡಿದೆಯಾ? ಸ್ವಕುಲದ ಆಶ-ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳೇನೆಂಬದನ್ನು ಕ್ಷಣಕಾಲದಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಮನದಂದೆಯಾ? ಇಲ್ಲ! ನಿನ್ನನ್ನೇ ನೀನು ಮರೆದಿರುವೆ! ಸ್ವಕುಲವನ್ನು ಹಿಂಯಾಳಿಸುತ್ತಿರುವೆ! ಇಂತಹ ನೀನು ದಾನವರ ವೈರಿನೆಯಲ್ಲವೆ? ನಾನು ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಯೆ ಬಿಡುವೆನು! ನಾನು ನನ್ನ ಚರಶತ್ರುವೂ, ನಿನ್ನ ಪತಿಯೂ ಆದ ಇಂದ್ರನ ರಕ್ತವನ್ನು ಪಾನಮಾಡುವೆನು! ದಾನವರ ಉನ್ನತಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿಷ್ಕೃಂಟಕವಾಗಿ ಮಾಡುವೆನು! ಹೇಗಿದ್ದರೂ ನಾನು ಅಸುರನು.....ದಾನವನು.....ದೈತ್ಯನು..... ರಾಕ್ಷಸನು!(ಹೋಗುವನು.)

ಶಚಿ:—ದಾನವರಾಜನೆ, ಕೊಲ್ಲಬೇಡ! ಇವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಡ!! ನಾನು ಬರುವೆನು!! (ವೃತ್ರಾಸುರನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಹೊರಡುವಳು. ತುಸ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಯುಷ್ಕಿಗಳು ಹೊಂಗೆ ಬರುವರು. ಇಂದ್ರಾಣಿ ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಕಾಣುವಳು. ಹುಡುಕುವಳು. ಕೊನೆಗೆ ನಮ್ಮ ತರ್ಕವು ನಿಜವಾಯಿತೆಂದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು.)

ದಮನ:—ವೃತ್ರಾಸುರನು ಕೇವಲ ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯುವದಕ್ಕೆಂದೇ ಬಂದವನಲ್ಲ

ಮೇಧಾತಿಥಿ:—ಇಂದ್ರಾಣಿಯೇ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ವೃತ್ರಾಸುರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ.....ಅಸುರಕುಲನಾಶದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು

ಕೇಳಿ, ಇಂದ್ರಾಣಿಯು ಮಾಡಿದ ವಿಲಾಸವನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಿಲ್ಲವೆ?

ದಮನ:—ಈಗ ಇಂದ್ರಾಣಿಯು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿರಬೇಕು?

ಮೇಧಾತಿಥಿ:—ಅಸುರನ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ!

ಶಂಖ:—ದಾನವನು ದಾನವದುಹಿತೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ.

ದಮನ:—ಇಂದ್ರಾಣಿಯು ದಾನವದುಹಿತೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ದೇವ ರಾಜನ ಹೆಂಡತಿಯು. ದೇವಿಯು. ದೇವತೆಗಳ ರಾಜ್ಞಿಯು-ಮಾತೆಯು. ಅಸುರನು ದೇವತೆಗಳ ಮಾತೆಯನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡೊಯ್ದಿದ್ದಾನೆ! ಪರಸ್ಪರ ಹರಣದ ಮಹಾ ವಾತಕವನ್ನಾಚರಿಸಿದ್ದಾನೆ! ವೃತ್ರಾಸುರನ ವಾಪಕಲಶವು ತುಂಬಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಇನ್ನು ಅವನ ಅಳಿಗಾಲಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

(ನೇವಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನು ಶಚೀ! ಶಚೀ! ಎಂದು ಕೂಗುವನು.)

ಋಷಿಗಳು:—ಇದಾರ ಸ್ವರವು? ಯಾವನು ಇಂದ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕೂಗುತ್ತಿರಬಹುದು?

(ಇಂದ್ರನು ಬರ.ವನು.)

ಋಷಿಗಳು:—ದೇವರಾಜನಿಗೆ ಸ್ವಾಗತವಿರಲಿ!

ಇಂದ್ರ:—ಶಚಿ ಎಲ್ಲಿ? ಇಂದ್ರಾಣಿ ಎಲ್ಲಿರುವಳು?

ಋಷಿಗಳು:—ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಇಂದ್ರ:—ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿರುವಳು?

ಋಷಿಗಳು:—ವೃತ್ರಾಸುರನು ಅವಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ!

ಇಂದ್ರ:—ದೈತ್ಯನು ಅವಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡೊಯ್ದನು! ಅಯ್ಯೋ!.... ನನ್ನ ದುಃಸ್ವಪ್ನವು ನಿಜವಾದಂತಾಯಿತು! ನಿನ್ನಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ಕನಸು ಕಂಡೆನು. ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಾಣಿಯು ವ್ಯಾಕುಲಮುಖಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಳು ಭಯಕೂಪಿತಳಾಗಿದ್ದಳು. ಒಳಿಯಲ್ಲಿ ವೃತ್ರಾಸುರನಿದ್ದನು.

ದೈತ್ಯನು ಇಂದ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಎಳೆದನು. ಇಂದ್ರಾಣಿಯು ಆರ್ತನಾದ ಮಾಡಿ ಮೂರ್ಛಿತಳಾಗಿ ಬಿದ್ದಳು. ನಾನು ಕನಸಿನಿಂದೆಚ್ಚತ್ತೆನು. ಬಂಧನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆನು. ಅಸುರನ ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಇಂದ್ರಾಣಿಯ ರಕ್ಷಣೆಗೋಸುಗ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದೆನು; ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಾಣಿಯಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ದೈತ್ಯನ ಅತ್ಯಾಚಾರದಿಂದ ಅವಳ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗುವದೆಂತು? ಯಾರು ಅವಳನ್ನು ಈ ವಿಸತ್ತಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವರು? ನಾನೇ ಹೋಗುವೆನು! ದುಷ್ಟ ದೈತ್ಯನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಇಂದ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕರೆತರುವೆನು!

ಋಷಿಗಳು:—ದೇವರಾಜನೆ, ಶಾಂತನಾಗು.

ಇಂದ್ರ:—ಹೇಗೆ ಶಾಂತನಾಗಲಿ? ದೇವಿಯು ದೈತ್ಯನ ಪೀಡೆಗೊಳಗಾಗಿ ಪೇಚಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾನು ಶಾಂತನಾಗುವದೆಂತು? ದೈತ್ಯರು ದೇವಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು ಸಹಿಸಿದ್ದೆನು. ದೇವಭೂಮಿಯನ್ನು ದೇವತೆಗಳ ರಕ್ತದಿಂದ ನೆನಿಸಿದ್ದರು ಸಹಿಸಿದ್ದೆನು; ಆದರೆ ಅವರು ಇದು ವರೆಗೆ ದೇವಿಯರ ಮೇಲೆ-ನಾರಿಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ-ಅತ್ಯಾಚಾರವನ್ನಾಚರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಾನು ಸಹಿಸದಾಗಿರುವೆನು! ಈಗಲೇ ಹೊರಡುವೆನು! ದೈತ್ಯನ ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವೆನು! ಎಲ್ಲಿ? ದಧೀಚಿ ಋಷಿಗಳ ಆಸ್ಥಾನಾರ್ಥವೆಲ್ಲಿ? ವಜ್ರಾಯುಧವೆಲ್ಲಿ? ಪೃತ್ವಾಸುರನ ಮೃತ್ಯುಬಾಣವೆಲ್ಲಿ? ದೇಗನೆ ದಯಪಾಲಿಸಿರಿ!

(ತ್ವಷ್ಟಾನು ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಬರುವನು.)

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ದೇವರಾಜನೆ, ಇಗೊ, ವಜ್ರಾಯುಧವು ಇಲ್ಲಿದೆ! ತಕ್ಕೊ!

ಇಂದ್ರ:—ಮಹಾತ್ಮನ ಆಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ವಜ್ರಾಯುಧವೇ? ಎಲ್ಲಿ?

ತ್ವಷ್ಟಾ:—(ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದು) ಇಲ್ಲಿರುವದು ನೋಡು! ತ್ಯಾಗಿ ವರ್ಯನ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮ ದಾನದ ನಿರರ್ಥಕವಿದು! ಮಹಾತ್ಮನು ಅತ್ಯಾ

ಚಾರದ ದಮನಕ್ಕಾಗಿ ದಯಪಾಲಿಸಿದ ಅಸ್ಥಿಯಿಂದ ತಯಾರಾದ ಅಸ್ತ್ರವಿದು! ನೀನಿನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ ಮಾಡು. ಜಯಶಾಲಿಯಾಗಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ವಿಪನ್ನುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೀರ್ತಿಶಾಲಿಯಾಗು.

ಇಂದ್ರ:—(ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಸನ್ಮಾನವನ್ನು ತೋರಿ) ವೃತ್ರಾಸುರನೆ, ದೇವತೆಗಳ ಭಾಗ್ಯಾಕಾಶದ ಕಾಳಮೇಘಸ್ವರೂಪನೆ, ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ಅವತಾರ ಕಾರ್ಯವು ಮುಗಿಯಿತು! ನಾನಿಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ತುಂಡು ತುಂಡಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿಡುವೆನು! (ಹೋಗುವನು.)

ಋಷಿಗಳು:—ಮಹಾತ್ಮಾ ದಧೀಚಿ ಮಹಾರಾಜಕೀ ಜಯ! ಇಂದ್ರದೇವನಿಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ!

(ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರು ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು.)

ದಸ್ಯ:—ಎಲ್ಲಿಯ ಜಯ? ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಅಪಜಯವೇ ಅಪಜಯ!

ಋಷಿಗಳು:—ಏನಾಯಿತು? ಹೀಗೇಕೆ ಅನ್ನುತ್ತಿರುವೆ?

ದಸ್ಯ:—ಸೂರ್ಯೆಯಲ್ಲಿ?

ಸಾಸತ್ಯ:—ಅಸುರನು ಮತ್ತೆ ಅವಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ!

ಋಷಿಗಳು:—ನಿಮಗೆ ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದವರಾರು?

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ಸೂರ್ಯ, ಸೂರ್ಯ, ನೀನೆಲ್ಲಿರುವೆ? (ಹುಡುಕ ಹತ್ತುವನು)

ದಸ್ಯ:—ಇಲ್ಲ. ಅವಳು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ! ನಾವು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಹುಡುಕಿದೆವು! ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ! ಇನ್ನು ಅವಳು ನಮಗೆ ದೊರೆವುದು ಹೇಗೆ?

ತ್ವಷ್ಟಾ:—ಸೂರ್ಯ, ನೀನೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿರುವೆ?

(ನೇಪಥ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿರುವೆನು. ಬಂದೆನು, ಎಂಬ ಧ್ವನಿಯಾಗುವದು. ಎಲ್ಲರೂ ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ ನೋಡುವರು. ರಕ್ತರಂಜಿತ ದೇಹನಾದ ಬಲಾಸುರನು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬರುವನು. ಕಳಗಿಳಿಸುವನು. ಅವಸನ್ನ ದೇಹನಾದ

ಅವನು ಬೀಳುವನು, ಮುತ್ತಿ ಏಳುವನು, ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರು ಅನಂದವಿಂದ ಸೂರ್ಯಯ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸುವರು.)

ಬಲಾಸುರ:—ಬೆಳಕಿನ ಮಗಳೆ, ಹೊಳಪಿನ ಹೆಂಗುಸೆ, ನಾನು ನೊದಲು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಿದನಷ್ಟೆ? ಇನ್ನು ನಾನು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾದೆನು. ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದೆನು....ಅಣ್ಣನು ನಿನ್ನನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಣಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನಲ್ಲ? ಆದರೆ ಆ ಅಸುರ ಸೈನಿಕರು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ನನ್ನನ್ನು ವಂಚಿಸಿದರು. ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ನಾನವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸಿದೆನು. ದುಷ್ಟರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿ, ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಡಗಡೆ ಮಾಡಿ ತಂದೆನು. ಇನ್ನು ನಾನು ಮಾತಾಡಲಾರದವನಾಗಿರುವೆನು. ದೇಹವು ತೀರ ದುರ್ಬಲವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ನನ್ನ ಆಯುಷ್ಯವು ಮುಗಿಯುತ್ತ ಬಂದಿದೆ.... (ಬೀಳುವನು. ಸೂರ್ಯಯ. ಅವನ ಕಲೆಯನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಳಿತು ಉಪಚರಿಸುವರು.)

ಸೂರ್ಯ:—ಹೀಗೇಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು? ಇನ್ನು ಇವನು ಒದುಕುವಂತೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ! (ಹತ್ತಿರುವ ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರರನ್ನು ನೋಡಿ) ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ, ನೀವು ಇವನನ್ನು ಬದುಕಿಸಿರಿ. ಇವನು ನನಗಾಗಿ ಸಾಯುತ್ತಿರುವನು! ನಾನಿದನ್ನು ನೋಡಲಾರೆನು!

ಬಲಾಸುರ:—(ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು) ಬೆಳಕಿನ ಮಗಳೆ, ಹೊಳಪಿನ ಹೆಂಗುಸೆ, ಇನ್ನು ನಾನು ಬದುಕಲಾರೆನು. ನನ್ನ ಆಯುಷ್ಯವು ತೀರಿಹೋಗಿದೆ. ನಾನು ಸಾಯತಕ್ಕವನೆ! ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ದುಃಖವಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮೃತ್ಯುವನ್ನಿಟ್ಟು ಮಡಿಯುವದು ಮಹದ್ಭಾಗ್ಯದ ಸಂಗತಿಯು! ಈ ಭಾಗ್ಯವು ನನಗೆ ದೊರೆತುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮರಣಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ..... (ಏಳುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ) ಇನ್ನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಬಾರಿ ನಿನ್ನ ಮುಖಚಂದ್ರಮನನ್ನು

ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು ಪರಿತ್ಯಕ್ತನು ಎನನು. (ನೋಡಿ) ಅಹಾ! ಎಂತಹ ಸುಂದರ ಮುಖವಿದು! ಎಂತಹ ಉಜ್ವಲ ವರ್ಣವಿದು! ಆದರೆ ನಾನು? (ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ವ್ಯಥಿತನಾಗಿ ಬಿಳುವನು.) ತೀರ ಕಷ್ಟ ಬಣ್ಣ! ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಬೀದಾಗಲಿಲ್ಲ! ನಿನಗಾಗಿ ನಾನು ಎಷ್ಟೊ ರಕ್ತ ವನ್ನು ಬಡೆದುಕೊಂಡೆನು. ಆದರೂ ಅದು ಕಪ್ಪಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ! ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ! ಸುಂದರಿ, ಈಗಲೂ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವೆಯಾ?

ಸೂರ್ಯೋ:—ನಿನ್ನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವೆ? ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ! ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ನೀನು ನನಗೆ ಪರಮ ಪೂಜ್ಯನು! ನೀನು ಶಿಂದೆಯಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿರುವೆ! ಸಹೋದರನಂತೆ ಪ್ರೀತಿಸಿರುವೆ! ದೇವಸ್ವಭಾವದ ನೀನು ಅಸಹಾಯ ಅಬಲೆಯ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸ್ವಂತದ ದೇವದಾಸ ಮಾಡಿರುವೆ! ನೀನು ಅಸುರನಲ್ಲ-ದೇವನು-ದೇವರ ದೇವನು!

ಬಲಾಸುರ:—ನಾನು ದೇವರ ದೇವನಲ್ಲ....ದೇವನೂ ಅಲ್ಲ.... ಅಸುರನು! ಆದರೆ ಅಂಧಿಂಥ ಅಸುರನಲ್ಲ! ದೇವಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದ ಹಾಗೂ ದೇವಿಯ ಪ್ರೀತಿಯನಾ ತಿಳಿದ ದಾಸವನು! ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಯಿತು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಸ್ನೇಹದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದೆ. ಇನ್ನು ನನಗೆ ಏನೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ! ಎಂತೋಷದಿಂದ ಸಾ—ಯು—ವೆ—ನು. (ಮರಣ ಹೊಂದುವನು.)

(ಸೂರ್ಯಯು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೊರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಂತೆ ಸ್ತಬ್ಧರಾಗಿ ನಿಂತಿರುವರು.)

ವಂಚಮಾಂಕ.

(ರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯ. ವೃತ್ತಾಸುರನ ವಿಲಾಸಭವನ. ವೃತ್ತಾಸುರನು ಮಲಗಿರುವನು. ಭಯಂಕರ ದುಃಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ಕಂಡು ಜಾಗೃತನಾಗುವನು. ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುವನು. ಸೇವಕನನ್ನು ಕೂಗುವನು. ಪಿತ್ತು ಎಂಬ ಪ್ರಧಾನ ಸೇವಕನು ಬರುವನು)

ವೃತ್ತಾಸುರ:— ಹೊರಗಿನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ದಧೀಚಿಯ ಅಸ್ಥಿಗಳ ಗಂಟನ್ನು ಇರಿಸಿದ್ದೆನು. ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ತಕ್ಕೊಂಡು ಬಾ.

ಪಿತ್ತು:—ಮಹಾರಾಜರ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ವರ್ತಿಸುವೆನು.

(ಹೋಗುವನು.)

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ನನಗೆ ಹೀಗೆ ದುಃಸ್ವಪ್ನಗಳು ಏಕೆ ಬೀಳುತ್ತಿರಬಹುದು? ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ! ಶರೀರದ ಹುರುಳು ಅಳಿಯುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ! ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಯಾವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಲಿ? (ಗೊಣಸುವನು. ಪಿತ್ತು ಗಂಟು ಕಂಡು ಕೊಡುವನು. ವೃತ್ತಾಸುರನು ಬಿಚ್ಚಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಯಥಾಸ್ಥಿತವಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದುವನು, ಮತ್ತು ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿ ಪಿತ್ತುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವನು. ತಗದಿಸಿ ಬಾ, ಎಂದು ಹೇಳುವನು. ಪಿತ್ತು ಮತ್ತು ಹೋಗುವನು.) ಇಂದ್ರನು ನನ್ನ ನೆರೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಹೋದನಲ್ಲವೇ? ಹೋಗಲಿ! ಅವನಿಂದ ನನಗಾಗುವದೇನು? ಆ ಕೈಲಾಗದವನು ನನಗೇನು ಮಾಡುವನು? ಇಂದ್ರನ ಬದುಕು ಇಂದ್ರಾಣಿಯು ನನ್ನ ಕೈವಶವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ನಾನವಳನ್ನು ನನ್ನ ಈ ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದು ಸತ್ಕರಿಸುವೆನು. ಇನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಅಸುರರ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು. ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ಶೌರ್ಯ

ವನ್ನೂ ತಿಳುಹಿಕೊಡಬೇಕು. ಅವಳು ವೋಹಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. (ಹಿತ್ತಿ ಬರುವನು) ಈಗ ಪಾಲೋಮಿಯು ಎಲ್ಲಿರುವಳು?

ಪಿಪ್ಪು:—ನಾಮ್ರಾಜ್ಞಿಯವರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವಳು.

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿದೆ ಯೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವೆಯಾ?

ಪಿಪ್ಪು:—ಮಹಾರಾಜರೆ, ಅವಳು ಆತಿ ಗರ್ವಿಷ್ಠೆಯು. ಕೇವಲ ನಿನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನೆ ಏಕೆ, ದಾನವ ಜನಾಂಗವನ್ನೆ ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿರುವಳು.

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಏತರ ಮೇಲಿಂದ ನೀನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವೆ?

ಪಿಪ್ಪು:—ಅವಳ ಮಾತು-ಕತೆಗಳಿಂದ. ನಾನವಳಿಗೆ ಇಂದ್ರನು ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಹೋದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಿಳುಹಿದೆನು. ಅವಳು ಆನಂದಿತಳಾಗಿ 'ಇನ್ನು ಭಯವಿಲ್ಲದಾಯಿತು, ನಾನು ನಿಶ್ಚಿಂತಳಾದೆನು,' ಎಂದು ನುಡಿದಳು.

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಅವಳು ಆಗಲೇ ಪತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕವಳು. ಏಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲವೆನ್ನಬೇಕು?

ಪಿಪ್ಪು:—ಮಹಾರಾಜರೆ, ಅವಳು ಫಾಳಿನ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದಿರುವಳು. ನಿನ್ನೊಡನೆ ಮಾತಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವಳು ಬಳಿಕ ಪತಿಯ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುವಳಂತೆ.

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಬೆಳಗಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿದೆ?

ಪಿಪ್ಪು:—ಇನ್ನು ಒಹಳ ಕಾಲವಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯು ಎತ್ತಿ ಹೋಗಿ ಒಹಳ ಹೊತ್ತಾಗಿರಬಹುದು.

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಇಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಿದ್ರೆಯೆ ಇಲ್ಲದಾಗಿದೆ! ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚುತ್ತಲೇ, ಭಯಂಕರವಾದ ಕನಸು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ನಾನು ಚೀತ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಎದ್ದು ಬಿಡುವೆನು. ಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ನೆನೆದು ವಿಚಾರಿಸುವೆನು. ಹಲವು ವಿಧಗಳಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಬರುವವು.

ಮನಸ್ಸು ಭಯಗೊಳ್ಳುವದು. ಕೆಲಜೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚುವೆನು. ಮತ್ತೆ ದುಃಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ಕಾಣುವೆನು. ಎಳುವೆನು. ಹೀಗೇಕಾಗುತ್ತಿರಬಹುದೆಂಬದು ಹೊಳೆಯದಾಗಿದೆ! ಇಕಲಿ. ನಾನು ನಿರ್ಭಯನಾಗಬೇಕಾದರೆ, ನೀನು ನಾಳಿನ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೆರೆಹಿಡಿದು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಈ ಸಾರೆ ನಾನು ಅವನಿಗೆ ದಯೆದೊೀರುವದಿಲ್ಲ. ಕೊಡಲೆ ಅವನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಬಿಡುವೆನು. ಅವನ ಮರಣವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಿದ ಒಳಿಕ ಶಚಿಯನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸುವೆನು. ಅವಳ ಗರ್ವವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವೆನು. ಅವಳ ದರ್ಶನು ಅಡಗಿದ ಹೊರತು ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯಿಲ್ಲ. ನಿಶ್ಚಿಂತತೆಯಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ಹೇಗೆ ವೇಳಿಸುನ್ತು, ಕಳೆಗುಲಿ? ಸುರೆಯು ಸಿದ್ಧವಿದೆಯೇ? ಬೇಗನೆ ತಕ್ಕೊಂಡು ಬಾ.

ಪಿಪ್ಪು:—ಮಹಾರಾಜರೆ, ಇಂದು ಸುರೆಯೇಕೆ? ಸೋಮರಸವು ಸಿದ್ಧವಿದೆ. ತಂದು ಕೊಡಲೇನು?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಮೂರ್ಖನೇ, ಅಸುರರು ಸೋಮರಸವನ್ನು ಕುಡಿದದ್ದುಂಟೆ? ಅಸುರರಿಗೆ ಸೋಮರಸವು ನಿಷಿದ್ಧವಾದ್ದು-ಧರ್ಮಬಾಹ್ಯವಾದ್ದು ದೇವತೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಕುಡಿಯತಕ್ಕವರು. (ವಿಶಾಸಧವನದಲ್ಲಿ ಪಿಪ್ಪುವಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೋಮರಸಪೂರ್ಣವಾದ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಪಾತ್ರೆಯಿತ್ತು. ಈ ಪಾತ್ರೆಯ ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಗಡಿನ ಅವರಣವಿತ್ತು.)

ಪಿಪ್ಪು:—ಮಹಾರಾಜರೆ, ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಈ ಅರಸುನೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಮರಸದ ಈ ಪಾತ್ರೆಯೇಕೆ? ನಾನಿದನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಸಾಟಿ ಬಿಡಲಿಯಾ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಬೇಡ. ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾನಿದನ್ನು ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕ ಇರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಈ ಸೋಮರಸದ ಮುಖಾಂತರ ಶಚಿಯು ದೇವಿಯೊ-ಬಾನವಿಯೊ ಎಂಬದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸ

ದೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದಾನವಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವಳ ಧರ್ಮನಿಗಳಲ್ಲಿ ದಾನವ ರಕ್ತವು ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನೋಮರಸವನ್ನೆಂದೂ ಮುಟ್ಟಳು.

ಪಿಪ್ಪು:—ಮಹಾರಾಜರು ಒಳ್ಳೇ ಕುಶಲರು. ಉತ್ತಮವಾದ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಟ್ಟಿರುವಿರಿ

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಇಗಲಿ. ನಿನ್ನಿನ ದಿವಸ ನನ್ನ ಸೈನಿಕರು ಹಲವರು ದೇವಾಂಗನೆಯರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ತಂದಿರುವರಷ್ಟೆ? ಇವರಲ್ಲಿ ನರ್ತಕಿಯರೂ ಇರುವರು. ನಾನೀಗ ದೇವತಾಸ್ತ್ರೀಯರ ನರ್ತನವನ್ನು ನೋಡ ಬಯಸಿದ್ದೇನೆ ನೀನು ಹೋಗು. ನರ್ತಕಿಯರನ್ನು ಬರ ಮಾಡು. ಸುರೆಯನ್ನೂ ತಕ್ಕೊಂಡು ಬಾ (ಪಿಪ್ಪು ಹೋಗುವನು ನರ್ತಕಿಯರು ಬರುವರು. ಪಿಪ್ಪು ಸುರೆಯನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುವನು. ನಾಚು ಆರಂಭವಾಗುವದು. ವೃತ್ರಾಸುರನು ಸುರೆಯನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತ ನರ್ತನವನ್ನು ನೋಡುವನು. ಕ್ಷಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚುವನು. ನರ್ತಕಿಯರು ಆಸುರ ರಾಜನಿಗೆ ನಿದ್ದೆ ಹತ್ತಿ ತಂದು ತಿಳಿದು ಹೊರಟು ಹೋಗುವರು. ಪಿಪ್ಪು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಬಾಗಿಲ ಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿರುವನು.)

ಪಿಪ್ಪು:—ರಾಜಸೇವೆಯೇ ಒಂದು ಕಠಿಣವಾದ್ದು. ಹಲವು ಕುವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ರಾಜರಿಗೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ದೆ ಹತ್ತದಿರುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ್ದು; ಆದರೆ ನನ್ನ ಗತಿಯೇನು? ರಾಜನು ಕರೆದಾಗ ಕೈ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದ ನನಗೆ ನಿದ್ದೆಗೆ ಅವಕಾಶವೆಲ್ಲಿ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—(ಭಯಂಕರವಾದ ಸಪ್ತಳವನ್ನು ಕೇಳಿ ಗಡಬಡಿಸಿ ಏಳುವನು. ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುವನು.) ಪಿಪ್ಪು ಎಲ್ಲಿರುವೆ? ಭಯಂಕರ ಸಪ್ತಳವಾಗಲಿಲ್ಲವೆ? ಏತರ ಧ್ವನಿಯದು?

ಪಿಪ್ಪು:—(ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ) ಮಹಾರಾಜರೆ, ಹೊರಗೆ ಬಿರುಗಾಳಿ

ಬೀಸುತ್ತಿದೆ. ಭಯಂಕರ ಬಿರುಗಾಳಿ! ನೀವು ಕೇಳಿದ್ದುದು ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಸಪ್ಪಳವಾಗಿರಬೇಕು!

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ನೀನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೆ?

ಪಿಪ್ಪು:—ನನಗೆ ಕೊಂಚ ನಿದ್ರೆಹತ್ತುವದರಲ್ಲಿತ್ತು ಯಾವ ಸಪ್ಪಳವನ್ನೂ ನಾನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ.

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ ಸರಿ! ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ವೈಮರೆದಿದ್ದ ನಾನು ಆ ಸಪ್ಪಳದಿಂದ ಜಾಗ್ರತನಾಗಿರಲು ನೀನು ಆ ಸಪ್ಪಳವನ್ನೇ ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತಿರುವೆ! ಆಗಲಿ. ನಾನು ಹೋಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವೆನು. (ಎದ್ದು ಹೋಗುವನು. ಬಾಹ್ಯಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ತರುಗಿಬರುವನು) ಆಕಾಶವು ಕಾವರ್ವೇಡದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗಿದೆ ಬಿರುಗಾಳಿಯು ಭರದಿಂದ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯು ನನ್ನ ಹೃದಯದಂತೆ ಎಕ್ಕು ಬಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ! (ಹಾಸುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಒರಗಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚುವನು. ಪಿಪ್ಪು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಕುಳಿರುವನು.)

ಪಿಪ್ಪು:—ದೊರೆಗಳವರ ದಿವ್ಯಚಿತ್ತ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಯಾವ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು? ಯಾವ ನೋಟವನ್ನು ಕಂಡಿತ್ತು? ಎಂಬುದರ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ!

ವೃತ್ತಾಸುರ:—(ಆರನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬದಬದಸಹತ್ತುವನು.) ಆ ವನಾಸು? ಆ ದಾಗಿಲ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವನಾವನು? ದಧೀಚಿ ಋಷಿಯು! ಇಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಂದಿರಬಹುದು? ಎಕೆ ಬಂದಿರಬಹುದು? ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ವೊಳೆಗಳಿವೆ! ರಕ್ತವು ಹೊರಹೊರಡುತ್ತಿದೆ. ಪುಟಿಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಋಷಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾತರತೆಯಿಲ್ಲ. ಆತನಾದ ಎಲ್ಲ. ಕೆಂಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವನು ಮಾತ್ರ. ಒಳ್ಳೆ ಗಟ್ಟಿಗನು! ಪರಮ ಸಹಿಷ್ಣುವು! ಆದರೆ ನಾವಿ ನೋಟವನ್ನ ನೋಡಲಾರೆನು! ಈಗಲೇ ಈ ಋಷಿಯನ್ನು ಹೊರದೂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಒಲಾ

ಸುರ, ಒಲಾಸುರ, ನೀನೆಲ್ಲಿರುವೆ? ಬೇಗ ಬಾ; ಈ ಋಷಿಯನ್ನು ಕಂಡು
ಹಿಡಿದು ದಬ್ಬಿಕೊಡು!.....ಒಲಾಸುರ, ಏಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ? ಈ
ಋಷಿಗೆ ಭಯಗೊಂಡು ಅಣ್ಣನ ಆಜ್ಞಾಭಂಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವೆಯಾ?
ನಾನು ವಿಧೇಯನಾದರೆ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸೆನು!.....
ಒಲಾಸುರನು ಬರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ನಾನೇ ಈ ಋಷಿಯನ್ನು ಹೊರದಳ್ಳುವೆನು.
(ಏಳುವನು. ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುವನು. ಋಷಿಯು ಕಾಣದಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ಮತ್ತೆ ಒರಗಿ
ಕೊಳ್ಳುವನು. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚುವನು. ಕ್ಷಣಕಾಲದ ತರುವಾಯ) ಇದೇನು? ನನ್ನ ಈ
ವಿಲಾಸಭವನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲದ ಬಂತು? ದಂಡೆಯಲ್ಲಿಂದ ಗಿಡವಿದೆ.
ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವ ಇವನಾವನು?
ದಧೀಚಿ ಋಷಿಯು! ದೇವತೆಗಳ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಆತ್ಮಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡು
ತ್ತಿದ್ದಾನೆ! ದಾನವರನ್ನು ಆಹುತಿಗೊಳ್ಳುವ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸುತ್ತಿ
ದ್ದಾನೆ! ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ಮರಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ಮೃತ್ಯುದೇವತೆಯ
ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಗಿಡವನ್ನು ತೆಕ್ಕೆ ಹಾಯ್ದು ಇವನಿಗೆ ನಾನಾವ ಬೆದರಿಕೆ
ಯನ್ನು ತೋರಲಿ? ಈ ಋಷಿಯನ್ನು ದುಸ್ಸಾಹಸದಿಂದ ತಡೆವುದು ನನಗೆ
ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಗೋ, ಋಷಿಯು ತನ್ನ ಮರಣಸಮಯದಲ್ಲೂ
ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಪರಿಹಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು. ನಾನವನ ಪರಿಹಾಸ
ವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ? ದಾನವ ಸಾಮ್ರಾಟವಾದ ನಾನು ಯುಕ್ತ
ಶ್ವಿತ ಋಷಿಯಿಂದಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಪಮಾನವನ್ನು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಸಹಿಸಿ
ಕೊಳ್ಳುವದು ನಾಚುಕೆಗೇಡಿತನವಲ್ಲವೇ? ಅಹುದು! ಆದರೆ ಮಾಡಬೇ
ಕೇನು? ಉಪಾಯವೇನೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ! ಅಯ್ಯೋ, ಎಂತಹ ಮರ್ಮ
ಯಾತನೆಯಿದು!.....

(ಜೀಕ್ಕರಿಸುವನು ಪಿಪ್ಪು ಬಾಗಿಲವನ್ನು ತೆರೆದು ಒಳಗೆ ಬರುವನು.)

ಪಿಪ್ಪು:-ಮಹಾರಾಜರೆ, ಏಕೆ ಜೀತ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಿರಿ? ಏನಾಯಿತು?

ವೃತ್ತಾಸುರ:- (ಎದ್ದು ಕುಳಿತು ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿ) ಕಾಣದಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಗೆ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾನಾದೀತು? (ಪಿತ್ತವನ್ನು ಕುಂಟು) ಹುಡುಕಿ ನೋಡು. ಹೊರಗೂ ಒಳಗೂ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಹುಡುಕಿ ನೋಡು.

ಪಿಪ್ಪು:—(ಹುಡುಕುವನು ಯಾರನ್ನೂ ಕಾಣದೆ ತಿರುಗಿ ಬರುವನು.)
ಮಹಾರಾಜರೆ, ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ಬಿರುಗಾಳಿಯು ಮಾತ್ರ ಭಯಾನಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ.

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಕೇವಲ ಹೊರಗೇ ಏಕೆ, ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲೂ ಬೀಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು! ಆದರೆ ದಧೀಚಿಯಲ್ಲೇ? ನಾನವ ನನ್ನು ಎರಡು ಸಲ ಕಂಡೆನು.

ಪಿಪ್ಪು:—ಮಹಾರಾಜರೆ, ತಾವು ಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ಕಂಡಿರಬೇಕು. ದೇಹವಿರಿಸಿದ್ದ ದಧೀಚಿಯು ಹೇಗೆ ಈ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾನು?

ವೃತ್ತಾಸುರ:—ಸ್ವಪ್ನವಲ್ಲ! ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾನವನನ್ನು ಕಂಡೆನು! ಅಘಟಿತಘಟನೆಗಳನ್ನು ಘಟಿಸಬಲ್ಲ ಪರಮ ದುಸ್ಸಾಹಸಿಗ ನವನು! ಅವನಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ್ದಾವುದೂ ಇಲ್ಲ! ಅವನ ಅಸ್ಥಿಗಳು ಇದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇವೆಯೇ ಹೇಗೆ ನೋಡು. ತಕ್ಕೊಂಡು ಬಾ. ಕಣ್ಣುಟ್ಟ ಕಂಡಹೊರತು ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ (ಪಿತ್ತ ಹೋಗುವನು. ಗಂಟು ತಂದು ಕೊಡುವನು. ವೃತ್ತಾಸುರನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಆ ಗಂಟನ್ನು ಪಿತ್ತವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವನು) ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ಈ ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕುಟ್ಟಿ ಪುಡಿಮಾಡು. ಬಳಿಕ ಆ ಪುಡಿಯನ್ನು ಬೀಸು. ಉಂಟಾಗ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಜೆಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಾ ತಿಳಿಯಿತೇ?.....ಇದರಿಂದ ನಾನು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾದೇನೆ? (ಗೇಣಿಸುವನು) ಬೇಡ. ಕುಟ್ಟಿಪುಡಿಮಾಡುವದು ಬೇಡ. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಡುವದು ಬೇಡ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಹಿಟ್ಟಿನ ಕಣಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಲೆತು, ನನ್ನ ನಾಶಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥವಾಗಬಹುದು! (ಆಶೋಚಿಸುವನು) ನಾಳಿನ ಬೆಳಿಗಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಳವಾದ ತೆಗ್ಗು ತಿಗಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಅಸ್ಥಿ

ಗಳನ್ನು ಹುಗಿದು ಬಿಡು. ಜನರಿಗೆ ಹುಗಿದ ಸ್ಥಳವು ಹೊಳೆಯದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನೆಟ್ಟಗಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆ? ನನಗೆ ಈ ಅಸ್ಥಿಗಳ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ ನನ್ನ ವೈರಿಗಳಿಗೆ ಇವು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಿವೆ! ಇವು ವೈರಿಗಳ ಹಸ್ತಗತವಾಗದಂತೆ ನಾನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು! ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಇವುಗಳನ್ನು ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ಹೊರದೂಡುವ ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಉಪಾಯವನ್ನವಲಂಬಿಸಲಿ? ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಶ್ಚಿಂತನಾದೇನು?.....

ಪಿಪ್ಪು:—ಘುಹಾರಾಜರೆ, ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಶಲೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವದರಲ್ಲಿದೆ! ನೀವನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ! ನಾನು ಯಾವದೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ಅಸ್ಥಿಗಳು ಶತ್ರುಗಳ ಕೈನೇರದಂತೆ ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವೆನು. ನೀವು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿ ಕ್ಷಣಕಾಲ ವಿಶ್ರಮಿಸಿರಿ. ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿರಿ.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಲಿಯಾ? ಹೇಗೆ ಮಾಡಲಿ? ನಾನು ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯ ಹೋದಂತೆ ಅದು ನನ್ನಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯುವದರಲ್ಲಿದೆ! ನಾನದನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಿಡಿಯಲಿ? ಇಂದಿನ ಈ ಕಾಳರಾತ್ರಿಯು ಎಂತಹ ದೀರ್ಘವಾದದ್ದಾಗಿದೆಯಲ್ಲ! ಬೆಳಗು ಬಂದಿಲ್ಲವೆ?

ಪಿಪ್ಪು:—ಮಹಾರಾಜ, ಬೆಳಗಾಗುವದರಲ್ಲಿದೆ; ಆದರೆ ಹೊರಗಿನ ಹವೆಯು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ನೀವು ಇನ್ನೂ ಕೆಲಹೊತ್ತು ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವದು ಹಿತಕರವಾದ್ದು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಬೆಳಗಾಗ ಬಂದಿದೆಯೆ? ಒಳ್ಳೆ ಆನಂದದ ಸಂಗತಿ. ನನಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಬೇಡ (ಹಾಸುಗೆಯಿಂದ ಏಳುವನು. ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಮತ್ತೆ ಒಳಗೆ ಬರುವನು.) ಪಿಪ್ಪು, ಬೆಳಗಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ ನಾನು ಇಂದ್ರನ ವಧೆಯ ಶರುವಾಯು ಇಂದ್ರಾಣಿ ನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆನು; ಆದರೆ ಈಗ ಆ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಲೇ ಇಂದ್ರಾಣಿಯನ್ನು

ಮಾತಾಡಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ. (ಪಿತ್ತು ಹೋಗುವನು. ವೃತ್ರಾಸುರನು ವತ್ಸೊಬ್ಬ ಸೇವಕನನ್ನು ಕೂಗುವನು. ಉರಣನು ಬರುವನು.) ನರ್ತಕಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಕೊಡು. ಉತ್ತಮವಾದ ಸುರೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಬಾ. (ಉರಣನು ಹೋಗುವನು. ನರ್ತಕಿಯರು ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು. ಅಸುರ ನರ್ತಕಿಯರು ಗಾಯನ-ನಾಟ್ಯಗಳನ್ನಾರಂಭಿಸಿ ವದರದ್ದರು) ದಾನವಸಾ ಮ್ರಾಟನಾಗಿದ್ದ ಪುರಾಣ ಸನ ಮಗಳಾದ ಪೌಲೋಮಿಯು ಒಂದಿದ್ದಾಳೆ. ನೀವವಳ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ನಿಮ್ಮ ನೃತ್ಯ-ಗೀತಗಳು ಅವಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು, ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿರಿ ಅವಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಸುರನಂದಿನಿಯಾಗಿ ದ್ದರೆ-ದೇವತೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಕುಲಗೆಡದಿದ್ದರೆ-ನಿಮ್ಮ ನೃತ್ಯ-ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಲೇ ಬೇಕು. (ನಾಟ್ಯ ಆರಂಭವಾಗುವದು. ಉರಣನು ಸುರೆಯನ್ನು ತರುವನು. ವೃತ್ರಾಸುರನು ಸುರಾ ಪಾನಮಾಡುತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿರುವನು. ಶಚಿಯು ಬರುವಳು. ನರ್ತಕಿಯರು ಸ್ವಾಗತ ಪದ್ಯವನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೋಗುವರು. ಉರಣನೂ ಹೋಗುವನು ವೃತ್ರಾಸುರನು ಎದ್ದು ಬಂದು) ಅಸುರನಂದಿನಿಗೆ ಸ್ವಾಗತವು. ಸುಸ್ವಾಗತವು. ಹೀಗೆ ಬರಬೇಕು.

ಶಚಿ:—ದೈತ್ಯರಾಜನೆ, ನನಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅದರದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಕರೆಸಿದ ಕಾರಣವೇನು?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಯ ಒಗ್ಗಿ ನಿನಗೊಡನೆ ಮಾತಾಡಬೇಕಿದೆ.

ಶಚಿ:—ಆಗಲಿ

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನೀನು ನನ್ನ ಹಿತಾಕಾಂಕ್ಷಿಣಿಯೇ? ಅಹಿತವನ್ನು ಆಶಿಸುವವಳೇ?

ಶಚಿ:—ದಾನವರಾಜನೆ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಹಿತವನ್ನೇ ಕೋರುತ್ತಿರುವೆನು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನಾನೆಂದರೆ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದ ಭಾವಿಸಬೇಡ.

ದಾನವ ಕುಲವೆಂದೇ ತಿಳಿದು ಮಾತಾಡು.

ಶಚಿ:—ನಾನು ದಾನವಕುಲ ಹಿತಾಕಾಂಕ್ಷಿ ನಿಯು. ದಾನವರಿಗೆ ಒಳಿತಾಗದೇಕೆಂದೆ ನಾನು ಸದಾ ಆಶಿಸುತ್ತಿರುವೆನು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಇದರರ್ಥವೇನು?

ಶಚಿ:—ಆರ್ಥವು ತೀರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಹೇಗೇ ಆಪೇಕ್ಷೆ ಸಲಿ, ಹಿತಾಹಿತಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಅವರವರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಂಬಿಸಿದೆ. ಯಾರು ದುರಾಶೆಗೊಳಗಾಗಿ ದುಷ್ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತಿರಾಗುವರೋ ಅವರು ಹಾಳಾಗುವರು. ಯಾರು ಸದುದ್ದೇಶಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಸತ್ಕಾರ್ಯಮಾಡುವರೋ ಅವರು ಸುಖಿಸುವರು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಈಗ ದಾನವರು ಹಿಡಿದಿರುವ ದಾರಿ ಯಾವುದು?

ಶಚಿ:—ದುರ್ಮಾರ್ಗವು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಆದೇಕೆ?

ಶಚಿ:—ದಾನವರು ದುರಾಶಾಗ್ರಸ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಸ್ವದ ಭೂಮಿಯು ಸಾಲದಾಗಿದೆ. ಅನ್ಯರ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಆಕ್ರಮಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದೊಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ದೇವತೆಗಳ ದೇವಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದೇವತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವಾದೀತೆ? ಇದರಿಂದ ಸುಖವು ದೊರೆಯದೀತೆ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಏಕೆ ದೊರೆಯಲಾಗದು? ವಸುಂಧರೆಯು ನೀರ ಭೋಗ್ಯವು. ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಯು ಮಾನವನ ಸಜೀವತೆಯು ಲಕ್ಷಣವು. ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿಯೆ ತೃಪ್ತನಾಗಿರುವ ಕೂಪಮಂಡಲಕವೃತ್ತಿಯು ಹೇಡಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಮ್ಮತವು. ನಾವು ಹೇಡಿಗಳಲ್ಲ ಶೂರರೂ, ಸಾಹಸಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದ ನಾವು, ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಯನ್ನು ಧರಿಸಲಾಗದೆ? ಪರಚಕ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯನ್ನಿಡಲಾಗದೆ? ಕೌರ್ಯವನ್ನೂ, ಸಾಹಸವನ್ನೂ ಪ್ರಕ

ಟಿಸಿ, ಜಯಶಾಲಿಗಳಾಗಿ ಕೀರ್ತಿಮಂಡಿತರಾಗುವದು ಅಸುರರಿಗೆ ಭೂಷಣಾಸ್ಪದವಲ್ಲವೆ?

ತಚ್ಛಿ:—ಪರಪೀಡೆಯು ಸಾಪದ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೆ? ಅತ್ಮಸಂಕಲ್ಪಣೆಯ ಅಧಿಕಾರವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಪರರ ವಸ್ತುವನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಯಾವನಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾಲು ಕೆದರಿ ಜಗಳ ತೆಗೆಯುವದರಲ್ಲೂ, ಪರಸ್ವಾಪಹರಣ ಮಾಡುವದರಲ್ಲೂ, ಪ್ರಾಣಹಿಂಸೆಯಲ್ಲೂ ಪುರುಷಾರ್ಥವಿದೆಯೆ? ಈ ಅನೀತಿಯ ಕೃತ್ಯಗಳು ಯಾವುದೊಂದು ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಗೌರವವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬಹುದೆ? ಭೂಷಣಾಸ್ಪದಗಳಾಗಬಹುದೆ? ದಾನವೇಂದ್ರನೆ, ದೇಡ. ದುರಾಶೆಯಿಂದ ಪರಿಚಾಲಿತನಾಗಿ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಮುಂದರಿಯುವದು ದೇಡ! ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುವ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ನಿಟ್ಟುಕೊಡು. ಅವರ ದೇವಭೂಮಿಯನ್ನು ಅವರ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸು. ನಿನ್ನ ಮಹದ್ಗುಣದಿಂದ ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋಗು. ಸುಖದಿಂದಲೂ ಸಮಾಧಾನದಿಂದಲೂ ಇದ್ದು ಉತ್ತಮೋತ್ತಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರವನ್ನು ಸಾಗಿಸು. ಸ್ವಜನಾಂಗದ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಹೊಂದು. ಈ ವರೆಗೆ ಆಗಿ ಹೋದ ಇನ್ನು ಆಗಲಿರುವ ಭೂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮನೆಂಬ ಗೌರವದ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಂದು. ಕೀರ್ತಿಶಾಲಿಯಾಗು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಪೌಲೋಮಿ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಾದ-ವಿವಾದ ಬೆಳೆಸುವದು ನಿರರ್ಥಕವಾದ್ದು! ದೇವತೆಗಳು ಅಸುರರ ಚಿರವೈರಿಗಳು. ಈ ಎರಡು ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟೋ ಯುದ್ಧಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಈಗ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಮುಂದೆಯೂ ನಡೆಯುವವು. ಯಾರು ಶ್ರೇಷ್ಠರು? ಯಾರು ಕವಿಷ್ಠರು? ಎಂಬುದರ ನಿರ್ಣಯವು ವಾದ-ವಿವಾದದಿಂದಾಗತಕ್ಕದ್ದಿರದೆ, ಬಾಹುಬಲದಿಂದಾಗಬೇಕಿದೆ! ಇರಲಿ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು

ಇನ್ನು ನಿನಗಿಡನೆ ಮಾತು ಒಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅಸುರ ಸಾಮ್ರಾಟನ ಸುತೆಯಾದ ನೀನು ಇಂದು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿರುವೆ. ನಿನ್ನ ಚರಣ ರಜದಿಂದ ನನ್ನ ಈ ಮನೆಯನ್ನು ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸಿರುವೆ. ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿನ್ನ ಆದರ-ಸತ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಾಡುವದು ಅವಶ್ಯವಾದ್ದು. ಇಗೊ, ಇಲ್ಲಿ ಸುರೆಯಿದೆ ಸ್ವೀಕರಿಸು (ಪಾನಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಡಹೋಗುವನು.)

ಶಚಿ: — ಒಲ್ಲೆನು! ಸೆರೆಗುಡಿಯಲ್ಲಿಕ್ಕೆಂದು ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವಳಲ್ಲ!

ವೃತ್ರಾಸುರ: — ಉತ್ತಮವಾದ ಸುರೆ. ಇದೇ ಈಗ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಒಳ್ಳೇ ರುಚಿಕರವಾಗಿದೆ.....

ಶಚಿ: — ಹೇಗಿದ್ದರೂ ನಾನೊಲ್ಲೆ! ನಾನೆಂದೂ ಸೆರೆಗುಡಿದವಳಲ್ಲ!

ವೃತ್ರಾಸುರ: — ನಿಜವೆ? ಅಸುರ ನಂದಿನಿಯಾಗಿಯೂ ಮದಿರೆಯನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವೆಯಾ? ಸುರೆಯನ್ನು ತರಸ್ಕರಿಸುವದು ದಾನವರಿಗೆ ಧರ್ಮಬಾಹ್ಯ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೇನು?

ಶಚಿ: — ಅಸುರ ರಾಜನೆ, ನೀನು ನಿನ್ನ ಈ ಮಾತುಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಅಪಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ!

ವೃತ್ರಾಸುರ: — ಹೀಗೊ, ಆಗಲಿ! (ದಾಸಿಯನ್ನು ಕೂಗುವನು. ಸೋಮರಸವನ್ನು ತರುವಂತೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸುವನು. ದಾಸಿಯು ಸೋಮರಸವನ್ನು ತರುವಳು) ಈ ಪಾತ್ರೆಯು ಬೇಡ. ಅದೊ, ಅಲ್ಲಿ ಪಾನಪಾತ್ರೆಯಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಹಾಕಿ ಇವಳಿಗೆ ಕೊಡು. (ದಾಸಿಯು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಳು.)

ಶಚಿ: — (ಕೋಪದಿಂದ) ದೈತ್ಯರಾಜನೆ, ನಾನು ಸುರೆಯನ್ನು ಸೇವಿಸುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಆಗಳೆ ಹೇಳಿಲ್ಲವೆ?

ವೃತ್ರಾಸುರ: — ಇದು ಸುರೆಯಲ್ಲ.

ಶಚಿ: — ಮತ್ತೇನು?

ವೃತ್ರಾಸುರ: — ಸೋಮರಸ. ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳು. ಹಾಲಿ

ನಂತೆ ಬಿಳ್ಳಿಗಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕುಡಿ!

ಶಚಿ:—ಎನ್ನಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ಬೇಡ! ನನಗೆ ಏನೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ!.....

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನಾನು ದಾನವನಾಗಿದ್ದರೂ, ದೇವಾಂಗನೆಯರಿಗೆ ಸೋಮರಸವು ಪರಮಪ್ರಿಯಪಾನೀಯವೆಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲೆನು ಅಂತೆಯೇ ನಾನು ಸುರೆಯನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಿದ ನಿನ್ನನ್ನು ಸೋಮರಸದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟಗೊಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವೆನು. ನೀನಿದನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲವೇ? ಪೌಲೋಮಿ, ನೀನೀಗ ದೇವಿಯಲ್ಲವೇ? ಅಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ನಾನು ಸೋಮರಸವನ್ನು ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಆಗ್ರಹ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ!

ಶಚಿ:—ನಾನು ದೇವಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಅನ್ನುವರಾರು? ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೇವಿಯು! (ದಾಸಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವಳು. ಕುಡಿಯ ಹೋಗುವಳು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪಾನಪಾತ್ರೆಯ ಮೈಕಿಟ್ಟು ಅವಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವದು. ಅವಳು ಕುಡಿಯುವದನ್ನು ತಡೆದು ಪಾನಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತವಳು.)

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಪೌಲೋಮಿ, ಏನ ನೋಡುತ್ತಿರುವೆ?

ಶಚಿ:—ಇದು ದೇವತೆಗಳ ಪಾನಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲ. ಬೇರೊಂದು ಎದ್ದದ್ದಾಗಿದೆ.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಆದರೇನಾಯಿತು? ನಾನು ನಿನಗಾಗಿಯೇ ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದೇನೆ. ದೇವತೆಗಳ ಶೇಷ ಸಂಸತ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಪರಿಶ್ರಮಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಕಾಣಿಕೆಯೆಂದು ನೀನಿದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸು. ಸೋಮರಸವನ್ನು ಪಾನಮಾಡು.

ಶಚಿ:—ಆಗಲಿ (ಸೋಮರಸವನ್ನು ಕುಡಿಯುವಳು.)

ವೃತ್ರಾಸುರ:—(ಸುರೆಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಬಳಿಕ) ದೇವತೆಗಳು ಸೋಮರಸವನ್ನು ಕುಡಿಯುವರು. ದಾನವರು ಸುರೆಯನ್ನು ಸೇವಿಸುವರು. ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ್ದೆಂಬದನ್ನು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಾರರು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ದೇವತೆಗಳೆಂದೂ ಸುರೆಯನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿದವರಲ್ಲ. ಅಸು

ಕರೆಂದೂ ನೋಮರಸವನ್ನು ನೇಮಿಸಿದವರಲ್ಲ! ಪೌಲೋಮಿ, ನಾನೆನ್ನುವದೂ ನಿಜವಷ್ಟೆ? ಯಾವಳ ಸರಗಳಲ್ಲಿ ಅಸುರರ ನೆತ್ತರವು ಹರಿಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಅವಳು ಎಂದಾದರೂ ನೋಮರಸವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವಳೆ? (ಇಂದ್ರಾಣಿಯು ಉತ್ತರ ಕೊಡದಿರುವಳು.) ನೋಮರಸದಲ್ಲೂ ಮಾದಕತೆಯುಂಟೆಂಬುದನ್ನು ನಾನಿದುವರೆಗೆ ಕೇಳಿದವನಾಗಿದ್ದೆನು ಇಂದು ಕಣ್ಣುಟ್ಟ ಕಂಡಂತಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಮಾದಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನೇಕೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವೆ? ಉತ್ತರವನ್ನೇಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ?

ಶಬ್ದ: —ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಾನು ಕೊಡದವಳಾಗಿರುವೆನು ಒಂದು ವೇಳೆ ನನ್ನ ಪತಿರಾಜನು ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ.....

ವೃತ್ತಾಸುರ—ಪೌಲೋಮಿ, ಇಂದ್ರನು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಿನಗೆ ದುಃಖವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆ? ನಾನಾದರೂ ಇಂದ್ರನ ಸಲಾಯನ ವಾರ್ತೆಯಿಂದ ನಿನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆಯೆಂದೆ ಭಾವಿಸಿದ್ದೆನು. ನನ್ನ ಈ ಭಾವನೆಯು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಭ್ರಾಮಕವಾದ್ದೆ? ಏನೇ ಇರಲಿ, ಅವನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸೆರೆಯಾಳಾಗಿ ಇಲ್ಲದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು?

ಶಬ್ದ: —ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು! ಆ ಆರ್ಯನು ನಿನ್ನ ಈ ಆನಾರ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು! ಈಗ ಪ್ರಾಣನಾಥನು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಬಳಿಕ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿಯಾಗಿದ್ದ ನಾನು ಉತ್ತರಗೊಡುವೆನು, ಕೇಳು. ಆರ್ಯರ ವಿವಾಹವು ಪತಿ-ಪತ್ನಿಯರ ಅಪೂರ್ವ ಸಮನ್ವಯವು. ಈ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಪತ್ನಿಯು ಧರ್ಮವು ಪತಿಯು ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುವದು. ಪತ್ನಿಯ ಕುಲಾಚಾರವು ಪತಿಯ ಕುಲಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಲುಪ್ತವಾಗುವದು ಪತಿಯ ಆಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಪತ್ನಿಯ ಆಸ್ತಿತ್ವವು ಆತ್ಮವಿಪರ್ಜನೆ ಮಾಡುವದು. ನಾನು ಅಸುರನಂದಿನಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಆರ್ಯಪತ್ನಿಯು. ಈಗ ನನ್ನ ಧರ್ಮವು ಆರ್ಯಧರ್ಮವು.

ನನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣವು ಆರ್ಯರ ಶಿಕ್ಷಣವು. ನನ ದೀಕ್ಷೆಯು ಆರ್ಯರ ದೀಕ್ಷೆಯು. ಅಂತೆಯೆ ನನಗೆ ಇಂದು ಸುರೆಯು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯವು. ಸೋಮವು ನನ್ನ *ದೇವತೆಯು. ಸೋಮರಸವೆಲ್ಲಿ? ಮತ್ತಷ್ಟು ಬೇಕು. (ತಕ್ಕೊಂದು ಕುಡಿಯುವಳು.)

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಪೌಲೋಮಿ. ಅಲ್ಲ-ಇಂದ್ರಾಣಿ, ನಿನ್ನ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಸ್ತಂಭಿತನಾಗಿ ಹೋಗಿರುವೆನು! ಇನ್ನು ನೀನು ಅಸುರ ಕುಲಕ್ಕೆ ಪೂರಾ ಎರವಾದಂತಾಯಿತಷ್ಟೆ? ಮೂರ್ಖನು ನಾನು. ಅಂತೆಯೆ ಮತ್ತೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನು! ನಿನ್ನ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸಂದಿಗ್ಧತೆಯಿಲ್ಲ. ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಆರ್ಯನು ಇಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವನು ನಿನ್ನ ಈ ಭಾಷಣಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ! ಅವನು ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಟುವಾಗಿದ್ದಾನೆ! ಅದಾವ ವಿಷಯವೆಂದು ಕೇಳುವೆಯಾ? ಅದನ್ನೆ ಹೇಳುವೆನು. ಅವನು ಪಲಾಯನ ಪಟು! ಅಲ್ಲವೆ? ಹಾ: ಹಾ: ಹಾ: (ನಗುವನು.)

ಶಚಿ:—ಆರ್ಯಪುತ್ರನು ಕೇವಲ ಪಲಾಯನ ಕುಶಲನೆ? ಶುಷ್ಣ ದೈತ್ಯನನ್ನು ವಧಿಸಿದವನಾವನು? ನಮುಚಿ ದಾನವನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದವನಾವನು? ಶಂಬರಾಸುರನ ತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತು ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಿದವನಾರು? ಬಲ್ಲಿಯಾ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಬಲ್ಲಿನು! ಅವನು ಇಂದ್ರನೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲಿನು! ಆದರೆ ಅದೇ ಇಂದ್ರನು †ಕೃಷ್ಣಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದು, ಬಳಿಕ ಅವನ ಗರ್ಭಿಣಿಯರಾದ ಹೆಂಡಂದಿರನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸಲಿಲ್ಲವೆ? ಇಂತಹ ಇಂದ್ರನು ವೀರವರನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು?

* ವೇದದಲ್ಲಿ ಸೋಮವು ದೇವತಾರೂಪದಲ್ಲಿ ಪೂಜನೀಯವಾಗಿದೆ.

† ಈ ಕಥೆಯು ಪ್ರಥಮಮಂಡಲದ ೧೦೧ನೆಯ ಸೂಕ್ತದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ.

శబ్దః—ఆయురపుత్రును విరవరనల్లవేందు అన్నవవరారు? నానంతకు ఒందు సలవల్ల-నీరు సారే హేళువేను. ఆయురపుత్రును విరవరను-శ్రేష్ఠతమవిరను! ప్రాణనాథను ఆత్మాచారిగళనన్న గర్వితరనన్న సమొల నాశగీళిసిద్ధానే; అదరే తందేయ సమాన నాగిద్ద వృద్ధ అసురసామాటనన్న అనన మగళ ఆశేయి.ంద హత్యే మాదిదవనల్ల కండియా! ఇంకహ కాపురుషోజిత కేలీయ గౌర వచ్చు నినగీళిచ్చిగి మాత్ర సల్లతక్కద్దాగిదే! ఇంధ నిరజ కేలసవన్న మత్తరణి మాదతక్కవరల్ల! తిళియితే?

వృత్తాసురః—అదు గౌరవద కేలసవే ఇరలి, అగౌరవద కేలసవే అగిరలి, ఈ గౌరవాగౌరవగళన్న నిణయిసువ అధికా రవు నిన్నదల్ల. నన్నదొ అల్ల. నావిరవరణి ఈ భారవన్న భవిష్యత్కాలద ఇతిహాసకారర తలీయ మేలే హేళిరిసిబిడొణ. అసురర మనేయల్లి పొలొణిమియింబ హేసరిన నిల మాణికవిత్తు. ఈ నిలమాణికవు దేవతెగళ కణ్ణుగళనన్న కుక్కేసి బిట్టిత్తు. ఈ నిలమాణికవు అసురకుల ప్రదీపవాగిత్తు. పులొణిమన రాజను అసురర మనేయన్న అంధకాళమయవాగి మాది, ఈ నిల మాణికవన్న దేవతెగళ ముకుటద్దల్లి నేరిపయిసిదను. ఇద రింద అసురరు క్షోణిపగొండరు. అవర తీక్షణవాద ఆయుధవు ఒరేయింద హేళిరబిద్దితు. పులొణిమననన్న బలిగొండితు. ఆ పులొణిమనను పొలొణిమియ పితను; హాగు కులకలంకనాద ఆ పులొణిమనన హత్యాకారియ నాను! ఇవరిబ్బరల్లి నిరజరు యారు? హీనకాయప్రవృత్తరు యారు? స్వజనాంగద అహితవన్న తడేయదీకేంబ ఊళ్ళు ఊద్దేశవన్నిట్టుకొండే నానిర కేలసవన్న మాదిరువేనల్లదే దీరిల్ల! అదరే నిను నన్న లాలసేయింద ఈ కేలస

ಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲವೇ? ಚನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡು. ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಕಬಳದಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡುವದೂ, ಇಂದ್ರನೊಡನೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡುವದೂ ಹಠಿಚಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ! ನಿನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವದೂ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ! ನಿನ್ನ ಕುಂಕುಮ ತಿಲಕವನ್ನು ಇದು ವರೆಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೂ ನಿನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ! ಇಂದು ನಾನು ನಿನ್ನ ಅಂಗವೃತ್ತ ಮಡಲು ಬಯಸಿ, ಮುಂದುವರಿದರೆ, ತಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿಯು ನೀವತೆಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ! ಪುಷ್ಪಗಳಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ! ಈ ವರೆಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದವರಾರೊಂದುನ್ನು ಸುಖವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳು. ನಾನಿಬುವರೆಗೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ನಿನಗೆ ಹಾಗು ನಿನ್ನ ಪತಿಯ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಒಂದಿರುವೆನೆಂದು ನನ್ನ ನೀನು ಬಲ್ಲೆಯಾ? (ಸ್ವರವು ಕಂಪಿತವಾಗುವದು) ನಾನು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಅತ್ಯಪರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರೀತಿಸಿದ್ದೆನು. ಆ ಪ್ರೇಮವು ಅಕ್ಷಯವಾದುದು. ಅನಂತವಾದುದು. ಇಂತಹ ಪ್ರೇಮದ ಬಲದಿಂದಲೇ ನಿವೀರ್ವರು ಇದು ವರೆಗೆ ಜೀವಿಸಿರುವಿರಿ. ಸುರಕ್ಷಿತರಾಗಿ ಉವಿರಿ. ನೀನು ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಳೂ ಬೇಕಾಗಿರುವೆ.....

ಶಬಿ: ಈಗಳೂ?

ವೃತ್ತಾಸುರ: —ಅಹುದು. ಈಗಳೂ ಬೇಕಿರುವೆ ನನ್ನ ಜೀವನದ ಪ್ರತಿ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲೂ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ಮರಣ ಪರಿಯಂತರವೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವೆನು. ನಾನೀ ಆಶೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ತ್ಯಜಿಸಿದವನಲ್ಲ ತ್ಯಜಿಸ ತಕ್ಕವನಲ್ಲ ಪಾಲಿಸುವೆನು, ನೀನೇಕೆ ಅಸುರ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದೆ? ನನ್ನಲ್ಲಿ ಶೌರ್ಯವಿದೆ. ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಸಾಹಸವಿದೆ. ಪ್ರತಿಭೆಯಿದೆ. ನನ್ನ ಯೌವನದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಪತ್ತೀರೂಪದಿಂದ ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸಿದೆನು. ನಿರಾಶನಾದೆನು. ಬಳಿಕ ಸಹೋದರಿಯ ರೂಪದಿಂದ ಹೊಂದಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆನು; ಆದರೆ ನಿನ್ನಿಂದ ಭ್ರಾತೃಸ್ನೇಹದ

ಬದಲು ದ್ವಿಷಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಖುಷಿಗೊಂಡೆನು. ಹೀಗೆ ನನ್ನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಬರೆ ಕೊಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ದಾನವಕುಲದಲ್ಲಿಕೆ ಜನಿಸಿದೆ? ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಳವಿರಲಿಲ್ಲವೆ? ಒಂಶುಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಆಗಂತುಕ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಸಂತುಷ್ಟಗೊಳಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯವಿರದಿದ್ದರೆ, ಅಸುಕ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ, ನೀನು ನನ್ನ ಜನನಿಯಾಗಿ ಏಕೆ ಅವತರಿಸಲಿಲ್ಲ?.....

ಶಚಿ:—ದೈತ್ಯರಾಜನೆ, ಇಂದಿನ ಈ ಕ್ರಂದನವೂ ಪ್ರಲಾಪ ವಚನಗಳೂ ನಿರರ್ಥಕವಾದವುಗಳು! ಇನ್ನು ಈ ವಚನಗಳಿಂದ ಯಾವ ಉಪಯೋಗವೂ ಆಗದು! ನಾವಿನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಿತವನ್ನು ಮರೆದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ. ದಾನವರಿಗೂ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೊಂದು ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ನೀವಿವತ್ತು ನಡಿಸು. ನೀನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿರುವ ಈ ದೇವರಾಜ್ಯವನ್ನು ದೇವತೆಗಳಿಗೆಕೊಪ್ಪಿಸಿ.....

ವೃತ್ರಾಸುರ:....ನೀನು ಸೂಚಿಸಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತವು ನನಗೆ ಬೇಡ. ಏನಾಗುವದೋ ಆಗಲಿ! ನಾನು ಕೊನೆಯ ವರೆಗೆ ನೋಡಿ ಬಿಡುವೆನು. ಈಗ ನಾನೀವರಿಗಾಗಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊರಬಿಡಬೇಡಿ. ನೀನು ಆನಂದದಿಂದ ನೋಡು ರಸವನ್ನು ಸೇವಿಸು. ನಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮರೆಯನ್ನು ಸೇವಿಸುವೆನು.

ಶಚಿ:—ದೈತ್ಯರಾಜನೆ, ಇನ್ನು ಎನ್ನ ಮರಣವು ದೂರವಿಲ್ಲ! ವಿನಾಶಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಬುದ್ಧಿಯು ನಿನಗುಂಟಾಗಿದೆ. ಬೇಡ! ಈ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡು. ಅಸನ್ನ ಮರಣದಿಂದ ಪಾರಾಗು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:— ನನಗೆ ಮರಣವೆ? ಆಗಲಿ! (ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುವನು)

ಶಚಿ: ... (ವೃತ್ರಾಸುರನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಳಕಾಲು ಕೂಳು) ದಾನವರಾಜನೆ, ಹಟಕ್ಕೆ ಬೀಳಬೇಡ! ದೇವಭಾವನೆಯನ್ನು ದೇವತೆಗಳಿಗೆಕೊಪ್ಪಿಸಿ,

ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋಗು

ವೃತ್ರಾಸುರ:— ಇದು ನನ್ನ ಪರಾಜಯದ ದ್ಯೋತಕವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು? ಈ ವೃತ್ರಾಸುರನಿಗೆ ಪರಾಜಯವು ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಇವನಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಜಯ! ಕೇವಲ ಜಯವಲ್ಲ ಜಯದ ಮೇಲೆ ಜಯ!! ಚಿರಜಯ!!! ನೀನು ಮರಣದ ಭಯದೋರಿ ಯುದ್ಧಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕೆಂದಿರುವೆಯಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ನಾನು ಮರಣಕ್ಕೆ ಹೆದರು ವವನಲ್ಲ! ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡತಕ್ಕವನಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ಮಾತೆಂದರೆ, ಈ ವೃತ್ರಾಸುರನಿಗೆ ಮರಣವೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಇವನು ತನ್ನ ಮೃತ್ಯುಬಾಣವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ನೀನದನ್ನು ನೋಡಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಾನು ತೋರುವೆನು. ಪಿಪ್ಪ, (ಸೇವಕನು ಬರುವನು.) ಆ ಗಂಟನ್ನು ತಂದು ಕೊಡು. (ಬೋಗುವನು. ತಂದು ಕೊಡುವನು.) ಇಗೋ, ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು. (ಗಂಟು ಬಿಚ್ಚಿ ತೋರಿಸುವನು.)

ಶಚಿ:—ಅಂದು ನೀನು ಈ ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕಳುವು ಮಾಡಿ ತಂದಿರುವೆಯಲ್ಲವೇ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಕಳವಲ್ಲ. ಅಶ್ಮರವ್ವಣೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವೆಂದೆನ್ನು.

ಶಚಿ:—ದಾಸವ ರಾಜನೆ, ಇವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದಧೀಚಿ ಋಷಿಗಳ ಅಸ್ಥಿಗಳೇ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಅಹುದು.

ಶಚಿ:—ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಪಾಲವಿಲ್ಲವಲ್ಲ.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಕಪಾಲವೆಂದರೆ? ತಲೆಬುರುಡೆಯೇ?

ಶಚಿ:—ಹೌದು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಇದೆ; ಆದರೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿದೆ.

ಶಚಿ:—ಎಲ್ಲಿರುವದು? ಅದನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡು. ನಾನದನ್ನು

ಪೂಜಿಸುವೆನು. ದಧೀಚಿಋಷಿಗಳು ನನ್ನ ಗುರುಗಳು, ಅಭಿಭಾವಕರು, ತಂದೆಗಳು. ನಾನವರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ಒಳಿದು ದೊಡ್ಡವಳಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ದಾನವ ದುಹಿತೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಗಳಂತೆ ಲಾಲಿಸಿದರು, ಪಾಲಿಸಿದರು, ಪ್ರೀತಿಸಿದರು. ನಾನವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ? ನೀನವರ ತಲೆಬುರುಡೆಯನ್ನು ನನಗೆ ದಯಪಾಲಿಸು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಪೌಲೋಮಿ, ತುಸ ತಡೆ, ಕೊಡುವೆನು. ಅವಸರ ಮಾಡಬೇಡ.

ಶಚಿ:—ದಧೀಚಿ ಋಷಿಗಳು ಒಳ್ಳೆ ಸೌಮ್ಯ ಮುಖಮುದ್ರೆಯವರು. ಶಾಂತಪ್ರಕೃತಿಯವರು. ಅವರು ಅಂದು ದೇವತೆಗಳ ಜೀವನರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಆತ್ಮಯಜ್ಞ ಮಾಡಿದರಷ್ಟೆ? ಆಗವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸವು ಮಿಡುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಮುಖಚರ್ಯೆಯು ಈಗಲೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಿದೆ. ನೀನು ನನಗೆ ಅವರ ತಲೆಬುರುಡೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾನದನ್ನು ದಿನಾಲು ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವೆನು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟವಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು. ನಾನು ಬೇಡೆನ್ನೆವದಿಲ್ಲ. ವೊಡಲು ನೋಮರಸವನ್ನು ಕುಡಿದು ಶಾಂತಳಾಗು. ಬಳಿಕ ನಾನು ನಿನಗೆ ಆ ತಲೆಬುರುಡೆಯನ್ನು ಕೊಡುವೆನು.

(ದಾಸಿಗೆ ಸಂಕೇತ ಮಾಡುವನು ದಾಸಿಯು ಪಾನಪಾತ್ರವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಡುವಳು.)

ಶಚಿ:—(ನೋಮರಸ ಪಾನಮಾಡಿ) ಎಲ್ಲಿ? ಇನ್ನು ತಲೆಬುರುಡೆಯನ್ನು ತೋರಿಸು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—(ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ) ಇವು ಕಾಲ ಅಸ್ಥಿಗಳು. ಇವು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಅಸ್ಥಿಗಳು. ಇವು ಬಲಗೈಯ ಅಸ್ಥಿಗಳು. ಇವು ಎಡಗೈಯ ಎಲುವುಗಳು. ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಒಂದು ಭಾಗವು ಎಲ್ಲಿ

ಹೋಯಿತೆನ್ನಬೇಕು? (ಚಮಕಿತನಾಗುವನು.)

ಶಚಿ:—ವಾಮಹಸ್ತದ ಅಸ್ಥಿಭಾಗವು ಎಲ್ಲದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು! ಆದರೆ ತಲೆಬುರುಡೆ ಎಲ್ಲಿದೆ?

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಎಡಗೈಯ ಎಲುವಿನ ತುಂಡು ಎಲ್ಲದೆಯೆಂಬುದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ? ಹೇಳು, ಬೇಗ ಹೇಳು! ಎಲ್ಲಿದೆ? ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ನಾನದರ ಶೋಧ ಮಾಡಲೇಬೇಕು!

ಶಚಿ:—ನನಗೆ ದೇಕಾದ್ದು ತಲೆಬುರುಡೆ ಅದಲ್ಲಿದೆ ಹೇಳು. ಬಳಿಕ ನಾನು ಎಡಗೈಯ ಎಲುವಿನ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹೇಳುವೆನು

ವೃತ್ರಾಸುರ:—(ಸೋಮರಸ ಪಾನಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವನು. ಮೇಲಿನ ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಗಡಿನ ಆವರಣವನ್ನು ತೆಗೆದೊಗೆಯುವನು) ಇಗೋ, ಇಲ್ಲಿದೆ ನೋಡು!

ಶಚಿ:—ದಸ್ಯು! ರಾಕ್ಷಸ!.....ನನ್ನ ವರಮ ಪೂಜ್ಯ ಪಾಲಕ ಪಿತನ ತಲೆಗೆ ಇಂಶು ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದೆಯಾ? ನಾನಿದನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರೆನು!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಇಂದ್ರಾಣಿ, ಅಸುರನಂದಿನಿಯು ನೋಮರಸವನ್ನು ಕುಡಿಯ ಬಯಸಿದಾಗ, ಅವಳು ಅದನ್ನು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ತಲೆಬುರುಡೆಯ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇಡಿಯುವದು ಉಚಿತವಾದ್ದಲ್ಲವೇ? (ನಗುವನು)

ಶಚಿ:—ಅಯ್ಯೋ, ಘಾತವಾಯಿತು! ನೋಸಹೋದೆನು! ಪೂಜ್ಯ ಪಿತನೆ, ತ್ಯಾಗಿವರ್ಯನೆ, ನನ್ನ ಈ ಅಜ್ಞಾನಕೃತ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು! (ಬೀಳುವಳು.)

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಪಿವು, ಈ ಅಸ್ಥಿಯ ಗಂಟಿನಲ್ಲಿ ಎಡಗೈಯ ಒಂದು ಎಲುವು ಇಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರಬಹುದು? ಯಾರು ಒಯ್ದಿರಬಹುದು? ಈಗಿಂದಿಗಳೇ ಶೋಧ ಮಾಡುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯ

ವಾಗಿದೆ. ಹೋಗು. ಬೇಗನೆ ಜುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಾ. ಅದು ದೊರೆತ ಹೊರತು ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗದು!

ಶಚಿ:—(ಎದ್ದು ಕುಳಿತು) ಅವನಿಗೇಕೆ ನಿರರ್ಥಕ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವೆ? ಅದು ಎಲ್ಲದೆಯೆಂಬದನ್ನು ನಾನು ಎಲ್ಲಿನು. ಹೇಳುವೆನು.

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಬೇಗ ಹೇಳ ! ಎಲೆಯವನ್ನು ನಾನು ಸಹಿಸಲಾರದವನಾಗಿರುವೆನು!

(ಅಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮೇಘಗರ್ಜನೆಯಾಗುವದು.)

ಶಚಿ:—(ಆಶೋಚಿಸಿ) ನಾನು ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ!.....

ವೃತ್ರಾಸುರ:—ಹೇಳಲೇಬೇಕು. ಹೇಳುವದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿರತಕ್ಕವನು ನಾವಲ್ಲ! ಹೇಳು! ಬೇಗ ಹೇಳು! (ಶಚಿಯ ಒಂದು ಕೈಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯುವನು.)

ಶಚಿ:—ಸ್ರಾವಣನಾಥ, ಪ್ರಿಯತಮ, ದೇವರಾಜ, ಈಗ ನೀನಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರುಳ ದಾಸವನು ನಡಿಸಿದ್ದ ಮಹಾತ್ಮಾ ವಧೀಚಿ ಮುಷಿಗಳ ಅವಮಾನವನ್ನು ನೋಡು. ನಡಿಸಿರುವ ಇಂದ್ರಾದಿಯ ಅಪಮಾನವನ್ನು ನೋಡು. ಪ್ರತೀಕಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಧಾವಿಸಿ ಬಾ!

ವೃತ್ರಾಸುರ:—(ಹುಚ್ಚನಂತೆ) ಎಡಗೈಯು ಅಸ್ಥಿಯಲ್ಲಿ? ಎಲ್ಲಿರುವದು ತೋರಿಸಿಕೊಡು! (ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದ ಇಂದ್ರನು ಬರುವನು.) ಹೂ....ಬೇಗ ಹೇಳು....ವಧೀಚಿ ಮುಷಿಯು ಎಡಗೈಯು ಸ್ಥಿಭಾಗವೆಲ್ಲಿ?

ಇಂದ್ರ:—ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲದೆ. ಬೇಕೆ?....

ವೃತ್ರಾಸುರ:—(ಉನ್ಮಾದನಂತೆ) ಬೇಕು! ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕು! (ಅಕ್ಕಿಕ್ಕಿ ಹೋಗಿ ಭಯಕಂಪಿತನಾಗಿ ತಿರುಗುವನು) ಬೇಡ....ಬೇಡ....ಬೇಡ!

ಇಂದ್ರ:—ಒಲ್ಲೆನೆಂದರೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ! ಇಗೊ, ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು. (ತೋರಿಸುವನು) ತದಿರ ಹೆಸರು ವಜ್ರಾಯುಧ. ಅತ್ಯಾಚಾರಿಯು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಬರಲು ಈ ವಜ್ರಾಯುಧವು ಸುಮ್ಮನೆ ನಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ! ತ್ಯಾಗಿ

ಪರ್ಯಂತ ಅತ್ಯಯುಜ್ಜ ದಿಂದ ಲಬ್ಧವಾದ ಅಸ್ಥಿಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಈ ಅಸ್ತ್ರವು ನಿನ್ನ ವಶವನ್ನು ಎದೀರ್ಣಮಾಡಿ 'ಅತ್ಯಾಚಾರಿಗಳೆ, ಸಾವಧಾನ!' ಎಂದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾರಿ ಹೇಳುವದು.

(ವಜ್ರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವನು. ಅದು ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಸೀಳುವದು. ವೃತ್ತಾಕಾರವು ಮರಣಹೊಂದುವನು. ಹಲವರು ದೇವತೆಗಳು ಧಾವಿಸಿ ಬರುವರು. ದೇವರಾಜನ ಹಾಗೂ ದಧೀಚಿಯ ಜಯ ಜಯಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವರು)

ಆನಂದವನದ ಶ್ರೀ ಶೇಷಾಚಲ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಿ. ಫ. ಕಾಳೆ
ಇವರಿಂದ ಛಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

